

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**

Τίτλος Εργασίας:

«Υπηρεσίες Πληροφόρησης σε Αγροτικές Περιοχές»

**Φοιτήτρια : Τέγου Άρτεμις
Υπεύθυνος Διδάσκων: Κ. Σάββας Μαυρίδης**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

- 1.1 Πληροφόρηση – Αγροτικές Περιοχές
- 1.2 Ορισμός των γεωργικών πληροφοριακών συστημάτων
- 1.3 Οικονομικές επιπτώσεις των αγροτικών πληροφοριών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

- 2.1 Υπηρεσίες πληροφόρησης και αναπτυσσόμενες χώρες
- 2.2 Πληροφοριακές ανάγκες
- 2.3 Συμπεριφορά κατά την αναζήτηση πληροφοριών
- 2.4 Πηγές πληροφόρησης
- 2.5 Αγροτικές δημόσιες βιβλιοθήκες
  - 2.5.1 Η τωρινή κατάσταση
  - 2.5.2 Οι αγροτικές δημόσιες βιβλιοθήκες: διάυλοι πληροφόρησης για ανάπτυξη
  - 2.5.3 Ο ρόλος του αγροτικού βιβλιοθηκονόμου
- 2.6 Εμπόδια κατά την αναζήτηση πληροφοριών
- 2.7 Αγροτικές κοινοτικές πρωτοβουλίες συστημάτων πληροφόρησης
  - 2.7.1 Πρωτοβουλίες της Ινδίας στα αγροτικά κοινοτικά συστήματα πληροφοριών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

- 3.1 Υπηρεσίες πληροφόρησης και ανεπτυγμένες χώρες
- 3.2 Υιοθέτηση των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών στις αγροτικές περιοχές ανεπτυγμένων χωρών
- 3.3 Τα οφέλη της υιοθέτησης των Τεχνολογιών Πληροφόρησης
  - 3.3.1 Τεχνολογίες πληροφόρησης και μείωση δαπανών της γεωργίας
  - 3.3.2 Τεχνολογίες πληροφόρησης και άμεσα κέρδη παραγωγικότητας στη γεωργία
  - 3.3.3 Τεχνολογίες πληροφόρησης και έμμεσα κέρδη παραγωγικότητας στη γεωργία
- 3.4 Εμπόδια για την υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών πληροφόρησης
- 3.5 Εθνική Αγροτική Βιβλιοθήκη της Αμερικής (NAL)
  - 3.5.1 Εθνικές και Διεθνείς σχέσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

- 4.1 Υπηρεσίες Πληροφόρησης στις αγροτικές περιοχές της Ελλάδας
- 4.2 Προγράμματα πληροφόρησης για τους αγρότες
  - 4.2.1. Οργανώσεις Νέων Αγροτών.....
  - 4.2.2. Ευρωπαϊκά Κέντρα Αγροτικής Πληροφόρησης (PURAL INFORMATION AND PROMOTION CARREFOUR).....
  - 4.2.3. Κέντρο Αγροτικής Πληροφόρησης Κρήτης (Ε.Κ.Α.Π. Κρήτης Carrefour Crete).....
  - 4.2.4. Δράσεις Απευθείας Ενίσχυσης Νέων Αγροτών.....
  - 4.2.5. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα- Κάρτα του Αγρότη
  - 4.2.6. Ανάπτυξη Συστήματος Ε.Θ.Ι.Α.Γ.Ε. - Διάχυση Αγροτικής Περιοχής.....
  - 4.2.7. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Χώρου Ο.Π.Α.Α.Χ
  - 4.2.8. Δίκτυο Πληροφόρησης Europe -Direct.....
  - 4.2.9. Δίκτυο Πληροφόρησης και Υποστήριξης του πληθυσμού της Θεσσαλική Υπαίθρου.....
  - Τι είναι Δίκτυο;.....
  - Σκοποί και Στόχοι.....
  - Βασικές αρχές Λειτουργίας.....
  - Δράσεις του Δικτύου.....
  - Αναμενόμενα αποτελέσματα της λειτουργίας του Δικτύου.
- 4.3. Αναμενόμενα Προγράμματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.....
  - 4.3.1. Περίπτωση Αγροτικών Περιοχών του Νομού Τρικάλων.....
  - 4.3.2. ΘΕΜΑ : Εξέλιξη των αγροτικών προγραμμάτων στο Ν.Τρικάλων- απουσία ενημέρωσης για τα νέα προγράμματα της περιόδου 2007-2013.....
- 4.4. Αγροτική Ενημέρωση - Δικτυακές Πύλες Ενημέρωσης Αγροτών.
- 4.5. Οικονομική Ενημέρωση Αγροτών.....
- 4.6. Θεσμός "Γωνία του Αγρότη".....
- 4.7. Ημερίδες Ενημέρωσης Αγροτών από ΕΑΣ και ΠΑΣΑΓΕΣ στην Τριφυλία.....
- 4.8. Λύση.....

- Παράρτημα 1

Ερωτηματολόγιο...

.....
- Παράρτημα 2

Ευχαριστίες ...

.....
- Βιβλιογραφία

.....
- Ευρετήριο.....

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία διερευνώνται οι υπηρεσίες πληροφόρησης στις αγροτικές περιοχές. Η διπλωματική εργασία αποτελείται από πέντε (5) κεφάλαια. Στο πρώτο μέρος γίνεται εισαγωγή του αναγνώστη στην εργασία παρέχοντας μια γενική εικόνα σχετικά με την κατάσταση πληροφόρησης στις αγροτικές περιοχές. Στο δεύτερο και τρίτο κεφάλαιο, διεξάγεται επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με τις υπηρεσίες πληροφόρησης, τις πληροφοριακές ανάγκες, τις πηγές πληροφόρησης, τη συμπεριφορά των αγροτών κατά την αναζήτηση πληροφοριών και τα προβλήματα που ανακύπτουν στις αγροτικές περιοχές των αναπτυσσόμενων και ανεπτυγμένων χωρών αντίστοιχα. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα αναφορικά με την πληροφόρηση στις αγροτικές περιοχές. Πραγματοποιείται έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίων στην περιοχή Θεσσαλίας και συγκεκριμένα σε δέκα χωριά του νομού Τρικάλων. Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο διεξάγονται τα συμπεράσματα της έρευνας και διατυπώνονται πιθανές λύσεις και προτάσεις λαμβάνοντας υπόψη τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ – ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η πληροφόρηση στις αγροτικές περιοχές βασίζεται σε έναν μηχανισμό εισαγωγής και ανατροφοδότησης. Αποτελείται από 4 συστατικά: την ίδια την πληροφορία, τον αποστολέα της πληροφορίας, το κανάλι ή το μέσο επικοινωνίας και τον τελικό καταναλωτή. Η ανατροφοδότηση επαναλαμβάνει την ίδια αλυσίδα διαδικασιών. Αυτός ο μηχανισμός εισαγωγής και ανατροφοδότησης κάνει τη διάδοση των πληροφοριών στις αγροτικές κοινότητες ένα είδος δικτύου

Η ουσία των υπηρεσιών πληροφόρησης είναι η ίδια η πληροφόρηση. Οι υπηρεσίες πληροφόρησης μπορούν να οριστούν ως οι υπηρεσίες με σκοπό να βοηθήσουν τα άτομα και τις ομάδες στα καθημερινά τους προβλήματα μέσω της παροχής πληροφοριών ή φέρνοντας τους σε επαφή με έναν βοηθητικό φορέα (Kantumoya, 1992). Μια υπηρεσία πληροφόρησης επικεντρώνεται στις μεμονωμένες ανάγκες ενός ατόμου ή μιας ομάδας της κοινότητας.

Οι πληροφορίες που στέλνονται στις κοινότητες μπορεί να είναι πληθυσμιακές ή δημογραφικές όπως: απογραφή πληθυσμού, θνησιμότητα και γεννητικότητα. Επίσης μπορεί να είναι σχετικές με θέματα υγείας όπως η ανοσοποίηση, ο έλεγχος της κατάχρησης ναρκωτικών ουσιών και με εθνικά θέματα όπως οι πόλεμοι ενάντια στην απειθαρχία και τη διαφθορά, αλλά και θέματα σχετικά με τον έλεγχο ασφάλειας και την υγιεινή. Επίσης θέματα σχετικά με τη γεωργία όπως διανομή και χρήση λιπασμάτων, μετεωρολογικές προβλέψεις, νέες παραγωγές σπόρων και θέματα σχετικά με οικονομικά ζητήματα όπως φόροι, τιμές αγοράς και εισφορές. Κοινωνικά θέματα όπως προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, προγράμματα αυτοβοήθειας, πολιτιστικά θέματα όπως πανηγύρια και γιορτές και πολιτικά ζητήματα όπως οι προεκλογικές εκστρατείες, η ψηφοφορία και οι εκλογικοί νόμοι (Uhegbu, 2001).

Ο αποστολέας της πληροφορίας μπορεί να είναι είτε ένα άτομο όπως ένας φίλος, συγγενής, μέλος της οικογένειας γονέας, κληρικός, βιβλιοθηκονόμος, δημοσιογράφος, είτε ένας εταιρικός οργανισμός όπως η UNESCO, η IFLA και ο WHO ή ακόμη ένας κυβερνητικός οργανισμός όπως οι υπάλληλοι της τοπικής αυτοδιοίκησης και το Υπουργείο Τύπου και Πολιτισμού (Uhegbu, 2001).

Η διάδοση των πληροφοριών στις αγροτικές περιοχές είναι ένας συνδυασμός του πρόσωπο με πρόσωπο και του προφορικού μέσου όπως κατά τη διάρκεια των δημόσιων συναθροίσεων, των κοινοτικών συγκεντρώσεων και συνεδριάσεων ή των συνεντεύξεων ή μέσω μιας προσέγγισης σε έντυπο υλικό όπως αναφορές σε εφημερίδες, ενημερωτικά δελτία, βιβλία, γράμματα, ειδικές περιοδικές εκδόσεις και εγκυκλίους αλλά και πληροφορίες που διαδίδονται από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών είναι ο δέκτης ή ο τελικός καταναλωτής. Οι πληροφορίες που παραλαμβάνονται από τους αγρότες είναι συνήθως για συλλογικούς λόγους. Η κατάλληλη πληροφόρηση τους προδιαθέτει με ένα αίσθημα επίγνωσης και ενισχύει σ' αυτούς την ομαδικότητα και την αλληλεγγύη. Τους παρακινεί και τους εγείρει τη συλλογική σκέψη και δράση. Για να γίνει η πληροφορία χρήσιμη στις κοινότητες πρέπει να είναι έγκαιρη, έγκυρη, ενημερωμένη (τρέχουσα), ακριβής, και σχετική με τις επιθυμίες τους σε γλώσσα κατανοητή για τον αγροτικό πληθυσμό (Uhegbu, 2001).

Τα κανάλια διάδοσης πληροφοριών στις αγροτικές κοινότητες περιλαμβάνουν: τις κοινοτικές συνεδριάσεις και συγκεντρώσεις, το σχολείο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση. Αυτά τα κανάλια επικοινωνίας διαδραματίζουν ζωτικής σημασίας ρόλο στη διαδικασία λήψης και ανατροφοδότησης των υπηρεσιών πληροφόρησης. Όλα τα είδη πληροφοριών περνούν μέσα από αυτά τα κανάλια. Καθώς βασίζονται στον προφορικό λόγο εκτιμώνται από τους αγρότες, ειδικά όταν η γλώσσα επικοινωνίας είναι στην τοπική διάλεκτο. Η δύναμη αυτών των καναλιών πληροφόρησης είναι η ικανότητα τους να φθάσουν στους αγροτικούς πληθυσμούς οπουδήποτε και αν είναι αυτοί από το μέρος που εκκλησιάζονται ή αγοράζουν ως και σε οργανωμένες ομάδες όπου μαθαίνουν να διαβάζουν και να γράφουν και να εκτελούν τις πολιτιστικές τελετές. Όμως από μόνα τους αυτά τα κανάλια επικοινωνίας δεν είναι ικανά να φθάσουν πραγματικά στους αγροτικούς πληθυσμούς και να δημιουργήσουν το κατάλληλο περιβάλλον για την κινητοποίησή τους (Uhegbu, 2001).

Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί, οι ιδιωτικοί σύμβουλοι, οι ανεπίσημες επαφές όπως γείτονες, φίλοι και συγγενείς, αντιπροσωπεύουν σημαντικές πρόσθετες πηγές πληροφόρησης. Κατά συνέπεια, εκτός από τις υπηρεσίες που βασίζονται στην αμοιβή και τις δημόσιες παρεχόμενες υπηρεσίες, κάποιες πληροφορίες λαμβάνονται ανεπίσημα μέσω της κοινωνικής και επαγγελματικής αλληλεπίδρασης ή είναι ένα υποπροϊόν των οικονομικών συναλλαγών (Kizilaslan, 2006).

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Ένα γεωργικό σύστημα πληροφόρησης μπορεί να οριστεί ως «ένα σύστημα στο οποίο οι γεωργικές πληροφορίες παράγονται, μετασχηματίζονται, μεταφέρονται, συγκεντρώνονται, παραλαμβάνονται και ανατροφοδοτούνται με έναν τέτοιο τρόπο όπου αυτές οι διαδικασίες λειτουργούν σε συνεργασία για να υποστηρίξουν τη χρησιμοποίηση της γνώσης από τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών» (Roling, 1988).

Οι γεωργικές πληροφορίες θεωρούνται ως ένα ουσιαστικό μέσο εισόδου στη γεωργική εκπαίδευση, την έρευνα, την ανάπτυξη και την πρόοδο. Τα διαφορετικά είδη πληροφοριών απαιτούνται από τα διαφορετικά είδη χρηστών για διαφορετικούς λόγους. Οι δυνητικοί χρήστες των αγροτικών πληροφοριών περιλαμβάνουν τα κυβερνητικά στελέχη, τους αρμόδιους για το σχεδιασμό πολιτικής, τους ερευνητές, τους καθηγητές και τους σπουδαστές, τους διευθυντές προγραμμάτων, τους εργαζομένους διαφόρων τομέων και τους αγρότες (Kizilaslan, 2006).

1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ξεκινώντας με τον Adam Smith, οι οικονομολόγοι εδώ και καιρό έχουν αναγνωρίσει ότι η διαθεσιμότητα πληροφοριών είναι ένα σημαντικό συστατικό των αποδοτικών αγορών (Repo, 1989 Stigler, 1961). Συνεπώς οι κυβερνήσεις έχουν αξιώσει έναν σημαντικό ρόλο στην παροχή των οικονομικών πληροφοριών στους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων στη γεωργία (Just et al, 2002).

Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει μια διαδεδομένη άποψη ότι οι πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας για την αγροτική ανάπτυξη (Wishart, 1995). Παραδείγματος χάριν, ο Munyua θεωρεί τις πληροφορίες ως το λιγότερο ακριβό στοιχείο για την αγροτική ανάπτυξη, και αναφέρει ότι αυτές μπορούν να θεωρηθούν ως το βασικό, απαραίτητο συστατικό για να επέλθει κοινωνική και οικονομική αλλαγή στις αγροτικές περιοχές (Munyua, 2000). Στις αγροτικές περιοχές των αναπτυσσόμενων χωρών παρατηρείται έλλειψη πληροφόρησης με αποτέλεσμα την όλο και μεγαλύτερη περιθωριοποίηση των περιοχών αυτών καθώς οι τεχνολογίες και το χάσμα πληροφοριών μεταξύ των αγροτικών και αστικών περιοχών μεγαλώνει (Kizilaslan, 2006). Οι αγροτικές κοινότητες, όπου η γεωργία είναι συνήθως η κύρια δραστηριότητα, χρειάζονται πληροφορίες για διάφορα θέματα όπως την παροχή

γεωργικών πληροφοριών σχετικά με τους σπόρους και τα λιπάσματα, τις νέες τεχνολογίες και τις καινοτομίες, τους μηχανισμούς έγκαιρης προειδοποίησης (για τα παράσιτα, την ξηρασία, τις ασθένειες και τον καιρό), τις πιστωτικές ευκολίες και την αγορά (Munyua, 2000).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

Παρά την αύξηση της αστικοποίησης, η πλειοψηφία των ανθρώπων στις αναπτυσσόμενες χώρες ζει ακόμα στις αγροτικές περιοχές ή εξαρτάται από τις αγροτικές δραστηριότητες κατά ένα μεγάλο μέρος για να κερδίσει τα ως προς το ζην. Η γεωργία είναι η κύρια πηγή οικονομικής υποστήριξής τους, ειδικά στην περίπτωση της πλειοψηφίας των φτωχών χωρών. Οι πληροφορίες για τις αγροτικές κοινότητες είναι επομένως ένα σημαντικό εργαλείο στην πάλη ενάντια στην ένδεια και στη μάχη για να επιτύχουν την ασφάλεια στα τρόφιμα. Οι πληροφορίες δημιουργούν και παρέχουν ευκαιρίες στους φτωχούς ανθρώπους να μειώσουν την ευπάθεια τους στις ασθένειες και τη δυστυχία και γενικά να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο (Ballantyne, 2005).

Οι σύγχρονες απαιτήσεις σχετικά με τις γεωργικές πληροφορίες βρίσκονται σε παράλληλο δρόμο με εκείνες που σχετίζονται με τη γεωργική έρευνα και την πρακτική. Η γεωργία πρέπει σήμερα να θρέψει έναν αυξανόμενο πληθυσμό σε έναν κόσμο των στατικών ή όλο και πιο μειωμένων φυσικών πόρων και των αυξανόμενων κοινωνικών και περιβαλλοντικών περιορισμών. Οι επαγγελματίες γεωργοί πρέπει ομοίως να υποστηρίξουν τη γεωργία από τη διαχείριση και βελτίωση της πρόσβασης σε μια πολλαπλασιασμένη και όλο και περισσότερο σύνθετη σειρά πληροφοριών σε ένα κλίμα όλο και πιο περιορισμένων πόρων και όλο και περισσότερων εμποδίων (Kizilaslan, 2006, Tshabalala, 2001). Οι πληροφορίες λοιπόν, είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την κάλυψη των γεωργικών αναγκών και εάν χρησιμοποιούνται κατάλληλα μπορούν να αλλάξουν ριζικά την οικονομία ενός έθνους (Tshabalala, 2001). Οι αναπτυσσόμενες χώρες παρουσιάζουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά ως προς την διαδικασία αναζήτησης και λειτουργία των υπηρεσιών πληροφόρησης. Για να γίνει πιο κατανοητή η ανάλυση αυτών των χαρακτηριστικών, θα παρουσιαστούν πρώτα τα κοινά δημογραφικά χαρακτηριστικά των αναπτυσσόμενων χωρών, με τη βοήθεια του

παραδείγματος της Νιγηρίας. Στη Νιγηρία πρόχειροι υπολογισμοί δείχνουν μια κυριαρχία αγροτικής κατανομής ιδιαίτερα στο βόρειο κεντρικό και ανατολικό μέρος της χώρας. Οι αγροτικοί κάτοικοι της Νιγηρίας που αποτελούν το 70% του πληθυσμού, αντιμετωπίζουν φτώχεια, αδιαφορία, ασθένειες, υψηλά ποσοστά αγραμματοσύνης, έλλειψη βασικών υποδομών όπως δρόμους με ασφάλτο, ηλεκτρισμό, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, βιομηχανίες και προμήθειες νερού. Αποτέλεσμα αυτών των προβλημάτων είναι ότι οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών στη Νιγηρία έχουν αναπτύξει μια νοοτροπία παύσης, παραίτησης και πραότητας. Είναι απαραίτητο να σημειώσουμε ότι οι άνθρωποι που ζουν στις αγροτικές περιοχές της Νιγηρίας δεν είναι από τη φύση τους φτωχοί ούτε είναι καταδικασμένοι στην αδιαφορία και την αρρώστια. Αντίθετα είναι ευλογημένοι με μεγάλες γόνιμες εκτάσεις και πηγές μετάλλων καθώς επίσης και με μια τεράστια και ρωμαλέα εργατική δύναμη τα οποία μπορούν να διαμορφώσουν σε αγαθά και υπηρεσίες. Ο συνδετικός κρίκος που λείπει όμως είναι η απουσία αποτελεσματικών μηχανισμών για να τους κινητοποιήσει και να τους αφυπνίσει προκειμένου να δράσουν και να εκφράσουν τα προβλήματα τους. Ο συνδετικός αυτός κρίκος είναι η έλλειψη πληροφόρησης στη σωστή ποσότητα και μορφή (Momodu, 2002).

2.2 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Η έρευνα της Momodu (2002) εξέτασε τις ανάγκες πληροφόρησης των Νιγηριανών, τις πηγές από τις οποίες αντλούν την πληροφόρηση, την συμπεριφορά των ατόμων ως προς την διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών καθώς και την αξιολόγηση των εμποδίων στην πληροφόρηση.

Σύμφωνα με τον ερευνητή, εντοπίστηκαν ανάγκες για πληροφόρηση κυρίως στους παρακάτω τομείς:

Ανάγκες πληροφόρησης για την γεωργία

Ανάγκες πληροφόρησης ως προς την υγεία

Ανάγκες πληροφόρησης για την πολιτική

Ανάγκες πληροφόρησης για εκπαιδευτικούς σκοπούς

Οι ανάγκες των αγροτών ποικίλουν και αναζητούν πληροφορίες σχετικές με τις νέες τεχνολογίες με σκοπό τη βελτίωση των επιπέδων θνησιμότητας στα ζώα και την αύξηση των σοδειών τους . Πληροφορίες σχετικές με καλύτερους τύπους σπόρων και πώς να τους αποκτήσουν, πληροφορίες σχετικά με τον εξοπλισμό φάρμας, λιπάσματα, μικροβιοκτόνα, φυτοφάρμακα και καλύτερες συνθήκες αποθήκευσης. Οι αγρότες επίσης χρειάζονται πληροφορίες σχετικά με το πώς να συμβουλευονται τους ειδικούς της γεωργίας και να παρακολουθούν αγροτικές επιδείξεις και διαλέξεις. Χρειάζονται συμβούλους για να τους συμβουλευουν σχετικά με τα γρηγορότερα μέσα πώλησης με σκοπό την αύξηση του κέρδους και συμβουλές σχετικές με το πώς θα πάρουν οικονομική βοήθεια και δάνεια από την κυβέρνηση ή από τράπεζες για τη βελτίωση και την επέκταση των καλλιεργειών τους. Τέλος, αναζητούν πληροφορίες για τις τιμές της αγοράς, την κατάσταση του κλάδου και τις μετεωρολογικές συνθήκες (Aboyade 1987, Adimorah 1983, Onokerhoraye και Okofor 1994, Momodu, 2002).

Επίσης αναζητούν πληροφορίες για το πώς να ενεργήσουν στην περίπτωση που ξεσπάσουν επιδημίες και από πού θα λάβουν την καλύτερη θεραπεία για διάφορες ασθένειες. Ιδιαίτερα ασθένειες που έχει καταφέρει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά η παραδοσιακή ιατρική όπως φυματίωση, καρκίνος κλπ (Aboyade 1987, Adimorah 1983, Onokerhoraye και Okofor 1994). Πώς να αξιοποιούν το νερό για οικιακή χρήση κατά την περίοδο ξηρασίας, που σχεδόν όλοι τους εξαρτώνται από λάκκους ή μικρές λιμνούλες με νερό. Για την προμήθεια νερού, ζήτησαν να μάθουν πώς να έχουν ένα καλύτερο σύστημα ύδρευσης στο χωριό τους, πώς να ζητήσουν από την κυβέρνηση να τους βοηθήσει στα προβλήματα υγείας τους, τι μπορούν να κάνουν αυτοί από μόνοι τους για να έχουν καλύτερες συνθήκες υγείας αφού η κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει τα πάντα γι' αυτούς. Οι γυναίκες συγκεκριμένα χρειάστηκαν πληροφορίες για πριν και μετά τη γέννα και πληροφορίες για την ανοσοποίηση αυτών και των παιδιών τους (Momodu, 2002).

Οι πολιτικές πληροφορίες των Νιγηριανών και ιδιαίτερα των αγροτικών κατοίκων έχουν να κάνουν με τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη διαδικασία της πνευματικής τους απελευθέρωσης. Σύμφωνα με τη Momodu η πνευματική απελευθέρωση θα σπάσει αυτή την απάθεια και τη νοοτροπία της σιωπής που εμφανίζεται στη μεγαλύτερη πλειοψηφία των Νιγηριανών. Θα τους παροτρύνει να συμμετέχουν ενεργά και αποτελεσματικά στη διαδικασία της ανάπτυξης του έθνους τους. Επαρκής πολιτική πληροφόρηση στους αγροτικούς κατοίκους θα ανεβάσει την πολιτική τους αντίληψη και ευσυνειδησία

προκειμένου να συμμορφώνονται με την πολιτική και τα προγράμματα της κυβέρνησης. Οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν πολιτική πληροφόρηση για να τους περάσουν τις απαραίτητες γνωστικές και αποτελεσματικές συμπεριφορές που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και την πρόοδο. Χρειάζεται να ξέρουν τις ιδεολογίες που εκπροσωπούν και πως λειτουργεί η εκάστοτε κυβέρνηση. Χρειάζεται να ξέρουν τι είναι κοινοβουλευτική και προεδρική κυβέρνηση και πως επηρεάζουν τη ζωή τους, τον τρόπο ψηφοφορίας με σκοπό την αποφυγή «πώλησης» ψήφου, τα πλεονεκτήματα των κομμάτων της αντιπολίτευσης κλπ. Χρειάζεται να ξέρουν τις ευθύνες τους ως πολίτες, την πίστη και τον πατριωτισμό απέναντι στο έθνος τους. Όταν έχουν πληροφορίες σε όλα αυτά είναι πιο πιθανόν να αναπτύξουν μια κουλτούρα συμμετοχής ενάντια στην παθητική κουλτούρα που παρατηρείται ανάμεσα στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών τώρα (Momodu, 2002). Η πολιτική ανάμειξη και δράση είτε υπέρ είτε κατά της κυβέρνησης αποτελεί ένα κυρίαρχο χαρακτηριστικό των μελών κάθε πολιτικής κοινότητας. Επομένως η πολιτική πληροφόρηση θα βοηθήσει να αφυπνίσει τις σκέψεις των ανθρώπων έτσι ώστε να δημιουργήσουν μια πολιτική κουλτούρα όταν κυριαρχεί το στοιχείο της συμμετοχής.

Οι διευθυντές και οι δάσκαλοι των σχολείων χρειάζονται πληροφορίες για διάφορους τομείς όπως το σχολικό ημερολόγιο, πληροφορίες μισθών, προαγωγές, ευκαιρίες για επιμόρφωση, παιδικούς σταθμούς, εξετάσεις, πληροφορίες για την κοινωνική πρόνοια των δασκάλων καθώς και την στάση της κυβέρνησης σχετικά με το επάγγελμά τους. Μαθητές επίσης δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων χρειάζονται πληροφορίες για τις εξετάσεις, την εκπαιδευτική ύλη, τις υποτροφίες, τις προοπτικές καριέρας κλπ. Οι γονείς χρειάζονται πληροφόρηση για τα καλύτερα σχολεία στα οποία μπορούν να στείλουν τα παιδιά τους, ευκαιρίες για ενισχυτική διδασκαλία, απογευματινές τάξεις (εσπερινά) για τα παιδιά, και πληροφορίες για ανώτατη εκπαίδευση. Οι μορφωμένοι γενικότερα χρειάζονται πληροφορίες για την επιμόρφωση ενηλίκων, δια βίου εκπαίδευση, προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτιση και σύσταση νέων ευκαιριών για εργασία (Momodu, 2002).

Οι παραπάνω πληροφορίες απαιτούν ένα καλά αναπτυσσόμενο σύστημα μεταφοράς των πληροφοριών στις αγροτικές περιοχές. Μία καλά οργανωμένη αγροτική δημόσια βιβλιοθήκη ξεχωρίζει από όλους τους κυβερνητικούς φορείς παροχής πληροφοριών όπως είναι τα ΜΜΕ και οι υπάλληλοι του δημοσίου σαν ένα σύστημα το οποίο μπορεί να συγκεντρώσει πληροφορίες προερχόμενες από όλα αυτά τα σωματεία (Njoku, 2004).

2.3 ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η πλειοψηφία διατείνεται ότι προτιμά τις άτυπες πληροφορίες απ' ότι τις επίσημες. Ωστόσο οι ενήλικες εγγράμματοι και οι μαθητές χρησιμοποιούν την πιο επίσημη προσέγγιση για να λάβουν πληροφόρηση αφού επισκέπτονται τις τοπικές βιβλιοθήκες του χωριού. Επίσης προτιμούν τις σύντομες αλλά συνοπτικές πληροφορίες και είναι γενικά αντίθετοι στο μεγάλο φορτίο πληροφόρησης. Προτιμούν πληροφορίες από τους γιους και τις κόρες τους, τους συγγενείς από τις αστικές περιοχές και από φίλους που εμπιστεύονται. Αυτές οι πηγές είναι γι' αυτούς πιο αξιόπιστες και αυθεντικές αν και με τον καιρό φαίνεται να αναπτύσσουν εμπιστοσύνη σε κάποιους κυβερνητικούς φορείς που επικοινωνούν μαζί τους για κάποιο καιρό. Γενικά όμως είναι πολύ επιφυλακτικοί απέναντι στις πληροφορίες που παίρνουν από την τηλεόραση και τα άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Γι' αυτούς οι πληροφορίες από αυτές τις πηγές (ΜΜΕ) είναι όχι μόνο αναξιόπιστες αλλά υποπτεύονται ότι οι περισσότερες πληροφορίες υποκινούνται από την ίδια την κυβέρνηση. Γενικά προτιμούν φτηνές πηγές πληροφόρησης αφού οι περισσότεροι από αυτούς δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν τηλεόραση και ραδιόφωνο (Momodu, 2002, Adomi, 2003).

Όμως η συμπεριφορά των αγροτών κατά την αναζήτηση πληροφοριών, η οποία βασίζεται σε φίλους, συγγενείς και γείτονες δεν είναι πλέον επαρκής για να καλύψει τις ανάγκες πληροφόρησης, οι οποίες επικεντρώνονται κυρίως στην αναζήτηση πιστωτικών κεφαλαίων (δάνεια) και στις σύγχρονες μορφές καλλιέργειας (Njoku, 2004). Η έλλειψη της ενημέρωσης για το που και πώς θα αποκτήσουν μια πληροφορία δεν είναι μόνο επικίνδυνη αλλά και επιζήμια για την πρόοδο του επαγγέλματος. Είναι επίσης φανερό ότι η γνώση χρειάζεται να υπάρχει προκειμένου οι άνθρωποι να προωθήσουν την παραγωγή και να προσελκύσουν περισσότερα νέα σε ηλικία άτομα στο επάγγελμα.

Η ισχύουσα βιβλιογραφία (Njoku, 2004, Heinstrom, 2003, Wilson, 2000) δηλώνει ότι η κοινωνικοοικονομική κατάσταση του ατόμου καθώς και το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει και αναπτύσσεται, επηρεάζουν τις ανάγκες πληροφόρησης. Αυτοί οι παράγοντες σε συνδυασμό με τους λόγους για τους οποίους αναζητούνται οι πληροφορίες και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του ατόμου, επηρεάζουν τη συμπεριφορά κατά την αναζήτηση πληροφοριών.

2.4. Πηγές πληροφόρησης

Οι πηγές πληροφόρησης διαθέσιμες στην κοινωνία της Νιγηρίας είναι: η κυβέρνηση μέσω ραδιοφώνου, τηλεόρασης και εφημερίδων, εργαζόμενοι και άλλοι φορείς. Για πληροφορίες πάνω στον τομέα της υγείας υπάλληλοι όπως οι νοσοκόμες είναι πολύ σημαντικοί. Για τους εγγράμματους και τους μαθητές η αγροτική βιβλιοθήκη είναι μια καλή πηγή πληροφόρησης. Άλλη πηγή πληροφόρησης είναι οι διευθυντές και οι δάσκαλοι που αποτελούν την υψηλή κοινωνία του χωριού, τα παιδιά των αγροτών, οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι φίλοι και οι συγγενείς από τις αστικές περιοχές (Njoku, 2004, Momodu, 2002).

Η έρευνα του Solano et al. (2003) επικεντρώνεται στον ρόλο αυτών των προσωπικών πηγών πληροφόρησης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των αγροτών της Κόστα Ρίκα. Η διαδικασία λήψης αποφάσεων περιλαμβάνει τέσσερις φάσεις: 1. καθορισμός του προβλήματος, 2. έρευνα γνώμων, 3. επίλυση του προβλήματος, και 4. έρευνα νέων πρακτικών. Η πιο συχνή πηγή πληροφόρησης για τους αγρότες της Κόστα Ρίκα είναι τα μέλη οικογενειών και οι τεχνικοί σύμβουλοι (π.χ. γεωπόνοι). Ο ρόλος των μελών της οικογένειας είναι πιο σημαντικός στη φάση καθορισμού του προβλήματος και στη φάση έρευνας γνώμων ενώ ο ρόλος των τεχνικών συμβούλων είναι πιο σημαντικός στη φάση επίλυσης του προβλήματος και στη φάση έρευνας νέων πρακτικών. Ο ρόλος των άλλων πηγών πληροφόρησης αλλάζει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και όλο και πιο σημαντικοί γίνονται το αγροτικό προσωπικό και οι συνάδελφοι. Η σημασία των πηγών πληροφόρησης επηρεάζεται σημαντικά από χαρακτηριστικά όπως: η ηλικία, το επίπεδο αφοσίωσης (δηλ. αν η ενασχόληση τους με τη γεωργία αποτελεί την κύρια ή συμπληρωματική απασχόληση), το μορφωτικό επίπεδο, η απόσταση από τα αστικά κέντρα, το μέγεθος της καλλιεργήσιμης γης και η περιοχή του αγροκτήματος.

Έτσι λοιπόν σύμφωνα με την έρευνα του Solano et al., καθώς η ηλικία και το επίπεδο αφοσίωσης μειωνόταν και καθώς το μέγεθος των αγροκτημάτων και το μορφωτικό επίπεδο αυξανόταν ο ρόλος της οικογένειας ήταν λιγότερο σημαντικός, ενώ ο ρόλος του αγροτικού προσωπικού και των τεχνικών συμβούλων γινόταν πιο ουσιώδης. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι οι νέοι αγρότες τείνουν να έχουν υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο και είναι πιθανό να ασκούνε και κάποιο άλλο επάγγελμα. Γι' αυτό το λόγο η αφοσίωση τους είναι λιγότερη επειδή εμπλέκονται και σε άλλες οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες.

Το μέγεθος των αγροκτημάτων αυξάνει την ανάγκη για ανθρώπους με διοικητικές ικανότητες, αυξάνει την ποσότητα της απαιτούμενης πληροφορίας και τον τεχνικό εξοπλισμό των αγροκτημάτων. Όλοι αυτοί οι παράγοντες ενισχύουν τον ρόλο του αγροτικού προσωπικού και των τεχνικών συμβούλων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Αυτό φαίνεται και από το ότι οι γαιοκτήμονες με μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις είναι πιο εύκολο να πληρώσουν τεχνικούς συμβούλους. Οι αγρότες που διαχειρίζονται μεγάλες εκτάσεις χρειάζεται να δείχνουν πιο επιχειρηματική συμπεριφορά και οι επαρκώς εκπαιδευμένοι άνθρωποι τείνουν να εμπιστεύονται ανάλογους ανθρώπους όπως είναι οι τεχνικοί σύμβουλοι. Λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος των αγροκτημάτων και το επίπεδο αφοσίωσης των αγροτών η αύξηση της σημασίας του αγροτικού προσωπικού και των τεχνικών συμβούλων είναι αποτέλεσμα της απουσίας των αγροτών.

Επίσης καθώς η απόσταση των αγροκτημάτων από τα αστικά κέντρα, το επίπεδο αφοσίωσης και το μέγεθος των αγροκτημάτων αυξανόταν αντιστοίχως ενισχυόταν ο ρόλος των μελών της οικογένειας, των άλλων αγροτών και του αγροτικού προσωπικού. Η απόσταση από τα αστικά κέντρα παρακινεί τους αγρότες να είναι πιο αφοσιωμένοι άσχετα από το μορφωτικό τους επίπεδο. Οι αφοσιωμένοι αγρότες στα απομακρυσμένα και μεγάλα αγροκτήματα τείνουν να έχουν μια ομάδα «έμπιστων ανθρώπων» αποτελούμενη από μέλη οικογενειών, άλλους αγρότες και αγροτικό προσωπικό. Οι δύο αυτοί παράγοντες επιφέρουν είτε τη μείωση της ανάγκης για τεχνικούς συμβούλους, αφού οι αγρότες είναι παρόντες στα αγροκτήματα τους ή καθιστούν τις τεχνικές υπηρεσίες λιγότερο διαθέσιμες και πιο δαπανηρές εξαιτίας της απόστασης. Από την άλλη όμως αυτό μπορεί να προκαλέσει ενίσχυση των άλλων αγροτών μιας και οι επισκέψεις ανάμεσα στους αγρότες θα γίνουν πιο συχνές. Έτσι λοιπόν και ο ρόλος των άλλων αγροτών γίνεται πιο σημαντικός στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Επίσης ο ρόλος των μελών της οικογένειας ενισχύεται εξαιτίας του υψηλού επιπέδου αφοσίωσης που οι ίδιοι επιδεικνύουν προς τις αγροτικές δραστηριότητες ως συνέπεια των κοινωνικών αξιών και της χαμηλής διαθεσιμότητας οικονομικών δραστηριοτήτων που δεν σχετίζονται με τη γεωργία. Η σημασία του αγροτικού προσωπικού είναι συνέπεια της ολοένα και αυξανόμενης απαίτησης για πληροφόρηση στα μεγάλα αγροκτήματα.

Όσο μεγαλύτερο το αγρόκτημα και λιγότερο εκπαιδευμένοι οι αγρότες τόσο πιο σημαντικό ήταν το αγροτικό προσωπικό και οι συνάδελφοι. Ταυτόχρονα γίνεται λιγότερο σημαντικός ο ρόλος των τεχνικών συμβούλων. Αυτό αποδεικνύει τη στενή σχέση που υπάρχει ανάμεσα στο μορφωτικό επίπεδο των αγροτών και στο ρόλο των τεχνικών συμβούλων ανεξάρτητα

από το μέγεθος των αγροκτημάτων και των οικονομικών περιορισμών. Αφετέρου αποδεικνύει επίσης ότι οι συνάδελφοι γίνονται πιο σημαντικοί όταν αποτελούν τη μοναδική πηγή τεχνικών πληροφοριών.

2.5 Αγροτικές δημόσιες βιβλιοθήκες

2.5.1 Η τωρινή κατάσταση

Η παροχή υπηρεσιών των δημόσιων βιβλιοθηκών των αναπτυσσόμενων χωρών έχει επικεντρωθεί κυρίως στις αστικές περιοχές και έτσι αγνοούνται οι αγροτικές αναλφάβητες μάζες. Δυστυχώς η επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας είναι σύμφωνη με το μοντέλο των Δυτικών τύπων χωρίς να λαμβάνει υπόψη το τοπικό περιβάλλον και τις αναλφάβητες μάζες στις αγροτικές περιοχές (Kantoumoya 1992, Onwubiko 1999). Για τον λόγο αυτό οι συλλογές των δημόσιων βιβλιοθηκών περιλαμβάνουν βιβλιογραφία η οποία είναι συνήθως ξενόγλωσση, ανεπίκαιρη και άσχετη με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των χρηστών για πληροφόρηση. Οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών οι οποίοι χαρακτηρίζονται από άγνοια, φτώχεια, απάθεια και αναλφαβητισμό δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν από τα έντυπα μέσα πληροφόρησης τα οποία χρησιμοποιούν γλώσσα και περιεχόμενο που είναι άσχετα προς αυτούς. Αντιθέτως ο ρόλος που θα έπρεπε να παίζουν οι αγροτικές δημόσιες βιβλιοθήκες είναι να παρέχουν υπηρεσίες προσαρμοσμένες στην αναλφάβητη πλειοψηφία των αγροτών (Okoy, 2003).

Ο Onwubiko (1999) δίνει έμφαση στο ότι το πρόβλημα παροχής πληροφοριών στις αγροτικές περιοχές των αναπτυσσόμενων χωρών καθιστά αναγκαία την παροχή πληροφοριών όχι μόνο σε έντυπη μορφή αλλά και σε προφορική, οπτική και ηλεκτρονική μορφή οι οποίες είναι κατάλληλες για τους αγρότες. Η παροχή ενός δυτικοποιημένου βιβλιοθηκονομικού συστήματος στους αναλφάβητους αγρότες δεν ωφελεί καθόλου. Η πληροφορία είναι δύναμη και η κατάλληλη παροχή πληροφοριών ενδυναμώνει τους ανθρώπους, ακόμα και τα έθνη στο να προωθούν ενημερωμένες και εμπειριστατωμένες αποφάσεις. Κάτω από αυτή τη σκοπιά ο Mobomba (1985) τονίζει ότι: η αγροτική ανάπτυξη είναι η βάση για την οικονομική ανάπτυξη και η πληροφορία είναι ένα σημαντικό στοιχείο σε οποιαδήποτε διαδικασία ανάπτυξης. Οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών είτε είναι αναλφάβητοι είτε όχι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε οποιοδήποτε είδος πληροφορίας η

οποία θα τους βοηθήσει να γίνουν ικανοί και παραγωγικοί στις κοινωνικές και πολιτικές τους υποχρεώσεις και να γίνουν γενικά καλύτερα ενημερωμένοι πολίτες.

Επειδή η παροχή πληροφοριών για τις δραστηριότητες ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές των αναπτυσσόμενων χωρών είναι αρκετά ανεπαρκής τα προγράμματα ανάπτυξης συναντούν απροσδόκητες δυσκολίες ενώ αυτά τα οποία πετυχαίνουν παράγουν μόνο προσωρινά και περιθωριακά οφέλη. Η μη διαθεσιμότητα των αναγκαίων πληροφοριών για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων είναι ένας παράγοντας που συμβάλει στις περισσότερες αποτυχίες των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης και των προγραμμάτων και των προσπαθειών βιομηχανοποίησης των αγροτικών περιοχών. Ακόμη και όταν αυτού του είδους η πληροφορία φτάνει στις αγροτικές περιοχές δεν έχει τη μορφή την οποία θα μπορούσαν οι άνθρωποι να κατανοήσουν (Kantumoya 1992).

Έτσι λοιπόν, η επιτυχημένη ανάπτυξη απαιτεί μια δυναμική υπηρεσία δημόσιας αγροτικής βιβλιοθήκης η οποία θα παρέχει υπηρεσίες όχι μόνο σε έντυπη μορφή.

Γι' αυτό το λόγο οι πηγές αγροτικής πληροφόρησης είναι ακόμα υποανάπτυκτες στις αναπτυσσόμενες αγροτικές περιοχές. Ο Okiy (2003) σημειώνει ότι οι πηγές από τις οποίες προέρχονται οι πληροφορίες στις αγροτικές περιοχές περιλαμβάνουν φίλους, συγγενείς, μορφωμένα άτομα, ΜΜΕ κ.α., αλλά δεν συμπεριλαμβάνουν την αγροτική δημόσια βιβλιοθήκη. Και αυτό γιατί υπάρχουν ελάχιστες δημόσιες βιβλιοθήκες στις αγροτικές περιοχές με φτωχό εξοπλισμό, ανθρώπινο και υλικό δυναμικό.

2.5.2 ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ: ΔΙΑΥΛΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Για να γίνει η αγροτική δημόσια βιβλιοθήκη ένας δυναμικός οργανισμός πρέπει να παραβλέψει τον παραδοσιακό ρόλο της και να ενδώσει στην πρόκληση των γρήγορων διαδικασιών εκμοντερνισμού. Σύμφωνα με αυτό ο Kantumoya (1992) πρότεινε ότι για να παρέχουν οι δημόσιες βιβλιοθήκες αποτελεσματικά προγράμματα κοινοτικών πληροφοριών χρειάζεται:

Να υπολογίσουν το κοινωνικό, εθνικό και μορφωτικό υπόβαθρο των ανθρώπων που πρόκειται να εξυπηρετήσουν.

Να προσχεδιάσουν τις φόρμες, τη γλώσσα και τη μέθοδο διάδοσης πληροφοριών κατά άτομο και τα κατά ομάδες.

Να εξετάσουν κριτικά τα προγράμματα κοινοτικής πληροφόρησης των δημόσιων βιβλιοθηκών σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες.

Να παρακολουθήσουν τις κυβερνητικές πολιτικές και νομοθεσίες και όπου είναι αναγκαίο να τις διερμηνεύσουν στους ανθρώπους

Να συνεργαστούν με κυβερνητικά υπουργεία και τμήματα καθώς επίσης και με μη κυβερνητικούς οργανισμούς που υπάγονται στις κοινότητες τους.

Να δημιουργήσουν συλλογές βιβλίων, εφημερίδων, περιοδικών και άλλων πηγών πληροφόρησης στις κοινότητες τους.

Να δημιουργηθούν συλλογές φυλλαδίων και άρθρων προερχόμενων από εφημερίδες πάνω σε θέματα υγείας, υγιεινής, γεωργίας και πολιτικών δικαιωμάτων.

Να φροντίζουν για την ανανέωση των σχετικών πληροφοριών, προερχόμενων από κυβερνητικά υπουργεία και τμήματα, ΜΜΕ και μη κυβερνητικούς οργανισμούς σε ένα κατάλληλο τύπο για τον αγροτικό πληθυσμό.

Να διαδίδουν τις σχετικές πληροφορίες στο κοινό με μέσα όπως: εκθέσεις, συναντήσεις, ομιλίες, επιδείξεις, φιλμ, σλαιντς ή άλλες οπτικοακουστικές παρουσιάσεις.

Όλες αυτές οι υπηρεσίες μπορούν να παραδοθούν επιτυχώς στις τοπικές κοινότητες από τις αγροτικές δημόσιες βιβλιοθήκες

2.5.3 Ο ρόλος του αγροτικού βιβλιοθηκονόμου

Σύμφωνα με τον Okiy για να συμβάλει ο βιβλιοθηκονόμος στην αγροτική ανάπτυξη πρέπει να συλλέγει πληροφορίες για τους χρήστες με συστηματικό τρόπο. Πρέπει να είναι σε επαγρύπνηση σχετικά με τις αγροτικές δραστηριότητες όλων των κυβερνητικών φορέων καθιστώντας τον εαυτό του έναν από τους πρώτους δέκτες οποιασδήποτε επίκαιρης, τρέχουσας πληροφορίας. Θα πρέπει επίσης να αναθεωρεί τη βιβλιογραφία και να διεξάγει έρευνα με σκοπό τον καθορισμό των αλλαγών σχετικά με τις τοπικές ανάγκες πληροφόρησης. Η έρευνα αυτή θα τον καταστήσει ικανό να δίνει ομιλίες σχετικά με την εκπαίδευση, την πολιτική και άλλα χρήσιμα τοπικά ενδιαφέροντα θέματα. Πρέπει συνεχώς να εξαίρει την προσοχή των ανθρώπων για τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. Ο βιβλιοθηκονόμος της αγροτικής δημόσιας βιβλιοθήκης πρέπει να αναπτύσσει τις υπηρεσίες που βασίζονται στον προφορικό λόγο και να γίνει ο ανθρώπινος παράγοντας μέσω του οποίου η αναθεωρημένη και ανακατασκευασμένη πληροφορία να μπορεί εύκολα να φτάσει στους αγροτικούς πληθυσμούς. Πρέπει επίσης να είναι σε θέση να εκλογικεύσει και να εξηγήσει προφορικά την πληροφορία των πόστερ, φιλμ ή βίντεο. Τέλος ο βιβλιοθηκονόμος των αγροτικών δημόσιων βιβλιοθηκών πρέπει να είναι σε άμεση επαφή με τον αγροτικό πληθυσμό όχι μόνο για να δημοσιοποιήσει τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης αλλά και να συλλέγει από πρώτο χέρι τις πληροφορίες. Πρέπει να παίρνει μέρος σε κοινοτικές και πολιτικές συναντήσεις γιατί μέσω αυτών των επαφών μπορεί να συλλέξει προφορικές και άλλες πολιτισμικές πληροφορίες (Okiy, 2003).

ΕΜΠΟΔΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Το πρώτο βασικότερο εμπόδιο είναι το υψηλό ποσοστό αγραμματοσύνης των πολιτών στις αναπτυσσόμενες και υποανάπτυκτες χώρες. Για παράδειγμα τα άτομα που ζουν στις αγροτικές περιοχές της Νιγηρίας δεν μπορούν να λάβουν καμία σημαντική πληροφόρηση που τους έρχεται στην αγγλική γλώσσα. Οι ραδιοφωνικές εκπομπές και οι τηλεοπτικές συζητήσεις που είναι κυρίως στα αγγλικά δεν μπορούν να τους βοηθήσουν. Αυτό το εμπόδιο της γλώσσας είναι αρκετά σοβαρό καθώς υπάρχουν πολλές εθνικές ομάδες με διαφορετικές διαλέκτους. Εξαιτίας αυτού καμία τοπική γλώσσα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να

μοιράσει πληροφορίες και οι κυβερνητικοί υπάλληλοι και οι φορείς πληροφοριών βασίζονται σε μεταφραστές και τέτοιου είδους μεσολαβήσεις, οι οποίες είναι ικανές να οδηγήσουν στη διαστρέβλωση της πληροφορίας και στην παραπληροφόρηση των πολιτών (IFLA, 1995).

Ο Uhegbu (2001) είχε ερευνήσει και εκείνος τα εμπόδια που παρουσιάζονται στις αγροτικές υπηρεσίες πληροφόρησης για την κοινοτική ανάπτυξη στη Νιγηρία. Η φτώχη αντίληψη και ο βαθύς σκεπτικισμός των αγροτών σχετικά με τις πληροφορίες, η οικτρή κατάσταση των αγροτικών δρόμων, η αδιαφορία των κυβερνητικών υπευθύνων και ο ανταγωνισμός μεταξύ των κατοίκων των κοινοτήτων ήταν τα σημαντικότερα εμπόδια στις κοινοτικές υπηρεσίες πληροφόρησης.

Πιο συγκεκριμένα, μια από τις σημαντικότερες αρνητικές δυνάμεις ενάντια στις αγροτικές πληροφορίες για την κοινοτική ανάπτυξη στη Νιγηρία είναι η φτώχη αντίληψη και ο βαθύς σκεπτικισμός των αγροτών για τη σημασία των πληροφοριών στην κοινοτική ανάπτυξη. Οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών είναι απρόθυμοι να προσαρμοστούν με τις τρέχουσες κινήσεις της κυβέρνησης με σκοπό να υποκινήσουν την κοινοτική ανάπτυξη μέσα από ένα δίκτυο φορέων πληροφόρησης όπως ο εθνικός φορέας προσανατολισμού, το πρόγραμμα οικογενειακής υποστήριξης, το πρόγραμμα οικογενειακής οικονομικής ενίσχυσης κλπ.

Οι συναθροίσεις που οργανώνονται από αυτούς τους κυβερνητικούς φορείς με σκοπό να διαφωτίσουν τους ανθρώπους για το ρόλο τους στην κοινοτική ανάπτυξη καταγράφουν πάντα δυσμενή αποτυχία. Στην προσπάθεια τους να προτρέψουν τους ανθρώπους να παρευρεθούν σε τέτοιες συναθροίσεις, οι κυβερνητικοί φορείς αγοράζουν αναλώσιμα και ποτά τα οποία διανέμονται στους ανθρώπους πριν ή κατά τη διάρκεια της συνάθροισης.

Ακόμη και η χρήση παραδοσιακών οργάνων και εκκλησιών δεν επιφέρει κάποια σημαντική διαφορά. Η σημαντικότερη αιτία αυτής της απάθειας είναι το γεγονός ότι οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών αντιμετωπίζουν τις πληροφορίες σαν κάτι το οποίο δεν μπορεί να βελτιώσει το βιοτικό τους επίπεδο. Πολλοί νιγηριανοί αγροτικοί πληθυσμοί ακόμα θεωρούν ότι οι κυβερνητικές συναθροίσεις είναι προσκλήσεις για τους πλουσίους και όχι για τους λιγότερο προνομιούχους. Ως εκ τούτου αποφεύγουν τέτοιες συναθροίσεις, πράγμα το οποίο οδηγεί στην ήττα των κυβερνητικών στόχων για παρακίνηση της οικονομικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές.

Για να είναι αποτελεσματικές οι υπηρεσίες πληροφόρησης στην κοινοτική ανάπτυξη, οι αγρότες πρέπει να αντιμετωπίσουν την πληροφορία ως ζωτικής σημασίας εργαλείο για την εξέλιξη τους. Αυτό μπορεί μόνο να επιτευχθεί μέσω της μαζικής εκπαίδευσης και της

εκπαίδευσης ενηλίκων, με σκοπό τη δημιουργία της απαραίτητης επίγνωσης των ανθρώπων σχετικά με τη σημασία των πληροφοριών στην κοινοτική ανάπτυξη (Kiplang'at, 1999).

Μια επίσκεψη στις περισσότερες αγροτικές κοινότητες στη Νιγηρία θα αποκαλύψει ένα πολύ άσχημο αγροτικό σύστημα δρόμων. Στην πραγματικότητα οι περισσότερες κοινότητες είναι ξεκομμένες από την υπόλοιπη χώρα. Οι αγροτικοί δρόμοι έχουν γίνει παγίδες θανάτου. Η οικτρή κατάσταση των δρόμων καθιστά αδύνατο για τους φορείς πληροφόρησης της κυβέρνησης και για τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς να φτάσουν σ' αυτές τις κοινότητες για επιμορφωτικά προγράμματα. Οι περισσότεροι από τους κυβερνητικούς υπευθύνους οι οποίοι σχετίζονται με τους φορείς πληροφόρησης αποφεύγουν τις εργασίες στις αγροτικές κοινότητες. Φοβούνται ότι είτε τα οχήματά τους θα κολλήσουν στο λασπωμένο έδαφος είτε θα προκληθούν μηχανικές βλάβες από τις λακκούβες. Οι δρόμοι γίνονται ακόμη χειρότεροι όταν βρέχει προκαλώντας την ακύρωση των ήδη σχεδιασμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων το τελευταίο λεπτό. Οι περισσότερες κοινότητες γι' αυτό το λόγο ζουν στην απόλυτη αγνόηση των κυβερνητικών προσπαθειών με σκοπό να βελτιώσουν τη μοίρα τους.

Επίσης ο ανταγωνισμός ανάμεσα στους παραδοσιακούς φορείς, τους οργανισμούς κοινοτικής ανάπτυξης και τα χωριά που απαρτίζουν την κοινότητα συχνά αποθαρρύνουν τις προσπάθειες διάδοσης της αγροτικής πληροφορίας. Αρκετά συχνά προκαλούνται παρεξηγήσεις ανάμεσα στους παραδοσιακούς φορείς και στα εκτελεστικά μέλη της κοινότητας. Κάποιες φορές αυτή η παρεξήγηση μπορεί να είναι τόσο έντονη ώστε να καταστρέψει την ομόνοια και την αλληλεγγύη στην κοινότητα. Όποτε προκύπτει μια τέτοια παρεξήγηση οι κάτοικοι του χωριού και ειδικά εκείνοι που απαρτίζουν το εκτελεστικό σώμα της κοινότητας μεροληπτούν. Το 1995 στην πολιτεία της Ιμο ο ανταγωνισμός μεταξύ των προέδρων δύο κοινοτήτων και των παραδοσιακών κυβερνητών κατέληξε στην ακύρωση την τελευταία στιγμή μιας συνεταιριστικής καμπάνιας διαφωτισμού η οποία υποστηριζόταν από κοινού από τον Εθνικό φορέα προσανατολισμού και το πρόγραμμα οικογενειακής στήριξης. Η αστυνομία χρειάστηκε πάνω από δύο μέρες για να σταματήσει τη φασαρία. Άρα, οι κοινοτικές υπηρεσίες πληροφόρησης ευημερούν περισσότερο όταν υπάρχει αρμονία και ομόνοια ανάμεσα στους παραδοσιακούς φορείς και στους οργανισμούς ανάπτυξης. Ο πρωταρχικός στόχος των αγροτών στις υποανάπτυκτες χώρες είναι η επιβίωση. Η αλληλεπίδραση της φτώχειας και ενός σκληρού οικονομικού περιβάλλοντος έχουν ενισχύσει συναισθήματα όπως την απώλεια, την αποξένωση και την αμέλεια. Κοινοτικές

συγκεντρώσεις όπου οι άνθρωποι πληροφορούνται από κυβερνητικούς φορείς πάνω σε θέματα όπως : μέθοδοι καλλιέργειας, βελτιωμένοι τύποι σποράς, εφαρμογή λιπασμάτων και υγεία είναι πολύ φτωχές σε κοινό. Προσπάθειες από εθελοντές της κοινότητας για την κινητοποίηση των κατοίκων πέφτουν στο κενό. Οι λόγοι που αποθαρρύνουν τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών από το να παίρνουν μέρος σε τέτοιες συνεδριάσεις είναι η έλλειψη χρηματικής ανταμοιβής μετά το πέρας της συγκέντρωσης, η μεγάλη απόσταση του σημείου συγκέντρωσης από τις κατοικίες τους και η έλλειψη χρημάτων για τη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς.

Έτσι λοιπόν, η κοινοτική αλληλεγγύη και συνοχή οι οποίες είναι απαραίτητες για την κινητοποίηση των ανθρώπων για συλλογική δράση, δεν υφίστανται. Κατά συνέπεια, η ζωή και η ανάπτυξη της κοινότητας εξακολουθεί να μειονεκτεί αφού χωρίς την κατάλληλη πληροφόρηση η άγνοια συνεχίζει να ανθίζει. Οι υπηρεσίες πληροφόρησης για την κοινοτική ανάπτυξη ευδοκιμούν καλύτερα όταν η τροφή και η επιβίωση δεν αποτελούν πλέον προτεραιότητα για τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών.

Παράλληλα η προσέγγιση των κυβερνήσεων σχετικά με τις υπηρεσίες κοινοτικών πληροφοριών είναι σε μεγάλο βαθμό ανεπαρκής και ατελέσφορη. Οι διαδοχικές κυβερνήσεις σε πολλές χώρες, είτε πολιτικές είτε στρατιωτικές, έδειξαν υποκριτικό σεβασμό στην κοινοτική ανάπτυξη. Οι ενορχηστρωμένες καμπάνιες από τους υπευθύνους της κυβέρνησης οι οποίες αποβλέπουν στην αγροτική κινητοποίηση για αγροτική εξέλιξη αποτελούν περισσότερο μια προπαγάνδα ραδιοφώνου και τηλεόρασης παρά χειροπιαστές δράσεις. Η χρηματοδότηση για τέτοια προγράμματα είναι είτε τραγικά μειωμένη ή ολότελα αποσυρμένη το τελευταίο λεπτό. Η γραφειοκρατία των κυβερνητικών μηχανισμών καθιστά αδύνατη την εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων.

Ένα άλλο εμπόδιο είναι η έλλειψη αγροτικών βιβλιοθηκών. Η αγροτική βιβλιοθήκη είναι ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους διάδοσης πληροφοριών στους ανθρώπους. Όπου υπάρχει κάποια αγροτική βιβλιοθήκη είναι ανεπαρκώς εξοπλισμένη, οργανωμένη και εκτιμημένη. Η πλειοψηφία των αγροτών γι' αυτό τον λόγο εξαρτάται από τα προφορικά νέα τα οποία ξεχνιούνται σε λίγες μέρες. Η πληροφορία η οποία θα μπορούσε να καταγραφεί και να διατηρηθεί στη βιβλιοθήκη χάνεται εύκολα με το πέρασμα του χρόνου. Με την απαράδεκτη κατάσταση του οδικού δικτύου η αγροτική βιβλιοθήκη θα μπορούσε να παρέχει την πιο εύκολη, φθηνή και βιώσιμη επιλογή για την πληροφόρηση των κατοίκων που ζουν στις αγροτικές περιοχές. Με μια αγροτική βιβλιοθήκη οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών,

πεζοί, θα μπορούσαν να συλλέγουν οποιαδήποτε πληροφορία χρειάζονται. Βιβλία, περιοδικά και εγκυκλοπαίδειες θα μπορούσαν να είναι διαθέσιμα για μαζική διαφώτιση (Sturges, 1990). Όπως ο Kantumoya το 1992, ορθά επισημαίνει ουσιαστική ανάπτυξη μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο όταν οι κοινότητες έχουν πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες. Σε αυτό το σημείο είναι σωστό να επισημανθεί το γεγονός ότι σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες δεν υπάρχει ισότητα μεταξύ των δύο φύλων. Οι χώρες αυτές χαρακτηρίζονται κυρίως από ανδροκρατούμενες κοινωνίες. Οι διακρίσεις και οι ανισότητες ανάλογα με το φύλο του ατόμου παρατηρούνται ακόμα και στη διαδικασία αναζήτησης και πρόσβασης των πληροφοριών. Η Mutua-Kombo (2001) ερεύνησε τα προβλήματα πρόσβασης και διαθεσιμότητας τα οποία αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στις αγροτικές περιοχές της Κένυας, τις ανάγκες τους για πληροφόρηση και εξέθεσε κάποιες προτάσεις σχετικά με τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Συγκεκριμένα, ο ρόλος της κυβέρνησης στην παροχή αγροτικών πληροφοριών επικρίθηκε από ένα πλήθος γυναικών, οι οποίες δήλωσαν ότι δεν εμπιστεύονταν κάποιους κυβερνητικούς φορείς ως χρήσιμες πηγές πληροφόρησης. Τα μέλη της κυβέρνησης «κατηγορήθηκαν» ότι προωθούσαν συγκεκριμένες πληροφορίες, με σκοπό να παραμείνουν στην εξουσία. Οι γυναίκες δεν ήταν ευχαριστημένες με τη δύναμη και τον έλεγχο στον τρόπο πρόσβασης των πληροφοριών από μέρους της κυβέρνησης. Για παράδειγμα, κανείς δεν επιτρεπόταν να μιλάει στις γυναίκες αν δεν είχε γραπτή εγγύηση από τη διοίκηση της κυβέρνησης. Από τις δηλώσεις των γυναικών φαίνεται ότι η κυβέρνηση φίλτραρε οποιαδήποτε πληροφορία δινόταν σ' αυτές.

Σχετικά με την κυβερνητική οικονομική υποστήριξη αναφέρθηκε ότι οι κυβερνητικές χρηματοδοτήσεις πάνω στα προγράμματα γεωργίας και υγιεινής στα οποία οι γυναίκες βασίζονταν για πληροφορίες, μειώθηκαν αρκετά.

Παράλληλα οι περισσότεροι από τους παροχής πληροφοριών είναι άντρες και έχουν ελάχιστη γνώση και κατανόηση σχετικά με τις ανάγκες των γυναικών για πληροφορίες και επικοινωνία. Πολιτιστικοί παράγοντες επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι γυναίκες έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες. Για παράδειγμα οι γυναίκες έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε πηγές πληροφόρησης όπως το ράδιο, οι εφημερίδες και τα δημόσια θεάματα. Και αυτό επειδή οι γυναίκες είναι επιβαρημένες με τη διεξαγωγή κοινωνικών ρόλων οι οποίοι καθορίζονται από γενετικά όρια. Περνούν τον χρόνο τους δουλεύοντας στα χωράφια και στις αγορές και δεν έχουν χώρο και χρόνο για τις διάφορες πηγές πληροφόρησης. Γι' αυτό έχουν

επιδείξει μια προτίμηση σε άτυπα δίκτυα πληροφοριών τα οποία δεν ελέγχονται από τον χρόνο και επιτρέπουν ευέλικτες διαδικασίες επικοινωνίας.

2.6.1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΤΡΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΩΝ ΟΦΕΛΩΝ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Σύμφωνα με τον Rao (2004) υπάρχουν διάφοροι σημαντικοί παράγοντες που αποτρέπουν τις αγροτικές κοινότητες στις αναπτυσσόμενες χώρες να επωφεληθούν από τις νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών. Χωρίς ανάπτυξη των προτύπων πρόσβασης, οι αγροτικές μάζες θα συνεχίσουν να μειονεκτούν σε σχέση με τους αστικούς κατοίκους, οι οποίοι είναι πιο κοντά στις ψηφιακές ευκαιρίες. Οι περιορισμοί περιλαμβάνουν:

Έλλειψη ενημερότητας για τα οφέλη των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών:

Παρά τους αυξανόμενους αριθμούς των κατόχων ενός υπολογιστή και της πρόσβασης αυτών στο Διαδίκτυο, οι περισσότεροι κάτοικοι των αναπτυσσόμενων χωρών έχουν περιορισμένες ευκαιρίες σύνδεσης με το Διαδίκτυο. Επομένως δεν έχουν επαρκή και ίσως και καθόλου πληροφόρηση για τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη και τα ερεθίσματα που οι νέες τεχνολογίες πληροφόρησης μπορούν να επιφέρουν στις ζωές τους. Λόγω της απουσίας ενημερωτικών προγραμμάτων σε μερικές χώρες, ο όγκος των διαθέσιμων πληροφοριών είναι πολύ περιορισμένος καθιστώντας έτσι αρκετά δύσκολη την εκτίμηση και την αξιολόγηση του αντίκτυπου των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών στην ανάπτυξη.

Έλλειψη εγκαταστάσεων πρόσβασης:

Οι εγκαταστάσεις πρόσβασης περιλαμβάνουν τους υπολογιστές και τη δυνατότητα σύνδεσης στις αγροτικές περιοχές. Το κόστος των υπολογιστών είναι ακόμη αρκετά υψηλό συγκριτικά με την αγοραστική δύναμη της πλειοψηφίας των κατοίκων των αναπτυσσόμενων χωρών. Το Διαδίκτυο είναι συχνά πάρα πολύ ακριβό για να είναι προσιτό από τους απλούς πολίτες και από τις περισσότερες δημόσιες υπηρεσίες. Είναι συχνά διαθέσιμο μόνο στα αστικά κέντρα, όπου οι περισσότεροι φορείς παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου (ISPs) έχουν το δικό τους αγοραστικό κοινό.

Γλωσσικά εμπόδια στη χρήση του Διαδικτύου:

Είναι ένα πολύ σημαντικό εμπόδιο που αποτρέπει τους ανθρώπους να αποκομίσουν οφέλη από το Διαδίκτυο, το οποίο απαιτεί αδιαμφισβήτητη την ικανότητα να γίνονται κατανοητές οι διεθνείς γλώσσες, ιδιαίτερα τα αγγλικά. Κατά συνέπεια, οι περισσότεροι άνθρωποι κυρίως στις αγροτικές περιοχές των αναπτυσσόμενων χωρών δεν μπορούν να διαβάσουν και να κατανοήσουν το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου στο Διαδίκτυο. Σε αυτό το εμπόδιο έρχεται να χειροτερέψει την κατάσταση το υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού μεταξύ των αγροτών.

Έλλειψη τοπικών προϊόντων γλωσσικών πληροφοριών:

Παρατηρείται έλλειψη κατάλληλων προϊόντων πληροφοριών που να είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες και τις ικανότητες των αγροτών στις αναπτυσσόμενες χώρες. Προκειμένου να ρυθμιστούν καλύτερα οι αποφάσεις επένδυσής τους, χρειάζεται να ενημερώνονται για πληροφορίες σχετικές με τις τιμές της αγοράς, τις νέες γεωργικές τεχνολογίες και τις μεθόδους που θα τους οδηγήσουν στην βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων τους, στην προσαρμοστικότητα τους με τις μεταβαλλόμενες κλιματολογικές συνθήκες και στις απαιτήσεις των αγροτικών αγορών.

Έλλειψη κινήτρου χρήσης των πληροφοριών μέσω του Διαδικτύου:

Ακόμη και αν υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης με το Διαδίκτυο, οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών δεν θα χρησιμοποιήσουν τις τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών εκτός και αν υπάρχει σαφές κίνητρο. Η επικρατούσα μορφή της πρόσβασης στο Διαδίκτυο απαιτεί ένα ορισμένο επίπεδο ικανότητας από το χρήστη που πολλά άτομα στις αναπτυσσόμενες χώρες δεν διαθέτουν.

2.7 ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Τα συστήματα πληροφόρησης καθιστούν δυνατή τη συλλογή και την οργάνωση των πληροφοριών και διευκολύνουν την πρόσβαση σε αυτού του είδους την πληροφορία. Ένα κοινοτικό σύστημα πληροφοριών διαθέτει πληροφορίες που συγκεντρώνονται από τα μέλη της κοινότητας, για μια κοινότητα και τα μέλη της, προς όφελος της ίδιας της κοινότητας και των μελών της. Τα κοινοτικά συστήματα πληροφοριών παρέχουν στους ανθρώπους πληροφορίες που χρειάζονται. Μπορούν να ενθαρρύνουν την αίσθηση της κοινότητας, να βοηθήσουν στη διαμόρφωση νέων σχέσεων μεταξύ των κατοίκων και να συγχωνευτούν οι σχέσεις στις βιώσιμες οργανώσεις και οργανισμούς (Rao, 2004).

Μερικές κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι:

FarmNet - δίκτυο πληροφόρησης των αγροτών στην Ουγκάντα (FAO, 2001).

CyberCare - παρέχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο και σε εκπαιδευτικές πηγές πληροφόρησης σε 26 διαδικτυακά ορφανοτροφεία στη Μαλαισία

(<http://www.microsoft.com/malaysia/press/linkpage4031.asp>).

Pakissan (www.pakissan.com) - αγροτική πύλη στο Διαδίκτυο για τους αγρότες στο Πακιστάν.

PEOPlink (www.peoplinc.org) – παρέχει εκπαίδευση σε τεχνίτες 22 αναπτυσσόμενων χωρών και τους υποστηρίζει προωθώντας την πώληση των χειροποίητων προϊόντων τους μέσω του Διαδικτύου.

Tortas (www.tortasperu.com.pe) – πύλη ηλεκτρονικού εμπορίου σχετικά με τη ζαχαροπλαστική των γυναικών στο Περού.

Metrocomia (www.metrocomia.co.ug) - κέντρα παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου στις χώρες της Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας ενισχύοντας τις ευκαιρίες για την εξαγωγή προϊόντων, γεφυρώνουν την ψηφιακή διαίρεση και δημιουργούν μια τοπική βιομηχανία Διαδικτύου.

MarketWatch (www.marketwatch.mn) - παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης σχετικά με τις τιμές της αγοράς στη Μογγολία και

NairoBits (www.nairobits.com) – κέντρο παροχής υπηρεσιών διαδικτύου για τα περιθωριοποιημένα παιδιά στην Κένυα.

GrameenPhone – Πρόγραμμα τηλεφωνικών συνδέσεων του χωριού Grameen στο Μπαγκλαντές, το οποίο ενισχύει την αγροτική κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

MahilaWeb – δίκτυο ενός μη κυβερνητικού οργανισμού που λειτουργεί για την ενδυνάμωση του γυναικείου φύλου στο Νεπάλ.

2.7.1 ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ ΣΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η κατάσταση της πρόσβασης στις πηγές πληροφόρησης και επικοινωνιών για τις φτωχές αγροτικές περιοχές της Ινδίας παρουσιάζεται στον πίνακα 1 (Pigato, 2001). Αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι αυτές οι κοινότητες στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στους παραδοσιακούς τρόπους επικοινωνίας που δεν ικανοποιούν επαρκώς τις πληροφοριακές τους ανάγκες.

Πίνακας 1

Πρόσβαση στις πηγές πληροφόρησης και επικοινωνιών για τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών της Ινδίας

Πηγή Πληροφόρησης	Προσωπική ιδιοκτησία	Από κοινού χρήση	Μη Διαθέσιμο
Ραδιόφωνο	77.3 %	22.3 %	-
Τηλεόραση	9.3 %	84.0 %	6.6 %
Τηλέφωνο	-	66.3 %	36.7 %
Φαξ	-	0.7 %	99.3 %
Έντυπο υλικό (εφημερίδες, περιοδικά)	11.3 %	80.00 %	8.7 %
Υπολογιστής και Διαδίκτυο	-	12.0 %	88.0 %
Οικογένεια και Φίλοι	100 %	-	-

Πηγή: Pigato, 2001

Οι περιορισμοί στην ηλεκτρική ενέργεια, την τηλεφωνία, τη σύνδεση με το Διαδίκτυο και άλλα είδη βασικής υποδομής στις αγροτικές περιοχές της Ινδίας είναι μια βασική πρόκληση

για ένα μεγάλο αριθμό οργανισμών ανάπτυξης. Διάφορα καινοτόμα προγράμματα υπόσχονται ένα ευοίωνο μέλλον σχετικά με τη παγκόσμια ψηφιακή πρόσβαση. Περισσότερα από 50 τέτοια αγροτικά προγράμματα στην Ινδία χρησιμοποιούν σύγχρονες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών προς όφελος των αστικών και αγροτικών πολιτών-καταναλωτών παρέχοντας:

ενισχυμένη πρόσβαση στην πληροφόρηση και την επικοινωνία από μεγάλες αποστάσεις βελτιωμένη πρόσβαση στις κυβερνητικές και μη κυβερνητικές πηγές και υπηρεσίες ευκαιρίες για ηλεκτρονικές και τραπεζικές συναλλαγές μέσω των περίπτερων διαδικτύου νέες ευκαιρίες για σχεδιασμό, κατασκευή και αγορά προϊόντων μέσω των συστημάτων Διαδικτύου ή Ενδοδικτύου

αυξανόμενη και βελτιωμένη εκπαίδευση μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή καλύτερες ιατρικές συμβουλές και διαγνωστικές πληροφορίες

ευκαιρίες να αποκτηθεί μια καλύτερη ποιότητα ζωής μέσω της εκμάθησης διάφορων δραστηριοτήτων-τεχνών και

βελτίωση της γεωργικής παραγωγικότητας.

Η επιτυχία μιας αγροτικής πρωτοβουλίας δικτύωσης εξαρτάται από το κατά πόσο προωθεί τα στάδια των τεχνολογιών πληροφόρησης και της διάχυσης πληροφοριών, δηλ. έναρξη, υιοθέτηση, προσαρμογή, αποδοχή, κανονισμός και μεταλαμπάδευση.

2.7.2 ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Akashganga¹ (1996): παρέχει τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών στους παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων (συνεταιριστική επιχείρηση) (Parghi, 2001).

Το Akashganga αναπτύσσει τις κατάλληλες τεχνολογίες πληροφόρησης για να διευκολύνει την έγκαιρη συλλογή του γάλακτος και με αυτόν τον τρόπο να παραγάγει τα υψηλότερα κέρδη για τους παραγωγούς γάλακτος στη δυτική Ινδία (Anand). Πριν την εφαρμογή του προγράμματος αυτού, όλες οι δραστηριότητες συλλογής γάλακτος εκτελούνταν χειρονακτικά. Το γάλα χαλούσε συχνά λόγω των κλιματολογικών συνθηκών καθώς οι παραγωγοί σχημάτιζαν μεγάλες ουρές περιμένοντας τα έσοδα του προς πώληση γάλακτος. Η απλή τεχνολογία που χρησιμοποιείται σε αυτό το πρόγραμμα έχει επιτρέψει την έγκαιρη συλλογή του γάλακτος, και έτσι δημιουργεί υψηλότερα κέρδη για τους παραγωγούς.. Η βασική συναλλαγή συλλογής γάλακτος περιλαμβάνει:

- μέτρηση του βάρους του γάλακτος με έναν ηλεκτρονικό ζυγό
- εξέταση του λίπους μέσω του Milko Tester
- σύλληψη μιας μοναδικής ταυτότητας των μελών από το λογισμικό του H/Y και εκτύπωση τιμολογίου με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και το προς καταβολή ποσό.

Το περίπτερο υπηρεσιών πληροφόρησης προσφέρει ένα πλήθος υπηρεσιών σχετικές με την κτηνοτροφία και τη γεωργία, επίσης διατηρεί βάσεις δεδομένων και σύνδεση με το Διαδίκτυο. Το Akashganga έχει εφαρμοστεί σε περισσότερες από 400 αγροτικές περιοχές και χρησιμοποιείται 365 μέρες το χρόνο για περισσότερο από έξι ώρες ημερησίως.

---

¹ www.akashganga.in

Τα οφέλη του Akashganga είναι η ταχύτερη συλλογή του γάλακτος, οι πιά σύντομες ουρές αναμονής λόγω της έγκαιρης εκταμίευσης των πληρωμών, και μια χαμηλότερη επικράτηση των διεφθαρμένων πρακτικών.

Information Village Experiment (Ιανουάριος 1998): έχει ως σκοπό να ενδυναμώσει τους αγρότες μέσω της πρόσβασης σε έγκαιρες και σχετικές πληροφορίες (μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία ερευνητικού κέντρου) (MSSRF, 2002, Balaji et al, 2001).

Αυτό το πρόγραμμα αποδεικνύει ότι οι τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών μπορούν να αλλάξουν τον τρόπο ζωής στις αγροτικές περιοχές, ειδικά για τους αγρότες που ζουν στο περιθώριο και εκείνους χωρίς περιουσιακά στοιχεία στην περιοχή Pondicherry της νότιας Ινδίας. Το λειτουργικό κέντρο του προγράμματος έχει εννέα δημόσια τηλέφωνα και τρεις Παροχές Υπηρεσιών Διαδικτύου (ISPs). Ενεργεί ως κομβικό σημείο ή ως Κέντρο Προστιθέμενης Αξίας (Value Addition Centre) για ένα τοπικό δίκτυο που απαρτίζεται από 10 χωριά. Το VAC, παρέχει πρόσβαση στο διαδίκτυο, συλλέγει και διαβιβάζει τις σχετικές πληροφορίες από το Διαδίκτυο σε άλλους υπολογιστές του δικτύου. Αυτό το πείραμα αποδείχθηκε επιτυχές λόγω της συμμετοχής της κοινότητας από τα αρχικά στάδια ανάπτυξης. Με βάση τις ανάγκες της κοινότητας, το VAC έχει παραγάγει στο δίκτυο διάφορες βάσεις δεδομένων στη μητρική γλώσσα Tamil. Μέσω της εφαρμογής αυτής, οι αγροτικές κοινότητες έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικές με την υγεία, τα δάνεια, τις τιμές και τη διαθεσιμότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών, τις μεταφορές, τις αγρονομικές πρακτικές, τις καιρικές συνθήκες κλπ. Οι εργαζόμενες γυναίκες έχουν κατορθώσει επίσης να διαπραγματευτούν καλύτερες αμοιβές.

Τα οφέλη του “Information Village Experiment” είναι η ενδυνάμωση των χωρικών μέσω της αυξανόμενης γνώσης, διανομής των αξιόπιστων, τοπικών ειδικών πληροφοριών που κυμαίνονται από τους τύπους συγκομιδών, τις αμοιβές και τις τιμές τροφίμων έως και τον καιρό.

Wired Villages of Warana² (Δεκέμβριος 1998): Επικεντρώνεται στο ρόλο των τεχνολογιών πληροφόρησης για την ανάπτυξη των χωριών (βοηθητικό πρόγραμμα από την Κυβέρνηση) (Cecchini, 2002, Katakam, 2002, Vijayadita, 2000).

---

² www.apdip.net/resources/case/in18/view

Αυτό το πρόγραμμα στοχεύει στην καθιέρωση ενός υψηλού επιπέδου δικτύου επικοινωνιών με τη χρήση υπολογιστή σε 25 συνεταιριστικές επιχειρήσεις σε μια αγροτική περιοχή που είναι σχετικά εύπορη. Ο στόχος είναι:

να παρέχει τις γεωργικές, ιατρικές, και εκπαιδευτικές πληροφορίες στους χωρικούς μέσω του Διαδικτύου

να δημιουργήσει μια βάση δεδομένων των χωριών η οποία θα βασίζεται σε ποικίλα κριτήρια

να παρέχει την τηλε-εκπαίδευση και στα σχολεία και στα πανεπιστημιακά ιδρύματα και

να καθιερώσει ένα γεωγραφικό σύστημα πληροφόρησης των 70 χωριών που περιβάλλουν

την Warana για να βελτιώσει τη διαχείριση της καλλιεργήσιμης γης.

Όλες οι εφαρμογές έχουν εγκατασταθεί στη Warana μετά από την έγκριση και την αποδοχή

των χρηστών. Οι θάλαμοι διευκόλυνσης έχουν εγκατασταθεί σε 70 χωριά με υποδομή

επιλεγμένου τηλεφωνικού δικτύου για να συνδέονται με τον κεντρικό κόμβο.

Gyandoot3 (Ιανουάριος 2000): κοινωνική εφαρμοσμένη μηχανική μέσω των Τεχνολογιών Πληροφόρησης (πρόγραμμα υποστηριζόμενο από την κυβέρνηση) (Gyandoot Samiti, 2000).

---

³ www.gyandoot.nic.in

Το Gyandoot είναι ένα κοινοτικό δίκτυο που στοχεύει στη δημιουργία ενός οικονομικά αποδοτικού, αντιγράψιμου, οικονομικά αυτοδύναμου προτύπου με σκοπό να επιφέρει τα οφέλη των τεχνολογιών πληροφόρησης στον αγροτικό πληθυσμό. Είναι ένα ενδοδίκτυο που χρησιμοποιεί την ασύρματη τεχνολογία WLL (Wireless in Local Loop). Είναι ένα μοναδικό πρότυπο δραστηριοτήτων ηλεκτρονικού εμπορίου προσφερόμενο από την κυβέρνηση στον πολίτη διευκολύνοντας πάνω από μισό εκατομμύριο αγροτών.

Η επιτυχία του έργου οφείλεται κατά ένα μεγάλο μέρος στη στοχοθέτηση των πληροφοριών που ενδιαφέρουν τους κατοίκους, όπως τα ποσοστά γεωργικής παραγωγής, τα εδαφικά δικαιώματα, την εκπαίδευση για τη χρήση υπολογιστή, την on-line ικανοποίηση των δημόσιων διαμαρτυριών, τις υγειονομικές υπηρεσίες, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τις αγροτικές ε-δημοπρασίες, τις πληροφορίες για τα κυβερνητικά προγράμματα, τις τοπικές καιρικές ειδήσεις, τις ε-εφημερίδες, κ.λπ. Προκαλεί ενδιαφέρον το γεγονός ότι ένας στους έξι χρήστες του προγράμματος ήταν αναλφάβητος, χωρίς καμία γνώση γραφής και ανάγνωσης.

Τα οφέλη του Gyandoot είναι ότι παρέχει στους περιθωριοποιημένους πολίτες της περιοχής πρόσβαση στη γνώση μέσω ενός οικονομικά αποτελεσματικού, αντιγράψιμου, οικονομικά αυτοδύναμου και οικονομικά βιώσιμου προτύπου. Επιπλέον παρέχει τις γνώσεις σχετικά με την οικονομία, την αυτοαπασχόληση μέσω του επιχειρηματικού πνεύματος στους νέους αγρότες, δημιουργεί ευκαιρίες για συνεργασίες μεταξύ της κυβέρνησης και των πολιτών.

TARahaat4 (Σεπτέμβριος 2000): παρέχει σύνδεση στις αγροτικές περιοχές της Ινδίας με το παγκόσμιο χωριό (πρωτοβουλία ιδιωτικού τομέα) (TARahaat, 2002).

---

⁴ www.tarahaat.com

Η δυνατότητα των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ των ευκαιριών αυτοαπασχόλησης των νέων στον τομέα των τοπικών αγορών και της ευρύτερης εγχώριας και διεθνούς οικονομίας προβάλλεται επαρκώς από το TARAhaat.com στις αγροτικές περιοχές της βόρειας Ινδίας. Το TARAhaat είναι μια πύλη Διαδικτύου που συνδέει τους χρήστες του χωριού με πληροφορίες που χρειάζονται σχετικά με κοινωνικές υπηρεσίες, υγεία, ψυχαγωγία, και με αγορές, μέσω ενός διαδικτύου 20 και άνω TARAkendras ή αυτοματοποιημένων κέντρων, προσαρμοσμένα στην καθ' επιλογήν γλώσσα (αγγλικά, Punjabi και Hindi). Το TARAhaat καλύπτει και τα τρία συστατικά για την αγροτική συνδεσιμότητα, δηλ. περιεχόμενο, πρόσβαση και εκπλήρωση. Το περιεχόμενο σε σχέση με τη νομοθεσία, την κυβέρνηση, την υγεία και τον τρόπο ζωής παρέχεται από την μητρική πύλη TARAhaat.com. Η παράδοση των πληροφοριών, των αγαθών και των υπηρεσιών παρέχεται από τις τοπικές υπηρεσίες παράδοσης ή από τα TARAans. Τα έσοδα του TARAhaat επιτρέπουν την παραγωγή κέρδους σε κάθε βήμα της αλυσίδας ανεφοδιασμού, εξυπηρετώντας την περαιτέρω συνένωση των διαδικτύων του. Τα οφέλη του TARAhaat είναι η παροχή υπηρεσιών που αφορούνε τη σχέση καταναλωτή με καταναλωτή συνδέοντας τους αστικούς και υπερπόντιους πελάτες άμεσα με τους αγρότες τεχνίτες, παράγοντας ευκαιρίες για εισοδηματικές ροές, όχι μόνο στα χωριά, αλλά και στην αυτοσυντήρηση του ίδιου του TARAhaat. Το TARAhaat αποδεικνύει ότι μια πύλη Διαδικτύου μπορεί να είναι εμπορικά βιώσιμη εάν ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών της και διαθέτει ένα ικανοποιητικό όγκο εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σε όλο τον εικοστό αιώνα υπήρχε μια μεγάλη ποικιλία από νέες αγροτικές τεχνολογίες που έχουν επηρεάσει βαθιά τη φύση της γεωργίας και τον ρόλο των αγροτών. Σπουδαιότερο ρόλο στα αποτελέσματα που επέφερε ο ερχομός αυτών των νέων τεχνολογιών έπαιξε η μηχανοποίηση. Η μηχανοποίηση αποτέλεσε την κινητήρια δύναμη στην κοινωνική και οικονομική εξέλιξη της γεωργίας. Η ανάπτυξη και στη συνέχεια η υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών που ήταν σχεδιασμένες για να μειώσουν τη χειρονακτική εργασία και αντικατέστησαν το άλογο και την ανθρώπινη δύναμη με μηχανήματα είναι η αιτία για τις περισσότερες δομικές αλλαγές στη γεωργία. Το δεύτερο κύμα τεχνολογίας περιελάμβανε βελτιώσεις στη χημεία του εδάφους, στην εισαγωγή λιπασμάτων, στη διασταύρωση μεγάλων ποσοτήτων σοδειάς και καινούργιες προοπτικές υγιεινής των ζώων. Όλες αυτές οι βελτιώσεις άλλαξαν ριζικά τον τομέα της γεωργίας. Με την αιφνίδια επαναστατική πρόοδο στο βιολογικό κύτταρο, που περιλαμβάνει ανακαλύψεις στη διάσπαση και κλωνοποίηση γονιδίων, και στη διαθεσιμότητα μεγάλης ποικιλίας ηλεκτρονικών τεχνολογιών επικοινωνίας, η γεωργία είναι στα όρια μιας τρίτης τεχνολογικής επανάστασης. Αυτή η επανάσταση υπόσχεται μεγάλες αλλαγές σε οργανισμούς και εταιρείες που παρέχουν στους αγρότες πληροφόρηση για να κάνουν την εκμετάλλευση της γης επιτυχέστερη και κερδοφόρα (Cochrane, 1993)

Η τεράστια ποικιλία από τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών οι οποίες είναι διαθέσιμες τώρα πια στους αγρότες προσφέρει πολλές καινούργιες διόδους για διαμοίραση των πληροφοριών. Όταν το Σύστημα Εκτεταμένων Υπηρεσιών (Extension Service system) δημιουργήθηκε το 1914 στην Αμερική, οι οικογένειες των αγροτικών περιοχών ήταν απομονωμένες και μειονεκτούσαν. Ωστόσο οι πρόσφατες πρόοδοι στην ηλεκτρονική επικοινωνία έχουν μειώσει σε μεγάλο βαθμό τα μειονεκτήματα της ζωής στην επαρχία. Με την εξάπλωση αυτών των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας, οι πολιτειακές Εκτεταμένες Υπηρεσίες (state Extension Services) αντιμετωπίζουν καινούργιες δυνατότητες και προκλήσεις στο να καλύπτουν τις πληροφοριακές ανάγκες των παραγωγών. Η επανάσταση των τηλεπικοινωνιών έχει σημαντικές επιπτώσεις και στους αγρότες και στις Εκτεταμένες

Υπηρεσίες. Με την εξάπλωση των τεχνολογιών επικοινωνίας οι αγρότες έχουν στη διάθεση τους μια μεγάλη ποικιλία από κανάλια και πηγές πληροφόρησης.

3.2 ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

Μέχρι σήμερα είναι δύσκολο να ληφθεί μια σαφής εικόνα του επιπέδου υιοθέτησης των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών από τους αγρότες. Τον Ιούνιο του 2000 το ADAS (συμβουλευτική υπηρεσία γεωργικής ανάπτυξης) πραγματοποίησε μια μεγάλης κλίμακας ταχυδρομική έρευνα για 10.000 αγρότες στην Αγγλία, και πέτυχε ένα ποσοστό απόκρισης 20%. Η έρευνα περιέλαβε ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση υπολογιστή και Διαδικτύου και τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 71% των αγροτών κατείχε υπολογιστή, και το 53% είχε πρόσβαση στο Διαδίκτυο (Brown et al, 2000).

Εντούτοις, τον Δεκέμβριο του 2001 το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Γεωργίας της Αγγλίας (DEFRA) περιέλαβε για πρώτη φορά ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών στην ετήσια έρευνα που διεξήγαγε για 20.000 αγρότες. Σύμφωνα με αυτή την έρευνα, ενώ το 60% των αγροτικών επιχειρήσεων έχει πρόσβαση σε υπολογιστή, όμως μόνο το 35% χρησιμοποιεί υπολογιστή στην επιχείρησή του, και το 26% χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για επιχειρησιακούς λόγους (DEFRA, 2002). Αυτά τα αποτελέσματα συμφωνούν με τις στατιστικές που παράχθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας των Ηνωμένων Πολιτειών (USDA), οι οποίες έδειξαν ότι το 2001 το 55% των αμερικανών αγροτών είχε πρόσβαση σε υπολογιστή, αλλά μόνο το 29% τον χρησιμοποιεί για επιχειρησιακούς λόγους και το 43% είχε πρόσβαση στο Διαδίκτυο (NTIA, 2002). Τέτοιοι αριθμοί βεβαιώνουν ότι οι αγρότες επιχειρηματίες δεν είναι ακόμη σε θέση να στηριχθούν στις τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών για τη μεταφορά γνώσης, παρά την ταχεία ανάπτυξη που υποδηλώνεται από τα στοιχεία τάσης.

Το 1996 τα μέλη του πανεπιστημίου του Plymouth ξεκίνησαν μια προσπάθεια να αξιολογήσουν τα ποσοστά υιοθέτησης των προσωπικών υπολογιστών και της τεχνολογίας

του Διαδικτύου στις αγροτικές επιχειρήσεις σε δύο περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου που παρουσίαζαν σημαντικές διαφορές. Από τότε, δύο επιπλέον έρευνες έχουν πραγματοποιηθεί σε τριετή διαστήματα (1999/2000 και 2002/2003), χρησιμοποιώντας το ίδιο πλαίσιο δειγματοληψίας, δίνοντας κατά συνέπεια μια μακροχρόνια άποψη των ποσοστών υιοθέτησης (Warren, 2004).

Σύμφωνα με τον Warren (2004) οι έρευνες που διεξήχθησαν αποδεικνύουν ότι υπάρχει σαφώς χαρακτηριστική άνοδος στη χρήση όλων των προσδιοριζόμενων τεχνολογιών, με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και τον παγκόσμιο Ιστό να παρουσιάζουν την υψηλότερη αύξηση. Επίσης παρατηρείται μια μεγάλη αύξηση της χρήσης του τηλεομοιοτύπου (φαξ), το οποίο πλέον είναι ένα από τα πιο συνηθισμένα μέσα επικοινωνίας.

Περισσότεροι αγρότες αρχίζουν να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές διαπραπειακές συναλλαγές, είτε άμεσα είτε μέσω του παγκόσμιου ιστού, παρέχοντας τους καλύτερο έλεγχο των ταμειακών ροών τους. Ωστόσο όμως οι ίδιοι αποτελούν μια μειονότητα. Οι αγρότες που είναι κάτοχοι μιας ιστοσελίδας αρχίζουν σιγά σιγά να εμφανίζονται. Κάνουν χρήση των ιστοτόπων για τη διαφήμιση και την πώληση των αγροτικών τους προϊόντων.

Από τις έρευνες απορρέει ότι το μέγεθος, η ηλικία και η εκπαίδευση επηρεάζουν σημαντικά τη χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης και συγκεκριμένα όσο αυξάνονται οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις και η εκπαίδευση των αγροτών αντιστοίχως αυξάνεται και η χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης ενώ αφετέρου όσο αυξάνεται το όριο ηλικίας των αγροτών η χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης μειώνεται αισθητά. (Warren, 2000). Οι αγρότες που ασχολούνται με την εκτροφή βοοειδών και προβάτων έδειξαν χαμηλότερα επίπεδα υιοθέτησης χρήσης υπολογιστών και Διαδικτύου απ' ότι άλλοι τομείς, (παραδείγματος χάριν η χρήση του προσωπικού υπολογιστή ήταν 33%, σε σύγκριση με τον μέσο όρο που ήταν 59%, η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του παγκόσμιου ιστού ήταν 10% σε αντίθεση με το 48% στους υπόλοιπους τομείς της γεωργικής απασχόλησης) (Warren, 2002). Τα αποτελέσματα της έρευνας του 2002/2003 εμφανίζουν αλλαγές στον τρόπο χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του παγκόσμιου ιστού. Οι αγρότες έχουν προσαρμοστεί με τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών: η χρήση για κοινωνικούς λόγους συνεχίζει να κατέχει μια σημαντική θέση, αλλά τώρα πια αρχίζει να χρησιμοποιείται και ως ένα μέσο μεταφοράς συνημμένων εγγράφων. Η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις εμπορικές συναλλαγές έχει αυξηθεί τόσο στην επαφή με

τους προμηθευτές και τους πελάτες όσο και στη διαδικασία της αγοραπωλησίας (Warren, 2004).

Η κύρια αλλαγή στον τρόπο που ο παγκόσμιος ιστός χρησιμοποιείται έγκειται στο ότι καθιστά πλέον δυνατό, με μεγαλύτερη εγκυρότητα, το ξεφύλλισμα στο δίκτυο τόσο για ειδικές όσο και για γενικές γεωργικές πληροφορίες και για την πρόσβαση στις μετεωρολογικές προβλέψεις. Εκείνοι που κατέχουν υπολογιστή αλλά ακόμη δε χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και τον παγκόσμιο ιστό αναφέρουν γενικά ως τους σημαντικότερους λόγους την έλλειψη εξοικείωσης, πραγματικής ανάγκης, ή ακόμη και οικονομικών δυνατοτήτων (Warren, 2004).

Μία μεγάλης κλίμακας μελέτη που εξέτασε τις δομικές επιπτώσεις των τηλεπικοινωνιών στη γεωργία ήταν η έρευνα του Γραφείου Αξιολόγησης Τεχνολογίας (Office of Technology Assessment) (OTA) το 1987 που προέβλεψε σημαντικές αλλαγές και στις πηγές πληροφόρησης και στα κανάλια μέσω των οποίων οι αγρότες θα τις ελάμβαναν. Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης, η βιοτεχνολογία που συνδέεται με την τεχνολογία έντασης πληροφορίας θα μπορούσε να αναδομήσει τις τεχνικές της γεωργίας, οδηγώντας σε λιγότερες και αποδοτικότερες καλλιέργειες οι οποίες θα συνδέονταν απευθείας με την τροφική αλυσίδα (Office of Technology Assessment, 1987).

Η γεωργία στην εποχή της έντασης της πληροφορίας μπορεί πραγματικά να βοηθήσει τους αγρότες να λάβουν τις πληροφορίες μέσω μιας σειράς ηλεκτρονικών τεχνολογιών επικοινωνίας. Τέτοιες τεχνολογίες όπως οι προσωπικοί υπολογιστές, τα στοιχεία που απορρέουν από τα Γεωγραφικά Συστήματα Εντοπισμού Θέσης (GPS), το Διαδίκτυο, και οι οπτικές ίνες αντιμετωπίζονται από πολλούς ως νέοι τρόποι απόκτησης πληροφοριών από όλο τον κόσμο. Οι υπερασπιστές υποστηρίζουν ότι αυτή η τεχνολογία «νέας γενιάς» μπορεί να βελτιώσει την πρόσβαση των αγροτικών οικογενειών στις διάφορες πληροφορίες, έχοντας ως αποτέλεσμα την καλύτερη συνεργασία με τους παραγωγούς τροφίμων και τους εμπόρους και συμβάλλοντας στη βελτιωμένη αγροτική αποδοτικότητα (Lasley, 2001).

Υπήρξαν και άλλες μελέτες την ίδια περίοδο με τη μελέτη OTA που εξέτασαν την αποδοχή των ηλεκτρονικών τεχνολογιών επικοινωνίας από τους αγρότες και των πιθανών επιδράσεών τους. Ο Lasley και Bultena επιδίωξαν να διακρίνουν τις απόψεις των αγροτών σχετικά με τις τεχνολογίες τρίτης γενιάς. Η μελέτη αυτή προκάλεσε μεγάλη έκπληξη, καθώς σχεδόν 2400 αγρότες του Iowa (αγροτική περιοχή των ΗΠΑ) εξέφρασαν την αντίθεση τους σε αυτές τις τεχνολογίες. Σχεδόν το 40% ήταν αντίθετο στη ρομποτική (μηχανές

υποβοηθούμενες από κομπιούτερ για χρήση σε καλλιέργειες), το 30% αντιτίθεται στον περιορισμό των ανέσεων αναφορικά με τα ζώα της φάρμας, και το 20% ήταν ενάντια στη χρήση των προσωπικών υπολογιστών (Lasley, 1986).

Οι Lasley et al. το 2001 διενήργησαν μια έρευνα σε όλη την πολιτεία της Iowa σε 1201 αγρότες που συμμετείχαν στο ετήσιο “Iowa Farm” για τα έτη 1996, 1997, 1998 και 1999. Οι πρόσφατες εξελίξεις στην ηλεκτρονική επικοινωνία έχουν προσφέρει στους αγρότες μια εκτενή σειρά τεχνολογιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αποκτήσουν τις πληροφορίες που χρειάζονται. Από την έρευνα αυτή το 48% δήλωσε ότι κατέχει ηλεκτρονικό υπολογιστή και το 22% ότι έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο. Λιγότεροι συμμετέχοντες εξέθεσαν την κατοχή και χρήση των περιπλοκότερων τεχνολογιών – Συστήματα Γεωγραφικού Εντοπισμού Θέσης (GPS) (7%) ή αποδοτικά όργανα παρακολούθησης στον εξοπλισμό συγκομιδής της σοδειάς (14%).

Χρησιμοποιώντας τις βαθμολογικές κλίμακες, οι ερευνητές ταξινόμησαν τους παραγωγούς σε τρεις ομάδες. Παραγωγοί που κυμαίνονται σε μια σταθερή απόκλιση κάτω από το μέσο όρο, (1.0 - 2.85) ταξινομήθηκαν ως παραγωγοί «χαμηλής-τεχνολογίας». Υπήρξαν 143 παραγωγοί σε αυτήν την κατηγορία, ή 11,9% του δείγματος. Οι παραγωγοί «μέσης-τεχνολογίας» είχαν βαθμολογίες οι οποίες κυμαίνονται σε μια σταθερή απόκλιση είτε κάτω είτε επάνω από το μέσο όρο. Για να θεωρηθούν «μέσης-τεχνολογίας», οι παραγωγοί έπρεπε να έχουν βαθμολογίες από 2,86 έως 9,15. Υπήρξαν 846 παραγωγοί (70,4%) που πληρούσαν αυτό το κριτήριο. Παραγωγοί που είχαν μια σταθερή απόκλιση επάνω από το μέσο όρο (βαθμός κλίμακας μεγαλύτερος από 9.15) ορίστηκαν ως «υψηλής-τεχνολογίας». Υπήρξαν 212 παραγωγοί (17,7%) οι οποίοι ταυτίστηκαν με αυτό τον ορισμό (Lasley, 2001).

Εφόσον μελετήθηκαν οι τρεις ομάδες παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των παραγωγών που ορίζονται ως «χαμηλής-τεχνολογίας» και εκείνων που ορίζονται ως «υψηλής-τεχνολογίας». Οι «υψηλής-τεχνολογίας» παραγωγοί έτειναν να είναι νεότεροι, να έχουν υψηλότερο επίπεδο μόρφωσης και να έχουν μεγαλύτερα εισοδήματα. Εξαρτιόνταν επίσης κάπως λιγότερο από τα αγροκτήματά τους για το συνολικό οικογενειακό τους εισόδημα. (Lasley, 2001).

Επιπλέον η έρευνα έδειξε ότι εκείνοι οι παραγωγοί που διαθέτουν μια ευρεία σειρά τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών στα αγροκτήματά τους φαίνεται να είναι πιο εξοικειωμένοι, και να ενδιαφέρονται περισσότερο για την καλλιέργεια ακριβείας. Αυτό συμβαίνει εξαιτίας της πολυπλοκότητας της καλλιέργειας ακριβείας και την απαίτηση

εγκατάστασης οργάνων, όπως τα όργανα ελέγχου παραγωγής, τον μεταβλητό βαθμό εφαρμογής εξοπλισμού, την ψηφιακή χαρτογράφηση των χωραφιών, και την πρόσβαση σε υπολογιστή και Διαδίκτυο (Lasley, 2001).

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το 35% των παραγωγών «υψηλής-τεχνολογίας» εξοικειώθηκαν με την καλλιέργεια ακριβείας σε σύγκριση μόνο με το 5% εκείνων που ορίστηκαν ως χαμηλής-τεχνολογίας. Παρομοίως το ενδιαφέρον τους για την καλλιέργεια ακριβείας αντικατόπτρισε το επίπεδο οικειότητάς τους με την τεχνολογία. Το ένα τρίτο των παραγωγών «υψηλής-τεχνολογίας» δήλωσε ότι ενδιαφερόταν πολύ για την τεχνολογία έναντι με μόνο το 3% των παραγωγών «χαμηλής-τεχνολογίας». Περίπου το ένα πέμπτο των παραγωγών «υψηλής-τεχνολογίας» (21%) έχει υιοθετήσει ήδη την καλλιέργεια ακριβείας έναντι σε μόνο 3% εκείνων που ορίζονται ως παραγωγοί «χαμηλής-τεχνολογίας» (Lasley, 2001).

Τα σχέδια για να υιοθετηθούν οι μέθοδοι της καλλιέργειας ακριβείας είναι εντυπωσιακά συγκρίνοντας τις δύο ομάδες. Το 93% των παραγωγών «χαμηλής-τεχνολογίας» έδειξε ότι δεν είχε καμία πρόθεση να υιοθετήσει την καλλιέργεια ακριβείας έναντι στο 49% των παραγωγών «υψηλής-τεχνολογίας».

Στην έρευνα αυτή οι Lasley et al. εξέτασαν τις σημαντικές διαφορές μεταξύ των παραγωγών σχετικά με τις προτιμώμενες μεθόδους που χρησιμοποιούν για να λάβουν πληροφορίες. Διαπιστώθηκε ότι σχετικά με τις προσωπικές συμβουλές που λαμβάνονται από τεχνικούς συμβούλους και συναδέλφους, υπάρχουν μικρές διαφορές μεταξύ των τριών κατηγοριών παραγωγών. Το 42% των παραγωγών «υψηλής-τεχνολογίας» προτίμησε αυτή τη μέθοδο έναντι στο 38% των παραγωγών «χαμηλής-τεχνολογίας». Δεν υπήρξε καμία διαφορά στις προτιμήσεις μεταξύ των τριών κατηγοριών αγροτών σχετικά με τις επιτόπου επιδείξεις στα αγροκτήματα. Οι παραγωγοί «υψηλής-τεχνολογίας» έδωσαν περισσότερη έμφαση στις τοπικές συνεδριάσεις (46%) απ' ότι οι παραγωγοί «χαμηλής-τεχνολογίας» (34%). Σύμφωνα με όλους τους παραγωγούς, ανεξάρτητα από το επίπεδο της τεχνολογικής τους κατάρτισης, περισσότερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη συμμετοχή των αγροτών στην εφαρμοσμένη έρευνα. Η μέθοδος αυτή, εμφανίζεται ως ο δημοφιλέστερος τρόπος λήψης πληροφοριών.

Όσον αφορά τα δελτία ειδήσεων, τις ενημερωτικές εκπομπές μέσω των αγροτικών μέσων μαζικής επικοινωνίας, των περιοδικών και των εφημερίδων, των ενημερωτικών δελτίων, και των γραμμών τηλεφωνικής βοήθειας, υπήρξαν λίγες σημαντικές διαφορές

μεταξύ των παραγωγών ανεξάρτητα από το επίπεδο τεχνολογικής τους κατάρτισης. Περίπου το 40-50% των συμμετεχόντων χρησιμοποιεί αυτές τις μεθόδους για να λάβει πληροφόρηση.

Μεταξύ των υπόλοιπων μεθόδων παράδοσης πληροφοριών, υπήρξαν λίγες διαφορές μεταξύ των παραγωγών. Με εξαίρεση την τηλεοπτική σύσκεψη και τις οδηγίες μέσω κομπιούτερ όπου δεν υπήρξε ούτε μία περίπτωση οι παραγωγοί «χαμηλής-τεχνολογίας» να προτιμήσουν το συγκεκριμένο σύστημα παράδοσης πληροφοριών.

Φαίνεται ότι ανεξάρτητα από το επίπεδο τεχνολογικής κατάρτισης, οι παραγωγοί επιθυμούν να έχουν στη διάθεση τους ένα ευρύ φάσμα καναλιών παράδοσης πληροφοριών για την εξασφάλιση έγκυρων και έγκαιρων πληροφοριών σχετικά με την αγροτική παραγωγή.

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στα επίπεδα τεχνολογικής κατάρτισης μεταξύ των παραγωγών του Iowa, και αυτές οι διαφορές συσχετίζονται έντονα με τα προσωπικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά καθώς επίσης και τα χαρακτηριστικά της διαχείρισης των καλλιεργειών.

Αυτά τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι ανεξάρτητα από τον αριθμό των εξελιγμένων διαθέσιμων τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών, υπάρχει μια ισχυρή προτίμηση για την πρόσωπο με πρόσωπο, εξατομικευμένη επικοινωνία. Η έμφαση για τις επιτόπου επιδείξεις στα αγροκτήματα και τη συμμετοχή αγροτών στην εφαρμοσμένη έρευνα υπογραμμίζει τη σημασία της προσωπικής επικοινωνίας. Ο πολλαπλασιασμός των καναλιών πληροφόρησης μπορεί να προσθέσει ή να συμπληρώσει περισσότερες εξατομικευμένες μεθόδους παράδοσης παρά να τις αντικαταστήσει. Επίσης η πολυπλοκότητα μερικών από τις τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών μπορεί να συμβάλει στην επιθυμία των παραγωγών για περισσότερες εξατομικευμένες υπηρεσίες κατά την προσπάθεια να λυθούν τα τεχνικά προβλήματα ή κατά την έρευνα βοήθειας για να αποκρυπτογραφηθούν ή να ερμηνευθούν οι πληροφορίες που λαμβάνουν από τις πηγές όπως το Διαδίκτυο.

Η ανάλυσή αποδεικνύει ότι τα συστήματα παράδοσης πληροφοριών που βασίζονται σε υπολογιστή μπορούν να χρησιμεύσουν στο να συμπληρώσουν την προσωπική επαφή αλλά πιθανώς δεν θα την αντικαταστήσουν. Αυτά τα ευρήματα επίσης υποδηλώνουν ότι η πληροφόρηση από τις αρμόδιες υπηρεσίες θα εξακολουθήσει να είναι σημαντική, ακόμα κι αν οι τεχνολογίες πληροφόρησης και τηλεπικοινωνιών μπορούν να παρέχουν αμεσότερη, εγκυρότερη και εγκαίριότερη πληροφόρηση (Lasley, 2001).

Σύμφωνα με την έρευνα του Rolfe (2001) στην Αυστραλία (μία από τις κορυφαίες χώρες στον κόσμο ως προς την υποδομή, τη διείσδυση και τη χρήση του Διαδικτύου) μέχρι τον

Σεπτέμβριο του 2001, το 67% των οικογενειών κατείχαν ή νοίκιαζαν έναν υπολογιστή, και το 52% ήταν συνδεδεμένοι με το Διαδίκτυο. Το ποσοστό των αγροτών στην Αυστραλία που κατείχαν υπολογιστή αυξήθηκε από 40% σε 58% μεταξύ Μαρτίου του 1998 και Ιουνίου του 2000. Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο αυξήθηκε από 11% σε 34% κατά τη διάρκεια του ίδιου χρονικού διαστήματος, με μια αύξηση 91% στην πρόσβαση μεταξύ Μαρτίου του 1999 και Ιουνίου του 2000. Ενώ αυτά τα ποσοστά χρήσης είναι πολύ υψηλά, τα ποσοστά ιδιοκτησίας υπολογιστών και πρόσβασης Διαδικτύου απέχουν πολύ από τον ιδιωτικό επιχειρηματικό τομέα.

Η έρευνα των Just (2001) συμπέρανε ότι όπως στην Αυστραλία έτσι και στις ΗΠΑ, η ιδιοκτησία υπολογιστών και η πρόσβαση στο Διαδίκτυο συσχετίζονται πολύ με το μέγεθος της αγροτικής παραγωγής. Οι αγρότες που καλλιεργούν μεγάλες εκτάσεις με ακαθάριστες πωλήσεις που ανέρχονται σε περισσότερο από 100.000\$ είχαν περίπου τη διπλάσια χρήση υπολογιστών και πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε σχέση με τους αγρότες που τα εισοδήματά τους ανέρχονταν από 10.000\$ έως 100.000\$.

Πολλοί χρήστες του Διαδικτύου φαίνεται να αποκτούν πρόσβαση για να λαμβάνουν κυρίως πληροφορίες, και μόνο ένα μικρό ποσοστό το χρησιμοποιεί για να αγοράσει αγαθά και υπηρεσίες. Άλλες σημαντικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης, την πρόσβαση στις υπηρεσίες (όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές), και τις κοινωνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Η χρήση του Διαδικτύου για την πώληση προϊόντων ή την τηλεργασία εμφανίζεται λιγότερο σημαντική σε αυτή τη φάση για τις αγροτικές βιομηχανίες (Groves, 1999).

Σε μια δεύτερη έρευνα του ο Rolfe (2003) καταλήγει ότι το ποσοστό χρήσης υπολογιστή και Διαδικτύου δείχνει ότι οι αγρότες αντιλαμβάνονται τα πραγματικά οφέλη από την υιοθέτηση της τεχνολογίας των πληροφοριών. Όμως η γεωργία ως μια πρωτογενής βιομηχανία εμφανίζεται να έχει περιορισμένες δυνατότητες χρήσης των τεχνολογιών πληροφόρησης για να αυξήσει την αποδοτικότητα άρα και τις οικονομικές απολαβές. Αυτό θέτει το ερώτημα για το εάν τα οφέλη της υιοθέτησης των τεχνολογιών πληροφόρησης θα είναι μικρά στον τομέα της γεωργίας και θα έχουν τις αντίστοιχες επιπτώσεις στο ποσοστό και την έκταση της χρήσης.

Μερικοί σχολιαστές που παρακολουθούν τις γεωργικές τάσεις υποστηρίζουν ότι την επόμενη δεκαετία θα παρατηρηθεί αυξανόμενη χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφόρησης (GIS), όλο και περισσότερο λεπτομερής τήρηση αρχείων, και ολοένα και

περισσότερες απαιτήσεις για πληροφόρηση πάνω σε αντικείμενα όπως για παράδειγμα η χημική χρήση (Frisvold, 2000). Δορυφορικές και GIS εφαρμογές ήδη έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται στην Αυστραλία κυρίως από τους νεότερους σε ηλικία αγρότες και από αυτούς που κατέχουν υψηλά επίπεδα εκπαίδευσης. Σε μια πιλοτική μελέτη στη δυτική Αυστραλία, οι δορυφορικές εικόνες χρησιμοποιούνται από τους παραγωγούς μαλλιού για να προβλέψουν τη βιομάζα των βοσκοτόπων και τα ποσοστά αύξησης βοσκοτόπων. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να οδηγήσουν στη λήψη αποφάσεων διαχείρισης όπως εναλλακτικές μορφές βοσκής, προϋπολογισμός δαπανών τροφών, εφαρμογές λιπασμάτων και άλλες τεχνικές για την καλλιέργεια ακριβείας (Rolfe, 2003).

3.3 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Η ανάπτυξη της οικονομίας των Η.Π.Α. της περασμένης δεκαετίας μπορεί να εξηγηθεί εν μέρει μέσω της συνεισφοράς των τεχνολογιών πληροφόρησης. Οι πρόοδοι έχουν σημειωθεί μέσα από τη βελτιωμένη παραγωγικότητα (ιδιαίτερα στον τομέα των υπηρεσιών) και τις αλλαγές στην αγορά εργασίας και κεφαλαίου. Αυτές οι πρόοδοι οφείλονται εν μέρει στην ενσωμάτωση των υπολογιστών στις διαδικασίες παραγωγής (επιτρέποντας μεγαλύτερη παραγωγικότητα και καλύτερη χρήση εργατικού δυναμικού και κεφαλαίου), στην ανάπτυξη των υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένου και του Διαδικτύου) και στην αναπτυγμένη σχέση μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών (συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου). Υπάρχουν πολλές ενδείξεις που υποδεικνύουν ότι το επίπεδο διείσδυσης των τεχνολογιών πληροφόρησης είναι σε μεγάλο βαθμό στις ανεπτυγμένες χώρες όπως στην Αυστραλία και τις Η.Π.Α. (Rolfe, 2003).

Οι ζωές μας εξαρτιούνται όχι μόνο από τις παλαιότερες τεχνολογίες όπως το τηλέφωνο και τη γραφομηχανή, αλλά και από τις νεότερες μορφές τεχνολογίας όπως εκείνες που βασίζονται στη φωνή, το κείμενο, την εικόνα και τη μεταφορά δεδομένων. Αυτή η εξάρτηση δεν είναι μόνο οικονομική υπό τη συνηθισμένη στενή έννοια του όρου.

Σύμφωνα με τον Rolfe (2003) υπάρχουν διάφορα οφέλη που οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι μπορούν να αποκομίσουν από την πρόσβαση στις τεχνολογίες πληροφόρησης και χωρίζονται σε δύο κύριους τομείς. Ο πρώτος αφορά τη μείωση δαπανών, όπου οι υπολογιστές και η

πρόσβαση Διαδικτύου χρησιμοποιούνται για να αυτοματοποιήσουν εργασίες και να μειώσουν τις λειτουργικές δαπάνες. Σε αυτήν την περίπτωση, τα βασικά οφέλη από την υιοθέτηση των τεχνολογιών πληροφόρησης προέρχονται από τη μείωση του κόστους. Η δεύτερη κατηγορία αφορά τα οφέλη που οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι μπορούν να αποκομίσουν από την προώθηση καινοτόμων ιδεών και μεθόδων. Κάτω από αυτό το σενάριο, οι τεχνολογίες πληροφόρησης επιτρέπουν και ενθαρρύνουν τις καινοτομίες και υποκινούν την πρόσθετη παραγωγικότητα. Σε αυτήν την περίπτωση, τα οφέλη της υιοθέτησης προέρχονται περισσότερο από την αυξημένη παραγωγικότητα, παρά από τη μείωση δαπανών. Οι αγρότες έχουν τη φήμη ότι είναι επιφυλακτικοί και συντηρητικοί με τη νέα τεχνολογία, όμως τα υψηλά ποσοστά της χρήσης δείχνουν ότι οι αγρότες έχουν πραγματικά οφέλη από τη χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης και κρίνουν ότι τα οφέλη είναι μεγαλύτερα από το κόστος χρόνου, χρήματος και απογοήτευσης που περιλαμβάνει η ενασχόληση με τη νέα τεχνολογία.

3.3.1 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Το βασικό ενδιαφέρον για τη χρήση υπολογιστών στις γεωργικές επιχειρήσεις επικεντρώνεται σε ζητήματα λογιστικής και προϋπολογισμού. Μερικά οφέλη προέρχονται από τη μείωση των εξόδων, δεδομένου ότι οι πληροφορικοί πόροι χρησιμοποιούνται για να αντικαταστήσουν τις αμοιβές εργασίας και λογιστικής. Οι υπολογιστές αντικαθιστούν επίσης τις χειρωνακτικές εργασίες για την εισαγωγή δεδομένων και την αποθήκευση, δεδομένου ότι η διαδικασία ανάκτησης είναι αποδοτικότερη όταν μηχανοποιείται. Η επεξεργασία κειμένου είναι επίσης μια σημαντική χρήση, και οι μηχανές φαξ χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό (Frisvold, 2000).

Όλες οι παραπάνω χρήσεις αντιπροσωπεύουν πιο αποδοτικούς τρόπους να διεκπεραιώνονται παλαιότερες χρονοβόρες λειτουργίες. Με τον ίδιο τρόπο, οι καιρικές προβλέψεις και οι τιμές προϊόντων είναι πιο εύκολα προσβάσιμες στο διαδίκτυο. Ενώ όμως αυτές οι βελτιώσεις στις τεχνολογίες πληροφόρησης ίσως να είναι ευρέως αποδεκτές από τον αγροτικό τομέα εξαιτίας της διευκόλυνσης και της μείωσης χρόνου, οι αγρότες κάνουν πολύ λίγα πράγματα από μόνοι τους για να αυξήσουν τα παραγωγικά τους κέρδη.

Η βελτιωμένη τεχνολογία επικοινωνιών μειώνει τις δαπάνες συναλλαγής σε τομείς όπως τράπεζα και χρηματιστήριο. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα, όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές, όπου οι αγρότες έχουν τώρα στη διάθεση τους τις καλύτερες και φτηνότερες υπηρεσίες επικοινωνίας, με μεγαλύτερη αποδοτικότητα. Έχουν διατυπωθεί επίσης προτάσεις που υποστηρίζουν ότι η καλύτερη επικοινωνία θα βελτίωνε το μάρκετινγκ των προϊόντων αποκλείοντας τους μεσολαβητές και μειώνοντας τα κόστη. Εδώ, τα οφέλη του ηλεκτρονικού εμπορίου είναι ότι οι αμεσότερες συνδέσεις μπορούν να εδραιωθούν μεταξύ των παραγωγών και των καταναλωτών, και οι παραγωγοί μπορούν να αυξήσουν τα κέρδη τους καθώς μειώνονται οι δαπάνες πώλησης των προϊόντων τους. Εντούτοις, αυτά τα πιθανά κέρδη από τον αποκλεισμό του μεσολαβητή παραμένουν κατά ένα μεγάλο μέρος απραγματοποίητα, διότι ο ρόλος του μεσολαβητή στον τομέα του μάρκετινγκ πραγματικά παρέχει υπηρεσίες που είναι δύσκολο κάποιος να τις αντικαταστήσει (Mueller 2001).

3.3.2 Τεχνολογίες πληροφόρησης και άμεσα κέρδη παραγωγικότητας στη γεωργία

Σύμφωνα με την έρευνα του Just (2001) οι επιδράσεις από την υιοθέτηση των τεχνολογιών πληροφόρησης μπορούν να οδηγήσουν στα άμεσα κέρδη παραγωγής, σε αντιδιαστολή με τις

μειώσεις των λειτουργικών δαπανών. Υπάρχουν διάφοροι τομείς όπου αυτό μπορεί να συμβεί, όπως:

καλύτερη ανάκτηση και αξιολόγηση των διαθέσιμων δεδομένων

ανάπτυξη των συστημάτων υποστήριξης διοικητικών αποφάσεων

ανάπτυξη των διαδικασιών για διασφάλιση ποιότητας

καλύτερες συνδέσεις με συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών.

καλύτερες συνδέσεις με τις τεχνικές και άλλες πληροφορίες,

καλύτερες συνδέσεις με τους γεωργικούς προμηθευτές

αμεσότερη ανατροφοδότηση από τους πελάτες και τους καταναλωτές

Υπάρχουν ήδη παραδείγματα όπου οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται για να βελτιώσουν τη διαχείριση σε τομείς όπως οι εφαρμογές λιπασμάτων και η αποδοτικότητα χρήσης νερού. Σε πολλές περιπτώσεις, η διαθεσιμότητα των στοιχείων συνδέεται με τα συστήματα υποστήριξης αποφάσεων για να βελτιωθεί η λήψη αποφάσεων με βάση συγκεκριμένα στοιχεία. Άλλα συστήματα υποστήριξης αποφάσεων που έχουν αναπτυχθεί περιλαμβάνουν τις προβλέψεις καιρικών συνθηκών, τις πιθανότητες βροχοπτώσεων κλπ.

Ένα βασικό όφελος από την πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι η αυξημένη παροχή πληροφοριών στους αγρότες. Η πληροφόρηση αποκτά πολλές μορφές, όπως πληροφορίες σχετικές με την παραγωγή, τις βελτιωμένες μεθόδους καλλιέργειας, τους τύπους σπόρων, τις τιμές της αγοράς, τις καιρικές συνθήκες, την υγεία, την εκπαίδευση κ.α. Είναι πολύ πιθανό το Διαδίκτυο να ωφελήσει τη γεωργία στον τομέα εισαγωγής προϊόντων καθώς επίσης και στον τομέα εξαγωγής των προϊόντων. Οι αγρότες έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το Διαδίκτυο για να ενημερωθούν για κάτι που τους ενδιαφέρει και να αγοράσουν μέσα από μια μεγάλη ποικιλία εισαγόμενων προϊόντων, να ψάξουν για τα χαμηλότερα κόστη, και να παραγγείλουν άμεσα από τους κατασκευαστές. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η χρήση του Διαδικτύου θα μειώσει τα έξοδα μέσω των τοπικών και περιφερειακών προμηθευτών, με αποτέλεσμα οι παραγωγοί να γίνουν πιο κερδοφόροι.

Το μέγεθος επένδυσης πάνω στην τεχνολογία (η/υ) και τις διαδικασίες μάθησης εξηγεί γιατί η χρήση υπολογιστών και διαδικτύου είναι τόσο διαδεδομένη στους μεγάλους γαιοκτήμονες. Μόνο οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν την οικονομική δυνατότητα να επενδύσουν σε κεφάλαιο και προσωπικό.

Οι καλύτερες συνδέσεις με τους γεωργικούς προμηθευτές είναι πιθανό να προκύψουν μέσω των αντίστροφων ροών των πληροφοριών. Αυτό συμβαίνει όταν οι προμηθευτές μπορούν να εντοπίσουν αγρότες που επισκέπτονται τις ιστοσελίδες τους, δημιουργώντας έτσι το προφίλ των πελατών τους και διαφημίζοντας απευθείας τα προϊόντα τους σ' αυτούς.

Τέλος σύμφωνα με τον Kinsey (2000) και τον Salin (2000) το Διαδίκτυο μπορεί επίσης να βοηθήσει τους αγρότες να πουλήσουν τα προϊόντα τους αποτελεσματικότερα. Η καλύτερη πληροφόρηση θα επιτρέψει σε μερικούς παραγωγούς να πουλούν τα προϊόντα τους απευθείας στους καταναλωτές. Η έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση θα ωφελήσει τους παραγωγούς της χονδρικής πώλησης διαφόρων προϊόντων όπως το σιτάρι και το βαμβάκι στο να προσαρμόσουν την προσφορά με την καλύτερη ζήτηση, και να εξασφαλιστούν έναντι των διακυμάνσεων των τιμών των προϊόντων τους. Οι τεχνολογίες πληροφόρησης επιτρέπουν στους καλλιεργητές να διαμορφώσουν ευκολότερα συνεργασίες για να πουλήσουν τα προϊόντα τους. Επιτρέπουν επίσης την πιο στενή ενσωμάτωση των αλυσίδων προσφοράς μέσω της βελτιωμένης ροής των πληροφοριών, την καθιέρωση των προγραμμάτων εξασφάλισης ποιότητας, τις καλύτερες πληροφορίες και την απόδοση προέλευσης, και στενότερους δεσμούς μεταξύ των εμπλεκόμενων στο εμπόριο.

3.3.3 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΑ ΚΕΡΔΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Σύμφωνα με τον Brynjolfsson (2000) από την πλευρά της καινοτομίας, τα πραγματικά οφέλη από τις τεχνολογίες πληροφόρησης προέρχονται από τους διευθυντές των επιχειρήσεων που εντοπίζουν τις νέες μεθόδους και την οργάνωση τους για να υιοθετήσουν τη νέα τεχνολογία με διάφορους τρόπους. Αυτές περιλαμβάνουν αλλαγές στον τρόπο που οι εταιρίες επικοινωνούν μέσα στην επιχείρηση, με άλλες επιχειρήσεις και με τους πελάτες. Κάθε μετασχηματισμένη οικονομία με την αλλαγή της μορφής, της θέσης, και του σχεδίου της παραγωγής, κάνει τις τεχνολογίες πληροφόρησης να επιτρέπουν την καινοτομία προς όφελος των κερδών παραγωγικότητας. Οι επιχειρησιακές επενδύσεις στις τεχνολογίες πληροφόρησης δεν παράγουν απλά τα κανονικά ποσοστά επιστροφής με την αντικατάσταση της εργασίας, αλλά οδηγούν στην πραγματοποίηση πολύ μεγαλύτερων κερδών παραγωγικότητας.

Μέχρι τη δεκαετία του '90, ήταν δύσκολο να προσδιοριστεί ότι η χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης είχε επιρροές στην παραγωγικότητα μέσα σε μια οικονομία. Μετά από εκείνο το σημείο εν τούτοις, έχει διαπιστωθεί ότι οι τεχνολογίες πληροφόρησης παράγουν πραγματικά κέρδη. Μια εξήγηση για την καθυστέρηση που προέκυψε είναι ότι η επένδυση στις τεχνολογίες πληροφόρησης συνεπάγεται την αντίστοιχη επένδυση σε μερικά άλλα στοιχεία όπως η κατάρτιση προσωπικού, η ενισχυμένη βάση δεδομένων, η ανάπτυξη λογισμικού, η ενισχυμένη αναδόμηση και ο σχεδιασμός νέων μεθόδων. Μόνο όταν όλοι οι παραπάνω τομείς ολοκληρωθούν τότε θα εμφανιστούν και τα κέρδη παραγωγικότητας (Brynjolfsson, 2000).

Σύμφωνα με την έρευνα του Just (2001) τα πραγματικά κέρδη από τις τεχνολογίες πληροφόρησης που προέρχονται από την ενθάρρυνση της καινοτομίας συχνά επιδέχονται ιδιαίτερες καθυστερήσεις. Το μέγεθος της επένδυσης στις τεχνολογίες πληροφόρησης, ο βαθμός στον οποίο αυτές οι τεχνολογίες ενσωματώνονται στις διάφορες επιχειρήσεις και η ικανότητα των διευθυντών να δημιουργήσουν τις νέες ευκαιρίες παραγωγής και διαχείρισης είναι όλα ενδείξεις των πιθανών κερδών παραγωγικότητας.

Δεν είναι πάντα προφανές πόσο εφαρμόσιμα είναι αυτά τα στον τομέα της γεωργίας. Οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι οικογενειακές έτσι οι ανάγκες επικοινωνίας είναι απλές. Η περιπλοκότητα προέρχεται από τις μεταβλητότητες στον καιρό και τις φυσικές εξελίξεις και όχι από την προσπάθεια να διεκπεραιωθούν οι εισαγωγές και εξαγωγές των προϊόντων τους. Ένα μεγάλο μέρος των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στην καλλιέργεια είναι η συγχώνευση της προσωπικής παρατήρησης, της κληρονομημένης γνώσης, των συμβουλών από τους φίλους και των τεχνικών συμβουλών, παρά οι πληροφορίες που έχουν συλλεχθεί επιστημονικά.

Η έρευνα των Rolfe et al. προσπάθησε να προσδιορίσει τα οφέλη που είχαν οι αγρότες της Αυστραλίας από την υιοθέτηση των τεχνολογιών πληροφόρησης. Οι παραγωγοί που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν κυρίως παραγωγοί σιταριού και βοϊδινού κρέατος. Αυτές οι ομάδες χρησιμοποιούν σε μικρό βαθμό τις τεχνολογίες πληροφόρησης σε αντίθεση με τους υπόλοιπους αγρότες στην Αυστραλία. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι ενώ οι περισσότερες επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα χρησιμοποιούν τους υπολογιστές για λόγους οικονομικής λογιστικής, υπήρξαν μικτά αποτελέσματα για αυτήν την μεταβλητή ως επεξήγηση για τις αντιλήψεις τους σχετικά με την αξία της χρήσης υπολογιστών.

Όσον αφορά τη χρήση Διαδικτύου, οι συμμετέχοντες στην έρευνα δεν ήταν γενικά ικανοί να προσδιορίσουν αν είχαν κέρδος σε κόστος, σε χρόνο, ή στην αύξηση της παραγωγής ως αποτέλεσμα της πρόσβασης. Εντούτοις, η στατιστική ανάλυση προσδιόρισε ότι η έμφαση στην πρόσβαση στο Διαδίκτυο εμφανίστηκε να συνδέεται με τη χρήση των τεχνικών πληροφοριών, των ηλεκτρονικών τραπεζικών εργασιών, και των κοινωνικών και ψυχαγωγικών χρήσεων. Φαίνεται ότι η σημασία του Διαδικτύου δεν έχει να κάνει απαραίτητως με την αντικατάσταση άλλων μέσων για τις πληροφορίες πρόσβασης, όπως για παράδειγμα για τις καιρικές προβλέψεις. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στην έρευνα η πρόσβαση στο Διαδίκτυο συμβάλει κυρίως στην επίτευξη αποδοτικότερων εργασιών, όπως στη χρήση των ηλεκτρονικών τραπεζικών υπηρεσιών ή της on-line παραγγελίας προϊόντων. Η τεχνολογία των τηλεπικοινωνιών είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη και την αυτάρκεια των απομακρυσμένων κοινοτήτων και μπορεί να βοηθήσει τον αγροτικό πληθυσμό να επιτύχει τις κοινωνικές και επιχειρησιακές του φιλοδοξίες. Οι Bandias και Vemuri (2005) θέλησαν να δείξουν αντίστοιχα τα οφέλη από την χρήση των τηλεπικοινωνιών στην Βόρειο Αυστραλία. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι βελτιωμένες τηλεπικοινωνίες μπορούν να παρέχουν οφέλη στις κοινότητες πέρα από την απλή βελτιωμένη ικανότητα επικοινωνίας. Οι τηλεπικοινωνίες είναι ένα βασικό εργαλείο για την κοινοτική ανάπτυξη ευρέως και έχει αντίκτυπο στη βελτιωμένη εκπαίδευση, την υγεία, την εργασία και την κοινωνική συνοχή. Με αυτή την προοπτική είναι σημαντικό οι τηλεπικοινωνίες να συνεργαστούν με άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες καθώς επίσης και με τις ήδη υπάρχουσες αποδεκτές κοινοτικές δομές και λειτουργίες.

3.4 ΕΜΠΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Τεχνολογικοί παράγοντες

Ένας από τους λόγους για τα χαμηλά ποσοστά σύνδεσης με το Διαδίκτυο είναι, η έλλειψη υπολογιστών με κατάλληλη υποδομή έτσι ώστε να παρέχουν πρόσβαση σε αγροτικές πληροφορίες. Ακόμη και σε ανεπτυγμένες χώρες όπως οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο ένα σημαντικό ποσοστό των αγροτών ακόμα δεν έχει στην κατοχή του υπολογιστή. (European Commission, 2002).

Περαιτέρω, στις περισσότερες χώρες, η φτωχή αγροτική υποδομή τηλεπικοινωνιών είναι ένα σημαντικό εμπόδιο. Οι υψηλές δαπάνες της υποδομής, που συνδυάζονται με τη χαμηλή πυκνότητα των πιθανών συνδρομητών, περιορίζουν το κίνητρο για τους υπάρχοντες προμηθευτές στο να ενεργήσουν στις αγροτικές περιοχές, και έτσι οι νέες πρωτοβουλίες τείνουν να εφαρμόζονται στις αστικές περιοχές. Αυτό έχει επιπτώσεις ακόμη και στην ποιότητα των συμβατικών τηλεφωνικών γραμμών, αλλά κυρίως περιορίζει την αγροτική πρόσβαση σε ευρυζωνικές συνδέσεις επικοινωνίας (European Commission, 2002).

Η προσοχή για τις πιο απομακρυσμένες περιοχές στρέφεται τώρα στις διάφορες μορφές της ασύρματης παράδοσης. Οι δορυφορικές μεταδόσεις δεν περιορίζονται από την πυκνότητα του πληθυσμού, αλλά είναι πάλι ασυμμετρικές, απαιτώντας επίγειες γραμμές (European Commission, 2002). Η επόμενη γενιά των δικτύων κινητής τηλεφωνίας (3G) θα επιτρέπει έναν φορητό υπολογιστή που συνδέεται με μια κατάλληλη τηλεφωνική συσκευή ή ένα PDA (προσωπικό ψηφιακό βοηθό - μικροσκοπικό υπολογιστή) για να διαβιβάσει και να λάβει στοιχεία από μακρινές αποστάσεις που δεν ήταν εφικτό μέχρι πρότινος.

Ανθρώπινο δυναμικό

Δεν είναι αρκετό, εντούτοις, να επικεντρωθούμε στους τεχνολογικούς παράγοντες χωρίς να εξετάσουμε τη σχέση ανάμεσα στην τεχνολογία και τον άνθρωπο: εκείνοι που λαμβάνουν τις αποφάσεις επένδυσης, και εκείνοι οι οποίοι απαιτούνται για τη λειτουργία του εξοπλισμού. Ένα ζήτημα είναι η έλλειψη ενημέρωσης για τις δυνατότητες των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών. Όπως πολλές γεωργικές καινοτομίες (παραδείγματος χάριν η βελτιωμένη έκδοση μιας θεριστικής μηχανής συγκομιδών), έτσι και η πρώτη υιοθέτηση

ενός υπολογιστή σε μια αγροτική επιχείρηση αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα. Η θεωρία καινοτομίας (Rogers, 1995) υποδηλώνει πέντε χαρακτηριστικά που μπορεί να έχουν επιπτώσεις στο ποσοστό υιοθέτησής της: συγκριτικό πλεονέκτημα (π.χ. οικονομικό, άνεση, χρόνος και προσπάθεια) συμβατότητα (με τις υπάρχουσες πρακτικές, τις αξίες, τις πεποιθήσεις, κ.λπ...) πολυπλοκότητα (μια αρνητική σχέση) πειραματικότητα (η ευκαιρία να δοκιμαστεί η τεχνολογία πριν από την υιοθέτησή της) και παρατηρητικότητα (που προσκομίζει τα ορατά στοιχεία του πλεονεκτήματος). Σε όλες αυτές τις αριθμήσεις η αρχική υιοθέτηση των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνιών σε μια επιχείρηση συναντά αρκετές δυσκολίες. Στις αγροτικές επιχειρήσεις, οι πιθανοί ενδιαφερόμενοι υιοθέτησης αντιμετωπίζουν επιπρόσθετα προβλήματα.

Η γεωγραφική θέση των αγροτικών περιοχών καθιστά δύσκολη τη μετάβαση των αγροτών στα μεγάλα αστικά κέντρα με σκοπό την εξέταση και την παρατήρηση και αυτό γίνεται μόνο στην περίπτωση που υπάρχει σαφές πλεονέκτημα από αυτή τους τη μετακίνηση.

Το επίπεδο εκπαίδευσης του αγρότη είναι χαμηλότερο από αυτό των αστικών κατοίκων. Οι περισσότερες μελέτες παρουσιάζουν έντονη σχέση μεταξύ της εκπαίδευσης και της τάσης για υιοθέτηση. Οι αγρότες παρουσιάζουν ένα συνδυασμό έλλειψης των απαραίτητων δεξιοτήτων για να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία, και εμπιστοσύνης στις δυνατότητες που κατέχουν. Στις περισσότερες χώρες, τα επιμορφωτικά προγράμματα υπάρχουν για να βοηθήσουν τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών να υπερνικήσουν αυτά τα προβλήματα, αλλά έχει παρατηρηθεί η τάση τα προγράμματα αυτά να διεξάγονται σε αστικά κέντρα με αποτέλεσμα οι ενδιαφερόμενοι να πρέπει να ταξιδέψουν σε μεγάλη απόσταση και να απουσιάσουν από την κύρια απασχόληση τους για μακρά χρονικά διαστήματα (Gasson, 1997).

3.5 ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ (NAL)⁵

Η εθνική αγροτική βιβλιοθήκη είναι η μεγαλύτερη αγροτική βιβλιοθήκη στον κόσμο και μια από τις τρεις εθνικές βιβλιοθήκες των Ηνωμένων Πολιτειών. Η βασική αποστολή της εθνικής αγροτικής βιβλιοθήκης είναι να αποκτήσει χρήσιμες πληροφορίες που συνδέονται με τη γεωργία υπό τη γενικότερη έννοια του όρου, στη συνέχεια να τις διαμοιράσει στους κατοίκους των Ηνωμένων Πολιτειών και τέλος να συντηρήσει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τη γεωργία.

Η πιο πολύτιμη κατοχή της NAL είναι η τεράστια συλλογή γεωργικής βιβλιογραφίας της. Η συλλογή της καταλαμβάνει 48 μίλια ραφιών και περιλαμβάνει βιβλία, περιοδικά, οπτικοακουστικό υλικό, εκθέσεις, διατριβές, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, φωτογραφίες, χειρόγραφα, λογισμικό, βάσεις δεδομένων, οπτικά μέσα, και άλλους τύπους. Η NAL αποκτά το υλικό της με διάφορους τρόπους. Εκτός από την αγορά, η NAL αποκτά το υλικό της μέσω του προγράμματος ανταλλαγής των δημοσιεύσεών της τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Οι συμφωνίες ανταλλαγής με πάνω από 8.500 συνεργάτες παγκοσμίως δικαιολογούν τη σημαντική μερίδα των ετήσιων αποκτήσεων και καθιστούν τη βιβλιοθήκη ικανή να αποκτά υλικό το οποίο δεν είναι διαθέσιμο μέσω των παραδοσιακών καναλιών δημοσίευσης. Η NAL αποτελεί επίσης μια παρακαταθήκη για τις δημοσιεύσεις του USDA (Αμερικάνικο Υπουργείο Γεωργίας).

Η AGRICOLA, η βιβλιογραφική βάση δεδομένων της NAL, παρέχει on-line πρόσβαση σε αγροτικά θέματα και αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του προγράμματος πληροφόρησης της. Η AGRICOLA διαθέτει εκατομμύρια εγγραφές και συνεχίζει να αυξάνεται προσθέτοντας στη συλλογή της περίπου ένα εκατομμύριο εγγραφές ετησίως. Η εμπορική διαθεσιμότητα της AGRICOLA η οποία γίνεται on-line μέσω του Dialog, του OCLC, και του DIMDI, βελτιώνει την πρόσβαση καθιστώντας την διαθέσιμη σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η NAL έχει υιοθετήσει τις νέες τεχνολογίες πληροφόρησης για να εξυπηρετεί τους χρήστες της. Το Isis, το ολοκληρωμένο σύστημα υπηρεσιών πληροφόρησης, είναι ο δημόσιος κατάλογος πρόσβασης της NAL. Το Isis χρησιμοποιεί λογισμικό που αναπτύχθηκε από το Virginia Tech Library System (VTLS), και υποστηρίζει όλες τις λειτουργίες της βιβλιοθήκης.

---

⁵ www.nal.usda.gov

Το σύστημα επιτρέπει επίσης το isis να λειτουργεί και ως ένας ενιαίος κατάλογος που περιλαμβάνει τις βιβλιογραφικές παραπομπές για το υλικό από τις βιβλιοθήκες του Αμερικάνικου Υπουργείου Γεωργίας και από άλλες συνεργαζόμενες βιβλιοθήκες.

Η NAL λειτουργεί με σκοπό να συμβαδίσει με τις τεχνολογικές προόδους, που κινούνται προς το στόχο μιας αυξανόμενης σειράς πηγών πληροφόρησης διαθέσιμες σε ένα ηλεκτρονικά δικτυωμένο περιβάλλον χρησιμοποιώντας το Διαδίκτυο. Η NAL άρχισε να αποδέχεται αιτήματα από το Διαδίκτυο το 1993. Το τμήμα υπηρεσιών παράδοσης εγγράφων της NAL δέχεται τώρα τα αιτήματα από το Διαδίκτυο για πληροφορίες σχετικά με το υπάρχον υλικό της, την πρόσβαση στις συλλογές και τις υπηρεσίες παράδοσης εγγράφων και χρησιμοποιεί το σύστημα ARIEL για τη μετάδοση και την παραλαβή ηλεκτρονικών εγγράφων.

Το προσωπικό της NAL παρέχει εξατομικευμένη, στοχοθετημένη βοήθεια στους χρήστες για να τους βοηθήσει να αναγνωρίσουν και να λάβουν τις πληροφορίες. Επιπλέον, το προσωπικό παρέχει εκπαιδευτικές και άλλες πηγές με σκοπό να επιτρέψει στους χρήστες να πλοηγηθούν στο όλο και περισσότερο σύνθετο γεωργικό τοπίο πληροφοριών από μόνοι τους. Τα διάφορα επίπεδα υπηρεσιών παρέχονται, ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών.

Επιπλέον, η NAL παρέχει βοήθεια στους χρήστες της μέσω συνδέσμου για την ανάπτυξη των υπηρεσιών πληροφόρησης που υποστηρίζουν την πολύπλευρη αποστολή του τμήματος. Τα ειδικευμένα κέντρα πληροφόρησης εστιάζονται σε 11 περιοχές ενδιαφέροντος της αγροτικής κοινότητας. Τα θέματα που καλύπτονται από τα κέντρα πληροφόρησης της NAL αφορούν το αγροτικό εμπόριο και μάρκετινγκ, τα εναλλακτικά συστήματα καλλιέργειας, την ευημερία των ζώων, την υδατοκαλλιέργεια, τη βιοτεχνολογία, τα τρόφιμα και τη διατροφή, την αγροτική ανάπτυξη (συμπεριλαμβανομένης της αγροτικής υγείας), τη μεταφορά τεχνολογιών, την ποιότητα νερού και την ανάπτυξη της νεολαίας. Το τελικό αποτέλεσμα αυτών των δραστηριοτήτων είναι η παράδοση των πληροφοριών στο χρήστη όσο το δυνατόν αμεσότερα και γρηγορότερα, ανεξάρτητα από τη θέση όπου βρίσκεται

3.5.1 ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η βιβλιοθήκη συμμετέχει στα τοπικά, εθνικά και διεθνή δίκτυα και τις συνεταιριστικές δραστηριότητες που προωθούν τη διανομή των πληροφοριών, την πρόσβαση στην καταγεγραμμένη γνώση, και την υποστήριξη και την πρόοδο της επικοινωνίας. Ως εθνική βιβλιοθήκη, η NAL έχει αναπτύξει ισχυρές σχέσεις με την κυβέρνηση, τις ιδιωτικές βιομηχανίες και την εκπαιδευτική κοινότητα. Κάθε μια από αυτές τις σχέσεις επιφέρει συγκεκριμένες ευθύνες που πρέπει να ρυθμιστούν σε σχέση με τους περιορισμούς των διαθέσιμων πόρων.

Εθνικές δραστηριότητες

Στον εθνικό ρόλο της, η NAL περιλαμβάνεται στα πολυάριθμα συνεταιριστικά προγράμματα με ομοσπονδιακούς, κρατικούς, και άλλους οργανισμούς. Τα συνεργατικά προγράμματα ευρετηρίασης, καταλογογράφησης, μικροφωτογράφησης, ανάπτυξης της συλλογής, χρήσης της τεχνολογίας και μεταφοράς χρησιμεύουν στο να μοιραστούν οι πόροι και η πείρα, να μειώσουν το διπλασιασμό και να προωθήσουν τη πρόσβαση στις αγροτικές πληροφορίες. Η NAL και οι τοπικές πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες συνεργάζονται εκτελώντας διάφορα προγράμματα για να βελτιωθεί η πρόσβαση, και η συντήρηση, της αγροτικής γνώσης του έθνους.

Ένα παράδειγμα τέτοιας συνεταιριστικής προσπάθειας είναι το εθνικό αγροτικό πρόγραμμα ψηφιοποίησης κειμένων (NATDP).

Το NATDP ήταν μια προσπάθεια από τη NAL και τις τοπικές πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες να εξετάσουν και να αναπτύξουν τρόπους που οι ταχείες πρόοδοι στη διαχείριση ηλεκτρονικών πληροφοριών θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για να αυξήσουν την πρόσβαση στις αγροτικές πληροφορίες. Αυτή η προσπάθεια ξεκίνησε το 1986 με τη συνεργασία ανάμεσα στη NAL και το πανεπιστήμιο του Βερμόντ, αλλά εξελίχθηκε στα επόμενα τέσσερα έτη για να περιλάβει 46 συμμετέχουσες βιβλιοθήκες. Ο σκοπός του προγράμματος ήταν να εξεταστεί η δυνατότητα πραγματοποίησης, το κόστος, και η αποτελεσματικότητα των πρόσφατα νέων τεχνολογιών για τη σύλληψη των εικόνων, την παροχή της πρόσβασης στο περιεχόμενό τους, και τη διάδοσή τους για χρήση στην αγροτική κοινότητα.

Η διανομή των πόρων είναι ένας άλλος τομέας της σημαντικής εθνικής συνεργασίας. Ούτε μια βιβλιοθήκη δεν μπορεί ενδεχομένως να είναι κύρια όλων των πηγών πληροφόρησης σχετικών με τα τρόφιμα, τη δασονομία και τη γεωργία. Συνεπώς, οι βιβλιοθήκες και τα κέντρα πληροφόρησης είναι αλληλοεξαρτώμενα όταν πρόκειται να παρέχουν βιβλιογραφική και φυσική πρόσβαση στις αγροτικές πληροφορίες. Για να διευκολύνει τη διανομή των πληροφοριών σχετικών με τα γεωργικά ενδιαφέροντα, η NAL συμμετέχει σε διάφορες συνεταιριστικές εργασιακές σχέσεις. Μέσω ενός συνεταιριστικού προγράμματος καταλογογράφησης, τα τοπικά πανεπιστήμια αποκτούν και επεξεργάζονται τις αγροτικές δημοσιεύσεις από αντίστοιχα κράτη, και υποβάλλουν τις βιβλιογραφικές εγγραφές για εκείνο το υλικό στη βάση δεδομένων AGRICOLA.

Διεθνείς δραστηριότητες

Η NAL επιδιώκει καινοτόμους τρόπους για την δικτύωση σε παγκόσμιο επίπεδο, για τη διανομή πηγών και εμπειρίας, για τη μείωση του περιττού διπλασιασμού και του κόστους και την αύξηση της πρόσβασης στις αγροτικές πληροφορίες. Αυτή η διεθνής εστίαση είναι πολύ σημαντική επειδή η ροή πληροφοριών στις βιβλιοθήκες είναι πλέον παγκόσμια.

Ο οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) των Ηνωμένων Εθνών είναι ένας σημαντικός διεθνής συνεργάτης της NAL. Ο FAO συντονίζει τη βάση δεδομένων AGRIS (διεθνές σύστημα πληροφοριών για τη γεωργική επιστήμη και την τεχνολογία). Η βάση δεδομένων AGRIS παράγεται συνεταιριστικά μέσω των προσπαθειών 27 εθνικών κέντρων και 18 τοπικών και διεθνών κέντρων που αναλαμβάνουν την ευθύνη για το βιβλιογραφικό έλεγχο των γεωργικών δημοσιεύσεων που παράγονται μέσα στις αντίστοιχες χώρες τους. Η NAL συμβάλλει περίπου με 60.000 νέες παραπομπές στη βάση δεδομένων AGRIS κάθε έτος.

Το AGLINET είναι ένα άλλο πρόγραμμα που συντονίζεται από το FAO. Υποστηρίζει τις συνεταιριστικές προσπάθειες με σκοπό την παράδοση των εγγράφων στους αγρότες-χρήστες παγκοσμίως. Η NAL χρησιμεύει ως ο αμερικανικός κόμβος της AGLINET. Μέσω αυτού του προγράμματος, οι βιβλιοθήκες μέλη συμφωνούν να παρέχουν η μια στην άλλη τις υπηρεσίες (συνήθως χωρίς δαπάνη) και να μοιράζονται βιβλιογραφικά προϊόντα για να ενισχύσουν τις υπηρεσίες τους.

Μια άλλη διεθνής πρωτοβουλία είναι η ίδρυση της Αιγυπτιακής Εθνικής Αγροτικής Βιβλιοθήκης (ENAL). Αυτό το πρόγραμμα διεξάγεται υπό την αιγίδα του φορέα των Ηνωμένων Πολιτειών για τη διεθνή ανάπτυξη (USAID), του διεθνούς συνεταιρισμού του Αμερικάνικου Υπουργείου Γεωργίας και του τμήματος ανάπτυξης που συντονίζει το αιγυπτιακό εθνικό ερευνητικό αγροτικό πρόγραμμα. Από το 1990, το προσωπικό της NAL έχει συμμετάσχει ενεργά στη βοήθεια ίδρυσης της Αιγυπτιακής Εθνικής Αγροτικής Βιβλιοθήκης. Αυτές οι προσπάθειες έχουν συμπεριλάβει την ανάπτυξη μιας οργανωτικής δομής, τη συμβολή προμήθειας ενός βιβλιοθηκονομικού συστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών, που βοηθά στην επιλογή και την προμήθεια του υλικού και που παρέχει ένα ευρύ φάσμα σχετικά με τις δραστηριότητες εκπαίδευσης. Η τρέχουσα υποστήριξη συνεχίστηκε ακόμα και μετά από το επίσημο άνοιγμα της Αιγυπτιακής βιβλιοθήκης (1994). Η NAL προσφέρει επίσης προγράμματα συνεχούς επιμόρφωσης σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, το Υπουργείο Ανάπτυξης και άλλους οργανισμούς, διευθετώντας τη μελέτη και την κατάρτιση στη διοίκηση και την τεχνολογία των βιβλιοθηκών. Η NAL έχει φιλοξενήσει άτομα και ομάδες για μελέτη ουσιαστικά από κάθε ήπειρο. Η βιβλιοθήκη λαμβάνει επίσης μια σταθερή ροή επισκεπτών από όλο τον κόσμο, και παρέχει σ' αυτούς εξειδικευμένες ενημερώσεις για τις λειτουργίες και τις δραστηριότητες της. Πολλοί επισκέπτες είναι βιβλιοθηκονόμοι εντούτοις, πολλοί είναι επιστήμονες που επισκέπτονται ή που μελετούν στο Υπουργείο Γεωργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί από πολλούς ως μία αγροτική χώρα. Η παραγωγική φυσιογνωμία του ελληνικού αγροτικού χώρου στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην αγροτική δραστηριότητα (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, δασοκομία, μελισσοκομία κλπ) με αποτέλεσμα τόσο το εισόδημα των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε ποσοστό 20 – 30 % όσο και η απασχόληση τους σε ποσοστό 30 – 50 % να εξαρτάται από τον αγροτικό τομέα. Αυτό οφείλεται αφενός στη μεγάλη σημασία του πρωτογενούς τομέα στην Ελληνική οικονομία (12-13 % στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν –ΑΕΠ έναντι 2-3 % στην Ε.Ε. και 18-20 % στη συνολική απασχόληση έναντι 5-6 % στην Ε.Ε.), αφετέρου στο γεγονός ότι η βιομηχανία και ο τριτογενής τομέας είναι υπερβολικά συγκεντρωμένος στα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη⁶.

Τα παραπάνω μεγάλα ποσοστά έρχονται σε αντιδιαστολή με αρκετά προβλήματα και αδυναμίες που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών σε καθημερινή βάση. Τα πιο σημαντικά από αυτά είναι σύμφωνα με την έρευνα του Αποστολόπουλου (2005) είναι : Απομόνωση, ή γεωγραφικός διαχωρισμός των αγροτικών περιοχών από τις πόλεις ή τις μητροπολιτικές περιοχές που οδηγεί σε χαμηλό βαθμό χρήσης των αγροτικών δημοσίων υπηρεσιών, σε ακατάλληλη ανταπόκριση από υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, και αδιαφορία για τους υπαλλήλους στις διάφορες υπηρεσίες από την πλευρά των μακρινών συνεργατών τους σε άλλα μέρη. Αυτή η τελευταία αδυναμία μπορεί να καλυφθεί από τις τηλεπικοινωνίες, οι οποίες πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη.

Χαμηλές πληθυσμιακές πυκνότητες που μεταφράζονται σε υψηλά κατά κεφαλήν κόστη κάποιων υπηρεσιών και ανικανότητα να παρασχεθεί εξειδικευμένη βοήθεια

Το απομακρυσμένο ορεινό τοπίο και ο μικρός πληθυσμός σε πολλές αγροτικές περιοχές καθιστούν την περιοχή πολύ ακριβή για την παροχή τηλεπικοινωνιών. Ο εθνικός προμηθευτής τηλεφωνικών υπηρεσιών, ο Ο.Τ.Ε., σε αρκετές από αυτές τις περιοχές έχει εγκαταστήσει ένα βασικό τηλεφωνικό δίκτυο, που παρέχεται από ράδιο-μικροκύματα. Όμως,

---

⁶ www.statistics.gr

δεν υπάρχει ISDN ούτε σχέδια για την αναβάθμιση του δικτύου σύντομα, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι δε θα υπάρξουν ευρυζωνικές υπηρεσίες στο σύντομο μέλλον.

Η έλλειψη δημοσιονομικών πόρων φέρνει πολλές αγροτικές περιοχές σε έναν οικονομικό στραγγαλισμό με αποτέλεσμα την αποστέρηση από τοπικές υπηρεσίες.

Η έλλειψη της απαραίτητης προσφοράς καταρτισμένου προσωπικού φέρνει διάφορες επιπλοκές στην προσφορά υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές. Κρίσιμες λειτουργίες μπορεί να παρουσιάζουν ελλείψεις σε προσωπικό, οι λίγοι εργαζόμενοι συχνά μπορεί να εργάζονται επιπλέον, η ποιότητα και η ποσότητα να είναι ελλιπείς και ο μακροχρόνιος σχεδιασμός να γίνεται όλο και πιο δύσκολος.

Η Ελληνική γεωργία αντιμετωπίζει σήμερα την πρόκληση να προσαρμοστεί σε ένα ιδιαίτερα δύσκολο και διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον. Γι' αυτό πρέπει να ξεπεράσει τις διαρθρωτικές της αδυναμίες, και να αξιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει. Το σημαντικότερο ίσως εφόδιο για έναν αγρότη είναι η πληροφόρηση και αυτό γιατί πρέπει να γνωρίζει όπως και κάθε επιχειρηματίας την αγορά, τις δυνατότητες που του προσφέρονται μέσα από προγράμματα, αλλά και να πληροφορείται γρήγορα της εξέλιξης στις νέες τεχνολογίες και νέες καλλιέργειες ή μεθόδους καλλιέργειας. Η σωστή και έγκαιρη πληροφόρηση του δίνει την δυνατότητα να παίρνει σωστές αποφάσεις και να σχεδιάζει μακροπρόθεσμα.

Η εποχή όπου οι αγρότες δίχως εκπαίδευση, μετέδιδαν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους προφορικά από γενιά σε γενιά έχει παρέλθει. Οι σημερινές απαιτήσεις είναι μεγάλες και απαιτούν υψηλού επιπέδου γεωργική εκπαίδευση. Μόνο έτσι θα μπορέσει να αναπτυχθεί ο ελληνικός αγροτικός τομέας.

4.2.1. ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ.

Οι οργανώσεις Νέων Αγροτών, αποτελούν στην Ευρώπη μία πραγματικότητα 50 χρόνων. Δύο Ευρωπαϊκά όργανα εκπροσωπούν σήμερα τους Νέους Αγρότες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των νέων αγροτών και η Ευρωπαϊκή επιτροπή N.A. & 4H Club.

Οι δραστηριότητες που αναπτύσσουν τόσο οι εθνικές οργανώσεις, όσο και τα Ευρωπαϊκά όργανα, είναι πολλές και σημαντικές. Πρόκειται για ένα δυναμικό κίνημα που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγροτικής νεολαίας. Αποσκοπεί στην ύπαρξη ζωντανών χωριών και στη δημιουργία γνώσης και πληροφόρησης, έτσι ώστε οι νέοι της υπαίθρου να πιστέψουν σε ένα αγροτικό μέλλον. Ένα μέλλον που για να υπάρξει πρέπει να δοθεί ένα ευνοϊκό πλαίσιο μέσων για τις αγροτικές κοινωνίες. Οποιαδήποτε ανάπτυξη προς την αντίθετη κατεύθυνση, θα έχει σαν αποτέλεσμα το συγκεντρωτισμό και την αστικοποίηση.

Στα χρόνια που έρχονται, κανείς δεν θα μπορέσει να επιβιώσει στη γεωργία αν δεν υπάρξουν ορισμένα πράγματα που μόνο σαν συνθήματα εξαγγέλλονται και ποτέ δεν φθάνουν στην καρδιά του προβλήματος.

Εμείς θέλουμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα με την ακριβώς αντίθετη νοοτροπία αλλά και διαδικασία.

4.2.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ (RURAL INFORMATION AND PROMOTION CARREFOURS)

Η λέξη CARREFOUR είναι γαλλική και σημαίνει "σταυροδρόμι", δηλαδή τόπος συναντήσεων, τόπος συζητήσεων, τόπος κινητοποίησης, τόπος αλλαγής.

Σκοπός του δικτύου των Carrefours είναι να φέρει την κοινοτική ενημέρωση όσο το δυνατόν πιο κοντά στον κόσμο της υπαίθρου.

Τα Carrefours ιδρύονται με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του αρμόδιου οργανισμού υποδοχής (δήμος, περιφέρεια, αναπτυξιακή κλπ), ο οποίος και εξασφαλίζει τη λειτουργία του. Υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Τύπου και Επικοινωνίας και ο συντονισμός τους γίνεται από την Αντιπροσωπεία της Επιτροπής στο κάθε κράτος μέλος.

Τα Carrefours είναι κέντρα ανάπτυξης και προώθησης πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της υπαίθρου, συντελώντας στη διάδοση των κοινοτικών πληροφοριών και στην ανάληψη, σε τοπικό επίπεδο, των αναγκαίων δραστηριοτήτων για την υλοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων ανάπτυξης της υπαίθρου.

Τα Carrefours εκπληρώνουν τα εξής καθήκοντα:

- * Ενημερώνουν το κοινό των αγροτικών περιοχών σχετικά με τις Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη βοήθεια που μπορεί να χορηγηθεί σε αυτές μέσω των κοινοτικών προγραμμάτων,
- * Υποκινούν συζητήσεις και προάγουν τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ διαφόρων ομάδων στις αγροτικές περιοχές,
- * Διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- * Πληροφορούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη δυναμική της περιοχής όπου λειτουργούν.

ΑΙΓΙΟ / ΑΜΥΝΤΑΙΟ / ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ / ΙΩΑΝΝΙΝΑ / ΚΑΛΑΜΑΤΑ
ΚΑΡΔΙΤΣΑ / ΛΙΒΑΔΕΙΑ / ΝΑΞΟΣ / ΞΑΝΘΗ / ΧΑΝΙΑ.

ΑΙΓΙΟ

Δήμος Αιγίου

Επικεφαλής Κέντρου & Υπ. Πληροφόρησης:
Εύη Γεωργίου - Μέγαρη
Στέλεχος Επικοινωνίας: Χαράλαμπος Χριστόπουλος

Ανδρέου Λόντου 34, 251 00 Αίγιο
Τηλ.: 06910 22305, 22200, 0977404327 Fax: 06910 26742
e-mail: megarie@otenet.gr
<http://www.aighio.gr>

Ημέρες και Ώρες Λειτουργίας: Δευτ. - Παρ. 07.00 - 14.30

ΑΜΥΝΤΑΙΟ

Αναπτυξιακή Φλώρινας (ΑΝ. ΦΛΩ. Α.Ε.)
Επικεφαλής Κέντρου: Χριστίνα Γκόλνα
Υπεύθυνος Πληροφόρησης: Ζαχαρίας Φουλίδης
Στέλεχος Επικοινωνίας: Σταυρούλα Μπαμπούλα

Ε' Μεραρχίας 86, 532 00 Αμύνταιο
Τηλ.: 03860 24141, Fax: 03860 45745
e-mail: anf1@line.gr
Ημέρες και Ώρες Λειτουργίας: Δευτ. - Παρ. 09.00 - 15.00

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αμερικανική Γεωργική Σχολή
Επικεφαλής Κέντρου: Μπάρι Φρέκμαν
Υπεύθυνος Πληροφόρησης: Δέσποινα Θεοδωρίδου
Στέλεχος Επικοινωνίας: Ελένη Τσανακτσή

Μαρίνου Αντύπα 12, 551 34 Θεσσαλονίκη
Τ.Θ. 23, GR-55102 Καλαμαριά
Τηλ.: 0310 492 850, Fax: 0310 492 860

e-mail: carrefour@afs.edu.gr

<http://www.afs.edu.gr/carrefour>

Ημέρες και Ώρες Λειτουργίας:

Δευτ. - Παρ. 07.30 - 15.30

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

Αναπτυξιακή Καρδίτσας (ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.)

Επικεφαλής Κέντρου και Υπ. Πληροφόρησης:

κ. Παντελής Χαλιαμάλιας

Στελέχη Επικοινωνίας: κκ Βασίλειος Μπέλλης, Ευάγγελος Σακελαρίου, Γεώργιος Κορομπίλιας, Χρυσανγή Σέγγη, Αριστοτέλης Τσόγκας.

Αλλαμανή και Μπλατσούκα 19, 431 00 Καρδίτσα

ΤΘ 33, 43100, Καρδίτσα

Τηλ.: 04410 42363, 26345 Fax: 04410 71636

e-mail: haliamalias@anka.gr

<http://www.anka.gr>

Ημέρες και Ώρες Λειτουργίας:

Δευτ. - Παρ. 08.00 - 15.00 / 18.00 - 20.30

4.2.2. ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ.

«Δράσεις απευθείας ενίσχυσης νέων αγροτών και νέων αλιέων για τη χρήση νέων τεχνολογιών στις εκμεταλλεύσεις» που αναφέρεται στην ενίσχυση 10.000 νέων γεωργών και 1.000 αλιέων για την προμήθεια Η/Υ, και λοιπού εξοπλισμού. Το έργο είναι ύψους 14.000.000 €. Το ΤΔΕ θα υποβληθεί εντός του Σεπτεμβρίου 2002.

«Δράσεις Απευθείας Ενίσχυσης Νέων Αγροτών και Νέων Αλιέων για τη Χρήση Νέων Τεχνολογιών στις Εκμεταλλεύσεις». Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη εμπορική αξιοποίηση των εκμεταλλεύσεων των νέων αγροτών και η πρόσβασή τους σε βάσεις πληροφοριών, προβλέπεται η αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή, εκτυπωτή και η σύνδεση με φορέα παροχής υπηρεσιών Ιντερνέτ για 11.000 αγρότες και αλιείς. Το έργο είναι συνολικού προϋπολογισμού 14 εκατ. ευρώ και η ανάπτυξή του αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 24 μήνες.

4.2.3. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.- Κάρτα Αγρότη.

«Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα – Κάρτα Αγρότη» περιλαμβάνει έκδοση και διαχείριση Κάρτα Αγρότη με σκοπό την εξυπηρέτηση και διευκόλυνση του. Το έργο έχει προϋπολογισμό 12.000.000 € και το ΤΔΕ θα υποβληθεί στο τέλος Ιουλίου 2002.

Με τη κάρτα αυτή πραγματοποιούμε ένα αποφασιστικό βήμα για την είσοδο του αγροτικού τομέα στην νέα οικονομία πράγμα που αποτελεί μαζί με την επέκταση των βιολογικών καλλιεργειών και της ποιοτικής γεωργίας κυρίαρχο στόχο της πολιτικής των επόμενων ετών . «Ολοκληρωμένη Ηλεκτρονική Πύλη Αγροτικής Πληροφόρησης και Εξυπηρέτησης». Το έργο, προϋπολογισμού 6 εκατ. ευρώ, έχει στόχο τη διάδοση πληροφοριών προς τον αγροτικό πληθυσμό και την προώθηση των προϊόντων και υπηρεσιών που παράγει ο αγροτικός τομέας. Η ενιαία πλατφόρμα λειτουργίας θα περιλαμβάνει πύλη αγροτικής πληροφόρησης

και εξυπηρέτησης, τηλεφωνικό κέντρο εξυπηρέτησης αγροτών, ηλεκτρονικό αγροτικό πολυκατάστημα, σύστημα προώθησης αγροτουρισμού, κ.ά.

Η πολιτική μας αυτή θα ενισχυθεί με την δημιουργία «Ολοκληρωμένης Ηλεκτρονικής Πύλης αγροτικής Πληροφόρησης-εξυπηρέτησης», συνολικού προϋπολογισμού 6.000.000 € και την «Ανάπτυξη Συστήματος ΕΘΙΑΓΕ-Διάχυση αγροτικής έρευνας» συνολικού προϋπολογισμού 1.467.000 € .

Στο Υπουργείο Γεωργίας προχωρεί με ταχύτατους ρυθμούς τις διαδικασίες για την ολοκλήρωση και εφαρμογή του Ελαιοκομικού και Αμπελουργικού Μητρώου σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις από τη συμμετοχή μας στην Ε.Ε.. Η πρώτη φάση έχει ήδη ολοκληρωθεί και η ολοκλήρωση του έργου στο σύνολο του αναμένεται το πρώτο τρίμηνο του 2003.

Θα ολοκληρώσουμε ακόμη τη σύνταξη των Μητρώων για τα Βοοειδή, τα Αιγοπρόβατα και τη Σταφίδα, ενώ εντός του 2003 θα προχωρήσει στην επικαιροποίηση όλου του χαρτογραφικού υπόβαθρου που διαθέτει και στη σύνταξη των Μητρώων για τα Αροτραία και τα Εσπεριδοειδή.

Σε ότι αφορά το μεγάλο πρόβλημα της διαχείρισης των πληρωμών των επιδοτήσεων απόφαση μας είναι να προχωρήσουμε στον επανασχεδιασμό του ΟΣΔΕ με στόχο την πλήρη ψηφιοποίηση σε επίπεδο αγροτεμαχίου, την αποστολή της αίτησης απευθείας στον παραγωγό, την ανάπτυξη γραφείου διαχείρισης των ψηφιοποιημένων αγροτεμαχίων σε επίπεδο Νομού, καθώς και στη βελτίωση των μηχανογραφικών συστημάτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ. Έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία ψηφιοποίησης των αγροτεμαχίων και μέχρι τέλος Ιουλίου θα έχει δημοσιευθεί η προκήρυξή του.

Παράλληλα αντιμετωπίσαμε τα προβλήματα για μια πιο εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών των Υπουργείου και των συναρμόδιων φορέων και για τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών κυρίως προς την κατεύθυνση της βελτιστοποίησης των συστημάτων εκπαίδευσης / κατάρτισης των νέων αγροτών (ΔΗΜΗΤΡΑ).

Επιβεβαιώσαμε το προγραμματισμό μας για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικές δραστηριότητες στην Ύπαιθρο που δίνουν εισόδημα και απασχόληση στους κατοίκους της Ύπαιθρου (π.χ. τουρισμός / αγροτουρισμός όπως αυτός οριστικοποιήθηκε στην πρόσφατη Διυπουργική για την Ανασυγκρότηση της Ύπαιθρου).

Αναλύσαμε τα μέτρα για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων για μία βιώσιμη γεωργία μέσα από την αξιοποίηση των φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών που έχουν ήδη ολοκληρωθεί.

Ο αγροτικός μας τομέας, βρίσκεται σήμερα σε ένα ιστορικό μεταίχμιο. Έχοντας βιώσει σε ένα σύστημα ισχυρού προστατευτισμού και κρατικού παρεμβατισμού, βρίσκεται σήμερα ενταγμένος, ως ισότιμο μέλος και μετά από μία σταδιακή και σχετικά ανώδυνη προσαρμογή, στην Κοινοτική και στην διεθνή αγορά αγροτικών προϊόντων και τροφίμων.

Παρά τις περί του αντιθέτου απόψεις ορισμένων, κατά την μετεξέλιξη αυτή ο αγροτικός μας τομέας συμπεριφέρθηκε ιδιαίτερα ικανοποιητικά. Το λέω αυτό, γιατί ορισμένοι, παρασυρόμενοι από το αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο τροφίμων της χώρας μας, καταλήγουν εύκολα και απλοϊκά στο συμπέρασμα ότι ο αγροτικός μας τομέας πάσχει και φθίνει συνεχώς.

Αναμφισβήτητα, ο αγροτικός μας τομέας βρίσκεται σήμερα στο σταυροδρόμι μεγάλων στρατηγικών αποφάσεων. Η συμβατική γεωργία που γνωρίζαμε μέχρι σήμερα φαίνεται πως κλείνει τον ιστορικό της κύκλο. Η «νέα γεωργία» του 21ου αιώνα θα εμπεριέχει απαραίτητα στοιχεία και προϊόντα της «νέας οικονομίας». Οποιαδήποτε κι αν είναι η επιλογή μας, θα είναι στρατηγικής και ιστορικής σημασίας για το μέλλον της γεωργίας και της Υπαίθρου.

Γι' αυτό αποφασίσαμε τη σύσταση ενός Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων για την Ανάπτυξη της Υπαίθρου στο ΥΠ.ΓΕ., έργο του οποίου θα είναι, μεταξύ άλλων, και η επεξεργασία μιας ολοκληρωμένης, ρεαλιστικής, και συνεκτικής στρατηγικής για την ανάπτυξη της Ελληνικής Υπαίθρου.

Η μετάβαση της γεωργίας μας από τη παλιά συμβατική μορφή, στη νέα χρειάζεται τόλμη, φαντασία, γνώση και προπαντός ορθολογική και αποτελεσματική θεσμική θωράκιση.

Η θωράκιση αυτή δεν είναι υπόθεση μόνον του ΥΠΓΕ αλλά και των συλλογικών Οργανώσεων δράσης των παραγωγών (Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικοί Σύλλογοι) η αποτελεσματική λειτουργία των οποίων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της Γεωργίας και της Υπαίθρου στο σύγχρονο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.

4.2.4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΘΙΑΓΕ – ΔΙΑΧΥΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Χρηματοοικονομικά Στοιχεία

Συνολικό Προϋπολογισμός: 1.470.000€ Τελικός Δικαιούχος:

Δημόσια Δαπάνη: 1.470.000€ ΕΘΙΑΓΕ

Ιδιωτική Συμμετοχή: -

Το προτεινόμενο έργο αναφέρεται στην ανάπτυξη ενός σύγχρονου Πληροφοριακού Συστήματος για την οργάνωση και διάχυση των αποτελεσμάτων της αγροτικής έρευνας και τεχνολογίας. Βασικός στόχος του έργου είναι η άμεση αξιοποίηση και εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της αγροτικής έρευνας από τους τελικούς χρήστες και ενδιαφερόμενους (αγρότες, επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί)

Το ΕΘΙΑΓΕ συνέταξε και υπέβαλε (μετά τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Γεωργίας και των υπηρεσιών του) στη Διαχειριστική Αρχή «ΚτΠ» το Τ.Δ.Ε. τον Ιούλιο του 2002 και αναμένεται η έγκριση και ένταξη του έργου.

4.2.5. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (Ο.Π.Α.Α.Χ)

Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ.) αποτελούν μια καινοτόμο ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αγροτική ανάπτυξη σε επιλεγμένες ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας. Βασίζονται σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο και ενισχύουν ιδιωτικές επενδύσεις και δημόσιες τεχνικές και κοινωνικές υποδομές.

ΤΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ ΤΑ ΟΠΑΑΧ

Τα ΟΠΑΑΧ περιλαμβάνουν και χρηματοδοτούν υποδομές για τον αγροτικό τομέα, παρεμβάσεις αναβάθμισης των οικισμών και του φυσικού περιβάλλοντος, δράσεις βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των δεξιοτήτων τους, καθώς και ενισχύσεις σε ιδιώτες (Γεωργούς και μη) για επενδύσεις στον αγροτικό τομέα, αλλά και εκτός αυτού και επιπλέον υποστηρικτικές δράσεις για την ανάδειξη των περιοχών παρέμβασης.

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΠΑΑΧ

Τα ΟΠΑΑΧ συγχρηματοδοτούνται από Εθνικούς πόρους και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - Τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ-Π), Το

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΟΠΑΑΧ:

- Η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων
- Στήριξη της ανάπτυξης στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών
- Βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών.
- Διατήρηση του περιβάλλοντος και της κοινωνικής συνοχής για όλο τον αγροτικό πληθυσμό

- Διάσωση και διαφύλαξη στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Αναδιάρθρωση της τοπικής αγροτικής οικονομίας, οικονομική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΠΑΑΧ ΣΤΟΝ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Τα ΟΠΑΑΧ εφαρμόζονται σε επιλεγμένες ορεινές και μειονεκτικές περιοχές από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και από την Περιφέρεια Ηπείρου. Για τον Νομό Θεσπρωτίας έχουν επιλεγεί:

Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: ΠΕΡΙΟΧΗ [Δήμων Φιλιατών και Σαγιαδάς](#), με κέντρο ανάπτυξης τους Φιλιάτες Χρηματοδότηση: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αγροτική Ανάπτυξη-Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006" (Ε.Π.Α.Α-Α.Υ 2000-2006)

Από την Περιφέρεια Ηπείρου: ΠΕΡΙΟΧΗ [Δήμων Παραμυθιάς και Αχέροντα και Κοινότητας Σουλίου](#) με κέντρο ανάπτυξης την Παραμυθιά. Χρηματοδότηση: Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου 2000-2006 (ΠΕΠ Ηπείρου 2000-2006)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΔΟΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Για την υλοποίηση των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού χώρου δημιουργήθηκαν οι Δομές Στήριξης, που είναι τοπικοί Αναπτυξιακοί φορείς και διασφαλίζουν την άμεση παροχή υπηρεσιών σε όλο τον αγροτικό πληθυσμό της περιοχής αρμοδιότητας τους, διαθέτοντας για το σκοπό αυτό τα απαραίτητα μέσα και το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό.

ΔΟΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Ως Δομή στήριξης των ΟΠΑΑΧ στην περιφέρεια Ηπείρου έχει επιλεγεί έπειτα από ανοιχτό Διεθνή διαγωνισμό, η Αναπτυξιακή Συνεταιριστική Ηπείρου - Κέρκυρας Α.Ε. (Α.Σ.Η.Κ. Α.Ε.), η οποία για τις ανάγκες του έργου έχει δημιουργήσει δίκτυο με μέλη-αντένες τις Αναπτυξιακές εταιρείες της Περιφέρειας Ηπείρου. Στο νομό Θεσπρωτίας αντένα της Δομής Στήριξης είναι η Αναπτυξιακή Εταιρεία Θεσπρωτίας Α.Ε. (ΑΝ.Ε.Θ. Α.Ε.).

Η ΔΟΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΙ :

1. Υπηρεσίες στήριξης με αποδέκτες τους κατοίκους των περιοχών ΟΠΑΑΧ της Περιφέρειας Ηπείρου ως δυνητικούς τελικούς αποδέκτες των προγραμμάτων αυτών.
2. Υπηρεσίες στήριξης προς τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που τελικώς εγκρίνονται και επιχορηγούνται για την υλοποίηση ιδιωτικών έργων στο πλαίσιο των ΟΠΑΑΧ (τελικοί αποδέκτες)
3. Υπηρεσίες προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και την Περιφέρεια Ηπείρου όσον αφορά στην αξιολόγηση των προτάσεων, παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων, σύνταξη και αποστολή ενημερωτικών εκθέσεων.

Για τον Νομό Θεσπρωτίας το έργο αυτό το έχει αναλάβει η ΑΝΕΘ Α.Ε. ως αντένα στο νομό.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΑΝΕΘ ΓΙΑ ΤΑ Ο.Π.Α.Α.Χ.:

1. ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΤΕΛΙΚΟΥΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ (ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ) ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ Ο.Π.Α.Α.Χ. ΤΟΥ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ.

- Ενημέρωσή τους για τα οφέλη, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, από τη συμμετοχή στα ΟΠΑΑΧ
- Πληροφόρηση σχετικά με τις προϋποθέσεις και τους όρους συμμετοχής στα ΟΠΑΑΧ καθώς και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν για τους τελικούς αποδέκτες των επιχορηγήσεων
- Διάθεση Φακέλων υποψηφιότητας στους ενδιαφερόμενους και παροχή διευκρινήσεων και συμβουλών για την ορθή συμπλήρωσή τους
- Υποδοχή και συγκέντρωση των φακέλων υποψηφιότητας των δυνητικών τελικών αποδεκτών καθώς και έλεγχος πληρότητας των φακέλων

2. ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΤΕΛΙΚΩΣ ΕΓΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΟΠΑΑΧ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ (ΤΕΛΙΚΟΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ)

- Παροχή διευκρινήσεων και συμβουλών σχετικά με την σύμβαση που καταρτίζεται για την υλοποίηση του επιχορηγούμενου έργου και σχετικά με τις διαδικασίες, την επιχορήγηση και τις προϋποθέσεις για την είσπραξή της.
- Επιτόπια παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των επιχορηγούμενων έργων.
- Τεχνική υποστήριξη των τελικών αποδεκτών στη διατύπωση αιτημάτων τους προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και την Περιφέρεια Ηπείρου.

3. ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΤΟΥΣ ΕΞΗΣ ΤΟΜΕΙΣ:

- Συμμετοχή στην αξιολόγηση των προτάσεων.
- Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των ιδιωτικών έργων ΟΠΑΑΧ στο νομό Θεσπρωτίας και σύνταξη και αποστολή ενημερωτικών εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο των έργων

ΠΟΡΕΙΑ Ο.Π.Α.Α.Χ. ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΑΧΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΛΙΟΥ
ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου 2000-2006 (ΠΕΠ Ηπείρου 2000-2006)

Μέχρι τον Φεβρουάριο 2006 έχουν υποβληθεί 39 συνολικά προτάσεις συνολικού αιτούμενου προϋπολογισμού 11.673.496,93 ευρώ. Από αυτές εγκρίθηκαν και υλοποιούνται 33 έργα συνολικού προϋπολογισμού 8.698.826,02 ευρώ.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΥΤΑ ΑΦΟΡΟΥΝ

- 10 καταλύματα διαφόρων μορφών (τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, ενοικιαζόμενα διαμερίσματα 4 κλειδιών, μετατροπή διατηρητέου κτιρίου σε Ξενώνα κλπ)
- 3 μονάδες εναλλακτικού τουρισμού
- 6 χώρους εστίασης
- 11 βιοτεχνικές-οικοτεχνικές δραστηριότητες
- 2 μονάδες μεταποίησης - τυποποίησης αγροτικών προϊόντων
- 1 αποκατάσταση αγροτικού διατηρητέου συγκροτήματος (νερόμυλος νεροτριβή, μαντάνια κλπ)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΑΓΙΑΔΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΦΙΛΙΑΤΕΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αγροτική Ανάπτυξη-Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006"

(Ε.Π.Α.Α-Α.Υ 2000-2006)

Μέχρι τον Φεβρουάριο 2006 έχουν υποβληθεί στις δύο προκηρύξεις που έχουν εκδοθεί συνολικά 19 προτάσεις συνολικού αιτούμενου προϋπολογισμού 3.555.714.,85 ευρώ. Από αυτά εγκρίθηκε και υλοποιήθηκε ένα έργο

(1η προκήρυξη) συνολικού προϋπολογισμού 13.310,00 ευρώ, ενώ 15 προτάσεις

(2η προκήρυξη) βρίσκονται στη φάση της τελικής αξιολόγησης.

4.2.6. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ EUROPE DIRECT;

Το κέντρο επικοινωνίας EUROPE DIRECT είναι μια υπηρεσία που σας βοηθάει να λάβετε απάντηση στις ερωτήσεις σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρέχει πληροφορίες σχετικά με κάθε είδους θέμα που αφορά την ΕΕ συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων και ευκαιριών που έχετε ως πολίτης της ΕΕ, καθώς και για το πώς μπορείτε να επωφεληθείτε απ' αυτά. Μπορεί να παράσχει άμεσες απαντήσεις σε γενικές ερωτήσεις και, αν έχετε λεπτομερέστερες ερωτήσεις, να σας κατευθύνει προς την καλύτερη πηγή πληροφοριών και συμβουλών στην ΕΕ, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Πώς να συνδεθείτε με το κέντρο επικοινωνίας EUROPE DIRECT;

Μπορείτε να επιλέξετε τους ακόλουθους τρόπους επικοινωνίας:

Έναν αριθμό δωρεάν κλήσης (τον 00 800 6 7 8 9 10 11) από οπουδήποτε στα 25 κράτη μέλη.

Υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί για κλήσεις από κινητά τηλέφωνα και/ή ξενοδοχεία.

Έναν αριθμό σταθερού τηλεφώνου (τον +32-2-299.96.96) από οπουδήποτε ανά τον κόσμο (με τη χρέωση που κανονικά εφαρμόζεται σε κάθε τόπο). Επικοινωνείτε με έναν αγγλόφωνο χειριστή αλλά μπορείτε να ζητήσετε να επικοινωνήσετε με έναν χειριστή που μιλά μια από τις άλλες επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Μια υπηρεσία άμεσης απάντησης μέσω [ηλεκτρονικού ταχυδρομείου](#).

Μια υπηρεσία [δικτυακής βοήθειας](#) για διαλογική επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο για τους επισκέπτες του δικτυακού τόπου EUROPA, που σας παρέχει τη δυνατότητα διαπροσωπικής πλοήγησης μέσω του δικτύου με έναν χειριστή που θα σας δώσει άμεση απάντηση στην ερώτησή σας.

Αγροτικός νομός, βασίζει την οικονομία του στην αγροτική παραγωγή και στην κτηνοτροφία. Δυο τομείς της οικονομίας στους οποίους στηρίζεται όλη η Θεσσαλία και οι οποίοι έχουν χτυπηθεί σημαντικά, ενώ το μέλλον προβλέπεται δυσοίωνα ανεξάρτητα από το ποιος από τους δυο μονομάχους κερδίσει τις εκλογές, αφού και οι δυο υπερασπίζονται με σθένος τις επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα Τρίκαλα δεν υπάρχει ανεπτυγμένη βιομηχανία, αλλά μικρές βιοτεχνίες, κυρίως ξύλου, οι οποίες τα τελευταία χρόνια είτε κλείνουν είτε μετατρέπονται σε εμπορικές επιχειρήσεις, με ανάλογες οικονομικές συνέπειες στο νομό, αλλά και σε αυτούς που ασχολούνται με την κατεργασία του ξύλου.

Μια άλλη πηγή εσόδων για το νομό και τους κατοίκους του είναι ο τουρισμός, με επίκεντρο τα Μετέωρα. Όπως μας είπε ο Αχιλλέας Κανταρτζής, νομαρχιακός σύμβουλος και υποψήφιος βουλευτής του ΚΚΕ στα Τρίκαλα, υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού, αλλά δεν έχουν παρθεί συγκεκριμένα μέτρα και περιοχές όπως ο Ασπροπόταμος και το Περούλι μένουν αναξιοποίητες. Παράλληλα, στην Καλαμπάκα που έχουν δημιουργηθεί και λειτουργούν μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, υπήρξε από αυτές πλήρης παροχή υπηρεσιών στο εσωτερικό των ξενοδοχείων, με αποτέλεσμα να μην αφήσουν οι τουρίστες χρήματα στις τοπικά μαγαζιά. Αυτή η κατάσταση, σε συνδυασμό με την πτώση της τουριστικής κίνησης αυτό το καλοκαίρι μέχρι και 50%, έφερε σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση αυτούς που έχουν σαν κύρια πηγή εσόδων τον τουρισμό. Από την άλλη το Β Πακέτο Ντελόρ προβλέπει όλα κι όλα 190 εκ. δραχμές για την υποστήριξη του αγροτουρισμού στο Νομό.

Για το νομό Τρικάλων υπάρχουν προβλέψεις στο Β Πακέτο Ντελόρ, αλλά τα έργα που προγραμματίζονται δεν είναι αυτά που από μόνα τους θα βοηθήσουν στην αναπτυξιακή ανάκαμψη του νομού. Είναι κυρίως έργα οδοποιίας, όπως η εθνική οδός που θα συνδέει την Ηγουμενίτσα, τα Τρίκαλα και τον Βόλο με την Εγνατία Οδό, αλλά βρίσκεται στο στάδιο της... προμελέτης και μάλιστα ακούγεται ότι θα επιδιωχτεί αυτοχρηματοδότηση. Επίσης, υπάρχουν προτάσεις για τη δημιουργία σιδηροδρομικής γραμμής που θα συνδέει το Βόλο με

τα Τρίκαλα και για δημιουργία Βιοτεχνικού Πάρκου. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο Νομός Τρικάλων είναι ο μοναδικός νομός που δεν επικοινωνεί με διπλανό νομό, την Άρτα. Είναι ενδεικτικό της αδυναμίας αυτών των έργων να ενισχύσουν ουσιαστικά το νομό και τους κατοίκους του, ότι στο Β Πακέτο Ντελέρ έχει ενταχθεί και το έργο εκτροπής του Αχελώου, αλλά μόνο το υδροηλεκτρικό τμήμα του και όχι το αρδευτικό οποίο και απαιτείται για να ξεδιψάσει η θεσσαλική γη!

ΝΕΟ ΚΥΜΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Η αδυσώπητη οικονομική πραγματικότητα εξαναγκάζει σε φυγή πολλούς και κυρίως τους νέους

Οι νέοι των Τρικάλων - και όχι μόνο - βρίσκονται σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση και οι μόνες προοπτικές απασχόλησης για τους περισσότερους, είναι... τα σούπερ μάρκετ που ανοίγουν μεγάλες επιχειρήσεις στην περιοχή. Αν και κάθε χρόνο είναι μεγάλο το ποσοστό των εισαγόμενων σε ΑΕΙ και ΤΕΙ, οι περισσότεροι από αυτούς όταν αποφοιτούν εργάζονται σαν ιδιωτικοί υπάλληλοι και μάλιστα ανασφάλιστοι.

Ετσι, δεν είναι περίεργο που ανθεί η μετανάστευση εσωτερική και εξωτερική. Πολλές οικογένειες εγκαταλείπουν τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές, εξαιτίας της κρίσης που μαστιάζει την αγροτική οικονομία και την κτηνοτροφία. Την περίοδο 1981 - 1991 αυξήθηκε ο αστικός πληθυσμός κατά 15%. Συγκεκριμένα στοιχεία για τη μετανάστευση στο εξωτερικό δεν υπάρχουν. Ολοι ξέρουν ότι πολλοί φεύγουν για τη Γερμανία. Αυτή τη φορά οι νέοι φεύγουν ένα πρωί και λένε ότι πάνε να δουλέψουν έξω. Στο εξωτερικό βρίσκουν συγγενείς ή γνωστούς που έχουν "δημιουργηθεί" και οι οποίοι βρίσκουν δουλιά ή απασχολούν οι ίδιοι στις δουλειές τους αυτούς που έρχονται από την Ελλάδα. Υστέρα από έξι μήνες ο νέος επιστρέφει και περιμένει μια ακόμα ευκαιρία για να ξαναφύγει.

Πολλοί, όμως, είναι και αυτοί που δεν επιστρέφουν, γι' αυτό και στο χωριό Ζάρκο έχουν ερημώσει περίπου 60 σπίτια τα τελευταία χρόνια! Πρόσφατα έκλεισαν και δέκα δημοτικά σχολεία στο νομό, αλλά έχουν προηγηθεί και άλλα. Σ' αυτούς που φεύγουν πρέπει να προστεθεί το διδακτικό και επιστημονικό δυναμικό του νομού.

Η κρίση εντείνεται συνεχώς και είναι χαρακτηριστικό δείγμα της η στάση των επαγγελματιοβιοτεχνών, οι οποίοι, ενώ στις πρώτες κινητοποιήσεις των αγροτών ήταν αμέτοχοι, αργότερα είχαν ενεργή συμμετοχή στήριξης των αγώνων των αγροτών,

αντιλαμβανόμενοι ότι η μείωση του αγροτικού εισοδήματος έχει σοβαρές επιπτώσεις στους ίδιους. Επιπτώσεις υπάρχουν και στην οικοδομική δραστηριότητα, κυρίως στην ύπαιθρο που έχουν χρόνια να χτιστούν νέα σπίτια στα χωριά, σε συνδυασμό και με το κύμα φυγής.

4.2.7.ΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ.

Το ΔΙΚΤΥΟ είναι πηγή καινοτομίας και μέσον διάχυσης επιτυχημένων επιχειρησιακών πρωτοβουλιών (δικών του η τρίτων).

Το ΔΙΚΤΥΟ προωθεί αντί τής ατομικής προσέγγισης, την διεπαγγελματική & διεπιστημονική συλλογικότητα, την ΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ στην επιστημονική ανάλυση και Επιχειρησιακή δράση.

Το ΔΙΚΤΥΟ είναι διαφανής και ανοιχτός για συμμετοχή χώρος δημιουργικής συνάντησης, διαλόγου και συνεργασίας του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΟΥ και ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ τομέα και των φορέων τους.

Για το ΔΙΚΤΥΟ όλες οι Ομάδες και Οργανώσεις είναι ισότιμες και είναι τα μέσα με ικανότητα βιώσιμης προσαρμογής η και εναλλαγής στους στόχους που θέτουν κάθε φορά οι ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ και οι ΘΕΣΜΟΙ, οι οποίοι είναι φορείς παραγωγής προϊόντων και αξιών, άρα και 'εργοδότες' και του Προγράμματος του ΔΙΚΤΥΟΥ.

Το ΔΙΚΤΥΟ υποστηρίζει τον ΒΙΩΣΙΜΟ επιχειρησιακό σχεδιασμό των Ομάδων της Θεσσαλικής Υπαίθρου ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ από την ύπαρξη κινήτρων η μη των κοινοτικών Προγραμμάτων τα οποία από μόνα τους δεν διασφαλίζουν την βιωσιμότητα των δράσεων.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Στόχος του ΔΙΚΤΥΟΥ είναι η αντικειμενική και επιστημονική ενημέρωση και υποστήριξη συλλογικών και καινοτόμων πρωτοβουλιών των κατοίκων της θεσσαλικής υπαίθρου.

Στην επίτευξη του στόχου αυτού θα συμβάλει η δράση των Ομάδων Έργου και η εμβάθυνσή τους στα αντικείμενα τα οποία εξειδικεύονται (προϊόντα Ποιότητας & Τροφίμων, Βιολογικής Γεωργίας-Κτηνοτροφίας, Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Δομών Κοινωνικής Πρόνοιας και Τοπικών- Διαπεριφερειακών Δικτυώσεων και Συνεργασίας).

ΑΜΕΣΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΙΝΑΙ:

Να διαχέει αξιόπιστα και αποτελεσματικά αντικειμενική πληροφόρηση

Να ευαισθητοποιεί και κινητοποιεί τους κατοίκους του αγροτικού χώρου για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων (εισαγωγή βιολογικών καλλιεργειών, διασφάλιση ποιοτικών χαρακτηριστικών των προϊόντων, εισαγωγή νέων θεσμών συνεργασίας: διεπαγγελματικές οργανώσεις και ομάδες παραγωγών, κ.α.)

Να συνδέει την αγορά και τις τιμές με την ποιότητα και καινοτομία των προϊόντων και τις συμβολαιακές σχέσεις συνεταιριστικής και επιχειρηματικής συνεργασίας.

Να κωδικοποιεί προβλήματα προσαρμογής, εμπόδια, διευκολύνει συλλογική εξεύρεση λύσεων

Να υποστηρίζει τοπικές καινοτομικές δράσεις

Να παραπέμπει για περισσότερο εξειδικευμένες πληροφορίες, συμβουλές ή υποστήριξη στους κατάλληλους συλλογικούς θεσμούς

Να συμβάλλει στην παραγωγή αρχών συνεργασίας και κανόνων διαφανούς διαχείρισης στα συλλογικά τοπικά και περιφερειακά θέματα

Να συμβάλλει στη δημιουργία οράματος για μια ύπαιθρο ενεργών και υπεύθυνων πολιτών

ΈΜΜΕΣΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΙΝΑΙ:

Να αναδειχθεί η αναγκαιότητα δημιουργίας μιας γεωργίας με υψηλή προστιθέμενη αξία, ανταγωνιστική, πολυλειτουργική και με σεβασμό στο περιβάλλον και τον πολιτισμό

Να αναδειχθεί η αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού του γεωργικού τομέα με την αξιοποίηση των ορθών γεωργικών πρακτικών και την ανταλλαγή εμπειριών και επιτυχημένων επιχειρησιακών εγχειρημάτων της υπαίθρου

Να αναδειχθεί η αναγκαιότητα αξιοποίησης της σημαντικής στρατηγικής θέσης που έχει η γεωργία καθώς και των υπηρεσιών που παρέχει στην κοινωνία (συνδέονται με την χωροταξία, το περιβάλλον και την διαφύλαξη της αγροτικής κληρονομιάς)

Να σχεδιαστούν τοπικοί μηχανισμοί υποστήριξης των αγροτικών δραστηριοτήτων

Να διερευνηθούν οι κάθε μορφής παράμετροι (κοινωνικοί, πολιτιστικοί, ιστορικοί, περιβαλλοντικοί, παραγωγικοί, οικονομικοί κ.λ.π.) που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα της αγροτικής παραγωγής σε κάθε νομό ώστε να αυξηθεί η απασχόληση και η συγκράτηση του πληθυσμού στην θεσσαλική ύπαιθρο.

Να αναδειχθεί και να προωθηθεί ο πολιτισμός στη θεσσαλική ύπαιθρο (δημιουργία και δικτύωση μορφωτικών και πολιτιστικών συλλόγων, συγκέντρωση και αξιοποίηση λαογραφικού υλικού, ανάδειξη αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, προβολή τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, κ.α.)

Να αναδειχθεί η αναγκαιότητα αναδιάρθρωσης καλλιεργειών και αλλαγής του προτύπου μονοκαλλιέργειας (βάμβακας, κ.λ.π.) που ακολουθείται σήμερα

Να αναδειχθεί η ανάγκη προσαρμογής του γεωργικού τομέα στις εξελίξεις των αγορών με παραγωγή ανταγωνιστικών ποιοτικών προϊόντων:

βελτίωση ποιότητας (έλεγχος υπολειμματικότητας και εφαρμογή προληπτικών ελέγχων τήρησης διεθνών και κοινοτικών οδηγιών και προδιαγραφών ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, καλή μεταχείριση των ζώων)

προστασία του περιβάλλοντος (μείωση της χρήσης αγροχημικών και περιβαλλοντική διαχείριση γεωργικών και κτηνοτροφικών ζωνών)

αιεφόροι διαχείριση των υδάτινων και εδαφικών πόρων της Περιφέρειας Θεσσαλίας
προσπάθεια διασφάλισης της δημόσιας υγείας

Να εξηγηθεί το ευρωπαϊκό γεωργικό πρότυπο στους παραγωγούς (και ότι αυτό συνεπάγεται)

Να σχεδιαστούν, να τεκμηριωθούν και να υποστηριχθούν συλλογικά προγράμματα έργων και δράσεων του Γ' ΚΠΣ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΙΝΑΙ:

η εθελοντική & ενεργός συμμετοχή των μελών του, που προέρχονται από τον δημόσιο, ιδιωτικό και κοινωνικό τομέα, όπως η Περιφέρεια Θεσσαλίας, οι ΟΤΙ-Αναπτυξιακές Εταιρείες, οι δημόσιοι φορείς, οι παραγωγικές & κοινωνικές οργανώσεις, οι επιστήμονες και τα μέλη των Ομάδων Έργου των 4 νομών της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

η τεχνογνωσία που παρέχουν τα μέλη του ΔΙΚΤΥΟΥ στους κατοίκους της Θεσσαλικής υπαίθρου δεν αμείβεται παρά μόνο καλύπτονται τα έξοδα μετακίνησής τους και παρέχεται η χρήση συλλογικών υποδομών (υπολογιστές, γραμματειακή στήριξη, κ.λ.π.).

Η προσέγγιση των θεμάτων γίνεται με Διεπιστημονική & Διεπαγγελματική και Διαπεριφερειακή Συνεργασία. Φορείς υλοποίησης του ΔΙΚΤΥΟΥ είναι το Δίκτυο Ομάδων Έργου που συστήνεται από μη κυβερνητικές οργανώσεις, Ομάδες Τοπικής Δράσης-Αναπτυξιακές Εταιρείες και άλλους συλλογικούς φορείς της θεσσαλικής υπαίθρου. Κύρια δραστηριότητα του ΔΙΚΤΥΟΥ είναι η Πληροφόρηση, Εμπύχωση και Υποστήριξη των κατοίκων της θεσσαλικής υπαίθρου, ώστε να αναληφθούν πρωτοβουλίες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου με την προώθηση των ποιοτικών θεσσαλικών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και ανάδειξη των σύγχρονων πολιτιστικών και περιβαλλοντικών προϊόντων και υπηρεσιών της Θεσσαλικής υπαίθρου.

ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Οι δράσεις του ΔΙΚΤΥΟΥ παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω:

1. Δημιουργία και συγκρότηση των Ομάδων Έργου (διεύρυνση των ήδη υπαρχόντων).
2. Συγκέντρωση, αρχειοθέτηση υλικού
3. Σεμινάρια πληροφόρησης - ενημέρωσης των μελών - εμπυχωτών της ΟΕ
4. Παραγωγή έντυπου και εποπτικού υλικού
5. Πρόγραμμα τοπικών εκδηλώσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης
6. Σύνταξη Διαγνωστικών Εκθέσεων
7. Παρουσίαση Διαγνωστικών Εκθέσεων - Συνεργασία και εξαγωγή δράσεων
8. Διεπαγγελματικές - Διεπιστημονικές και Θεματικές συσκέψεις με κοινωνικές ομάδες και φορείς
9. Τελική διαμόρφωση Διαγνωστικών Εκθέσεων, Εξειδίκευση - Τεκμηρίωση Δράσεων, Ολοκλήρωση Επιχειρησιακών Σχεδίων Πρόγραμμα Δράσης
10. Ημερίδες

4.2.9.ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα μετά την υλοποίηση των προγραμμάτων δράσεων του :
Δικτύωση (περιφερειακή και ευρωπαϊκή) των υφιστάμενων και δημιουργία νέων
συλλογικών θεσμών στον χώρο της Θεσσαλικής υπαίθρου όπως : συλλογικές οργανώσεις
παραγωγών (ΑΣΟ, άλλη νομική μορφή).

Ομάδες, Ενώσεις Ομάδων Παραγωγών.

Περιφερειακές , Διεπαγγελματικές Οργανώσεις.

Γυναικείοι Συνεταιρισμοί.

Μορφωτικοί και Πολιτιστικοί Σύλλογοι.

Περιβαλλοντικές Οργανώσεις.

Οι Συλλογικοί θεσμοί που υφίστανται στους τέσσερις νομούς και που θα επιδιωχθεί να
δικτυωθούν περιφερειακά θα αφορούν τα εξής προϊόντα :

Βοδινό κρέας

Χοιρινό κρέας.

Βαμβάκι.

Καινοτομία στα προϊόντα και τρόφιμα.

Αιγοπροβατοτροφεία - Φέτα.

Οπωροκηπευτικά.

Αμπέλι – Κρασί.

Φυσικό περιβάλλον.

Πολιτισμό (Λαογραφικός πλούτος ,τοπικά προϊόντα)

Ιστορικά μνημεία και αρχιτεκτονική.

Η Υποστήριξη της δημιουργίας και λειτουργίας επιδεικτικών αγροκτημάτων και καινοτόμων ενεργειών που στοχεύουν στην περιβαλλοντική διαχείριση και γενικότερα στην προσαρμογή στις σύγχρονες διεθνείς τάσεις της ζήτησης

4.2.10. ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αναμένονται οι προκηρύξεις των δράσεων του άξονα 1 του Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη - Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου που έχουν σκοπό την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού στον αγροτικό τομέα μέσα από διαρθρωτικές αλλαγές. Οι αναμενόμενες δράσεις ενθαρρύνουν τη δημιουργία προτύπων αγροκτημάτων, την προώθηση καινοτόμων ενεργειών και τις επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Σχέδια Βελτίωσης). Αναμένονται επίσης οι προκηρύξεις των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων του Εγγράφου Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης. Οι δράσεις που αναμένονται να προκηρυχθούν είναι αυτές της Διατήρησης και Ανακατασκευής Αναβαθμίδων (πεζούλες) σε Επικλινείς Εκτάσεις για την Προστασία των Εδαφών από τη Διάβρωση και το καινούργιο πρόγραμμα Διατήρησης Εκτατικών Καλλιεργειών που Κινδυνεύουν από Γενετική Διάβρωση.

Οι αγρότες και οι επιχειρηματίες που θέλουν να επικοινωνήσουν με το γραφείο της Γωνιάς του Αγρότη στο Δήμο Χερσονήσου μπορούν να έρθουν στον χώρο του Κ.Ε.Π. Χερσονήσου, Ελευθερίας 21, Λιμ. Χερσονήσου, ή να τηλεφωνήσουν στο 28970-28700 για να συζητήσουν οποιοδήποτε πρόβλημα που τους απασχολεί σχετικό με το επάγγελμά τους. Υπεύθυνες για τη Γωνιά του Αγρότη Δήμου Χερσονήσου: Μαρία Συμεωνίδου και Νατάσα Παπακωνσταντίνου.

4.3. ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Το ερώτημα είναι κοινό μεταξύ των αγροτών: Τι να καλλιεργήσουμε φέτος; Απάντηση όμως στο συγκεκριμένο ερώτημα δεν υπάρχει. Ο δήμαρχος Καλλιθέδρου κ. Κώστας Γκαμπλιώνης ίσως εξέφρασε γλαφυρά το συγκεκριμένο αδιέξοδο: «Οι αγρότες αυτή την περίοδο καίνε τις καλαμιές και οργώνουν τα χωράφια, αλλά κανείς δεν ξέρει τι θα σπείρει». Είναι, λοιπόν η πρώτη φορά που όλες –ανεξαιρέτως- οι παραδοσιακές καλλιέργειες του Νομού Τρικάλων είναι ζημιογόνες. Όλες οι καλλιέργειες δεν αποφέρουν κέρδος στους αγρότες μας, παρά μόνο ζημιές!

Η διαπίστωση δεν είναι αυθαίρετη. Προκύπτει με απλά μαθηματικά, συγκρίνοντας την περσινή με τη φετινή τιμή των ίδιων προϊόντων και υπολογίζοντας ταυτόχρονα την αλματώδη αύξηση του κόστους παραγωγής. Πρόκειται για μία εξίσωση που το αποτέλεσμα της, οδηγεί σε ένα κυρίως συμπέρασμα: Το τέλος της αγροτιάς είναι πλέον ορατό.

Σιτηρά: Η τιμή τους υποχώρησε το περασμένο καλοκαίρι, κατά 40% σε σχέση με πέρυσι, επομένως, οι αγρότες μετρούν μόνο ζημιές. Παρότι, διανύουμε περίοδο σποράς, λιγότεροι σε σχέση με πέρυσι, είναι οι αγρότες που επιλέγουν το σιτάρι. Ο λόγος είναι απλός: Ακόμη μετρούν τις ζημιές από το περασμένο καλοκαίρι.

Καλαμπόκι: Ο Νομός Τρικάλων είναι ο πρώτος σε καλλιέργεια καλαμποκιού στη Θεσσαλία. Η εμπιστοσύνη που έδειξαν οι Τρικαλινοί αγρότες στο καλαμπόκι δεν τους δικαίωσε οικονομικά. Η τιμή κατρακύλησε σε επίπεδα ρεκόρ, φέτος. Από τα 21 λεπτά που πληρώνονταν πέρυσι το καλαμπόκι, έπεσε φέτος στα 10 και 11 λεπτά το κιλό. Η μείωση επομένως, φτάνει το 50%. Και το χειρότερο! Παρότι η ωρίμανση του καλαμποκιού ήταν πρόωρη, ακόμη και σήμερα, τελευταία ημέρα του Οκτωβρίου, υπάρχουν καλαμπόκια που σαπίζουν στα χωράφια! Δεν υπάρχουν αγοραστές, επομένως, δεν αλωνίζονται τα καλαμπόκια. Σύμφωνα με μελέτες, για να μην είναι ζημιογόνα μία καλλιέργεια καλαμποκιού, η τιμή του, πρέπει να είναι τουλάχιστον 17 λεπτά το κιλό. Με 10 και 11 λεπτά το κιλό, οι παραγωγοί μπαίνουν από μέσα.

Βαμβάκι: Η μείωση της τιμής είναι εξίσου δραματική με το καλαμπόκι. Πέρυσι, το βαμβάκι αγοράζονταν από τα εκκοκκιστήρια προς 41 λεπτά το κιλό. Φέτος η μέση τιμή που δίνουν τα εκκοκκιστήρια, έπεσε στα 30 με 31 λεπτά. Η μείωση της τιμής, σε συνδυασμό με τη μείωση

της στρεμματικής απόδοσης και την ποιοτική υποβάθμιση του προϊόντος, λόγω των βροχοπτώσεων του Σεπτεμβρίου, γονατίζουν τους Θεσσαλούς αγρότες, επιτείνοντας ταυτόχρονα τα αποτελέσματα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην αγορά, λόγω του γνωστού αποφθέγματος «αν πεινάσει ο αγρότης θα πεινάσει ο κόσμος όλος».

Μπορεί να μοιάζει «φθινό» και «λαϊκίστικο», αλλά είναι μία πραγματικότητα. Ο αγρότης φέτος θα πεινάσει, επηρεάζοντας δραματικά όλη τη θεσσαλική αγορά.

Καρπούζια – Πεπόνια: Στα πεπονοειδή, η εικόνα δεν είναι καλύτερη. Το περσινό καλοκαίρι, οι παραγωγοί διαμαρτύρονταν για τις τιμές. Καρπούζια και πεπόνια, είτε έμειναν και «άσπρισαν» στα χωράφια, είτε πουλήθηκαν σε χαμηλές τιμές που δεν κάλυπταν το υψηλό κόστος παραγωγής της συγκεκριμένης καλλιέργειας. Επομένως, τα πεπονοειδή δεν αποτελούν διέξοδο για τους απογοητευμένους από τα δημητριακά και το βαμβάκι, παραγωγούς.

Καπνά – Ζαχαρότευτλα: Οι δύο καλλιέργειες που αποτελούσαν σχετικά ασφαλές καταφύγιο για εκατοντάδες παραγωγούς του Νομού μας, πλέον δεν υφίστανται, λόγω της ενδιάμεσης αναθεώρησης της ΚΑΠ.

Το αποτέλεσμα

Δεν χρειάζονται ιδιαίτερες γνώσεις μακροοικονομίας για να καταλήξουμε στο αυταπόδεικτο συμπέρασμα. Οι αγρότες μας, δεν ξέρουν τι να σπείρουν. Δεν ξέρουν σε ποια καλλιέργεια να στραφούν. Είναι η πρώτη φορά που βρίσκονται σε αυτό το δραματικό αδιέξοδο. Οι περισσότεροι δηλώνουν ότι δεν βγάζουν χειμώνα, αλλά δεν υπάρχει διέξοδος ούτε στο δανεισμό. Οι τράπεζες δεν χορηγούν πια δάνεια με την ίδια ευκολία. Ζητούν εγγυήσεις από τους αγρότες τις οποίες δεν είναι σε θέση να παράσχουν. Η μόνη εγγύηση είναι τα χωράφια και τα σπίτια τους, τα οποία δεν θα αργήσει η μέρα, που θα τα χάσουν και αυτά...

Κώστας Γκαμπλιώνης

Ο δήμαρχος ενός κατεξοχήν αγροτικού Δήμου, όπως είναι ο Δήμος Καλλιθέδρου κ. Κώστας Γκαμπλιώνης, συμφωνεί με τη διαπίστωση ότι οι αγρότες βρίσκονται σε αδιέξοδο. «Οι αγρότες οργώνουν τα χωράφια, αλλά δεν ξέρουν τι να σπείρουν. Η μόνη καλλιέργεια που αυτή την ώρα, δεν είναι ζημιογόνα, είναι το τριφύλλι. Όλες οι υπόλοιπες αποδείχθηκαν ζημιογόνες για τους καλλιεργητές», τονίζει ο κ. Γκαμπλιώνης, ο οποίος, ακολουθώντας διαπιστώνει ένα μεγάλο έλλειμμα ενημέρωσης στον κάμπο: «Δεν υπάρχει πληροφόρηση από κανένα στους αγρότες. Δεν ξέρουν τι να σπείρουν και που να κατευθυνθούν. Δυστυχώς, αυτό το έλλειμμα δεν εντοπίζεται μόνο στις μεγαλύτερες ηλικίες των αγροτών, αλλά και στους

νέους αγρότες οι οποίοι δεν έχουν πληροφόρηση για το τι μέλλει γενέσθαι».

Βάιος Ζιάκας

Δεν είναι μόνο δήμαρχος Βασιλικής είναι και γεωπόνος στο επάγγελμα, οπότε γνωρίζει πολύ καλά, το δράμα που περνάνε σήμερα οι αγρότες. Ο ίδιος εξηγεί πως «οι αγρότες δεν έχουν σήμερα διέξοδο. Ούτε στο καλαμπόκι, ούτε στα σιτηρά, ούτε στο βαμβάκι. Ούτε όμως και στα φρούτα και τα κηπευτικά. Για παράδειγμα, τα καρπούζια και τα πεπόνια, είτε έμειναν στα χωράφια, είτε πουλήθηκαν τα πρώτα, προς 6 λεπτά το κιλό, τιμή η οποία δεν καλύπτει ούτε καν στο ελάχιστο το κόστος παραγωγής».

Ο κ. Ζιάκας δηλώνει ευθαρσώς ότι η κατάσταση των αγροτών είναι πια δραματική και απογοητευτική. Υπογραμμίζει το έλλειμμα μιας εθνικής στρατηγικής για τη γεωργία και ότι η συζήτηση για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών παραμένει κενό γράμμα.

Ο ίδιος, δεν παραλείπει να αναφερθεί στον ειδικό ρόλο που πρέπει να διαδραματίσουν οι ΕΑΣ. Για παράδειγμα, μπορούν να αυξήσουν τους αποθηκευτικούς τους χώρους, προκειμένου να αποθηκεύεται το καλαμπόκι και το σιτάρι για να μην το αγοράζουν οι έμποροι σε εξευτελιστικές τιμές.

Απόστολος Θωμόπουλος

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων «Η ΑΝΟΙΞΗ» είναι σαφής: «Καμία καλλιέργεια δεν αξίζει τον κόπο να ασχοληθείς. Σήμερα δεν υπάρχει καμία πρόταση για τους αγρότες. Πέρυσι είχαμε σχετικά καλή τιμή στα καλαμπόκια και τα σιτάρια και φέτος τίποτα. Οι αγρότες μπαίνουν από μέσα. Δυστυχώς, δεν υπάρχει φως στο τούνελ. Οι τιμές μειώνονται και το κόστος παραγωγής αυξάνεται αλματωδώς. Δυστυχώς, δεν υπάρχει φως στο τούνελ με τις ακολουθούμενες πολιτικές. Χρειάζεται μία άλλη φιλοαγροτική και φιλολαϊκή πολιτική που να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες του μικρομεσαίου αγρότη».

Φώτης Σαλταγιάννης

Ο πρώην πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων «Η Αλληλεγγύη» κ. Φώτης Σαλταγιάννης, στο ερώτημα τι να σπείρουν οι αγρότες, απαντά «τα ίδια», ελλείψει άλλης αξιόπιστης πρότασης: «Δεν υπάρχει άλλη λύση. Πάλι στα σιτηρά, το καλαμπόκι και το βαμβάκι θα καταλήξουμε. Θα αναγκαστούμε να σπείρουμε τα ίδια, γιατί δεν υπάρχει άλλη διέξοδος, μέχρι το 2013, οπότε είναι εγγυημένες οι επιδοτήσεις». Συνεχίζοντας, ο κ.

Σαλταγιάννης προσθέτει: «Οι παραγωγοί που νοικιάζουν χωράφια, δύο επιλογές έχουν. Ή να διαπραγματευθούν το ενοίκιο και να το μειώσουν ή να αφήσουν μερικά από τα νοικιασμένα χωράφια και να σπείρουν λιγότερα, ποντάροντας στην μείωση της συνολικής παραγωγής και

στην αύξηση των τιμών για να καλύψουν την απώλεια εισοδήματος».

4.4. ΘΕΜΑ: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΑΠΟΥΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2007-2013

Στο νομό μας μεγάλα είναι τα προβλήματα που παρουσιάζεται στη χρηματοδότηση και στην εμπρόθεσμη ολοκλήρωση των τρεχόντων αγροτικών προγραμμάτων και την αξιοποίηση προγραμμάτων που θα μπορούσαν να βγάλουν από το αδιέξοδο τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Επίσης, οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι του νομού μας, είναι ανάστατοι με τις φήμες που αναφέρουν ότι επίκεινται περικοπές σε ενισχύσεις δράσεων που αφορούν την περιοχή μας για την περίοδο 2007-2013. Εν τω μεταξύ, το υπουργείο -δια των εντεταλμένων εκπροσώπων- του, δεν κάνει τίποτα για να ενημερώσει, τους αγρότες και τους φορείς για τα νέα προγράμματα, τους επιλέξιμους τομείς, καθώς και το ύψος των ενισχύσεων που θα προβλέπεται ώστε να μπορέσουν να κάνουν τον προγραμματισμό τους.

Εν όψει των παραπάνω ερωτάται ο κύριος υπουργός αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων:

1. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η χρηματοδότηση των ενταγμένων αγροτικών προγραμμάτων και πότε θα ολοκληρωθεί η υλοποίησή τους στην περιοχή μας
2. Γιατί καθυστερεί η υλοποίηση των αγροτικών προγραμμάτων (πχ. Προγράμματα Ενίσχυσης Νέων Αγροτών, βελτίωσης αγροτικών εγκαταστάσεων, βιολογικής παραγωγής, εντατικοποίησης της κτηνοτροφίας,) και της εκταμίευσης των εγκεκριμένων κονδυλίων με συνέπεια να ελλοχεύει ο κίνδυνος για την οριστική τους απώλεια;
3. Είναι ακριβές ότι επίκεινται περικοπές σε δράσεις και σε ενισχύσεις για τον αγροτικό τομέα στα νέα αγροτικά προγράμματα που αφορούν την περίοδο 2007-2013;

4. Πότε και με ποια διαδικασία θα ενημερωθούν οι αγρότες για τα νέα προγράμματα, τις επιλέξιμες δράσεις και την ενίσχυση που θα προβλέπεται ;

Τρίκαλα, 15 Φεβρουαρίου 2008

4.5. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ.

1. agrotypos

Ένα από τα παλαιότερα και μεγαλύτερα ενημερωτικά site.

2. agronews

www.agronews.gr

Δικτυακή πύλη ενημέρωσης αγροτών.

3 .agrotis.

www.agrotis.gr

Δικτυακή πύλη ενημέρωσης αγροτών.

4. Bioport.

www.bioport.gr

Δικτυακή πύλη ενημέρωσης αγροτών.

5. Agriculture.

www.agriculture.gr

Δικτυακή πύλη ενημέρωσης αγροτών.

6. Agrotikos

www.agrotikos.gr

Δικτυακή πύλη ενημέρωσης αγροτών.

Το site Agrotikos αφορά κυρίως την αγροτική ενημέρωση. Το agriculture δίνει διάφορες χρήσιμες διευθύνσεις και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ενώ το agronews έχει διευθύνσεις σχετικά με την Θεσσαλία.

4.6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΓΡΟΤΩΝ.

Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.ΓΑ) δημιούργησε μια εφαρμογή για την πληροφόρηση των Αγροτών Δικαιούχων του.

Η εφαρμογή στοχεύει στην άμεση και έγκυρη ενημέρωση των αγροτών σχετικά με την πορεία.

- των αποζημιώσεων στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο για ζημιές που καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.ΓΑ μέχρι και το τελικό στάδιο της καταβολής των αποζημιώσεων, αναλυτικά από το 2004 έως και σήμερα .

-των δηλώσεων που έχουν υποβληθεί στα πλαίσια των προγραμμάτων Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων της Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης (ΠΣΕΑ) μέχρι και το τελικό στάδιο της καταβολής των ενισχύσεων.

Αν είστε παραγωγός με τη χρήση του Α.Φ.Μ. σας μπορείτε να δείτε όλα όσα σας αφορούν στη διεύθυνση <http://wis.elga.gr/wis/simplesearch.jsf>

4.7. ΘΕΣΜΟΣ ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ.

Από το Φλεβάρη του 2004 άρχισε να λειτουργεί ο θεσμός της Γωνιάς του Αγρότη στο Δήμο Χερσονήσου. Οι Γωνιές του Αγρότη δημιουργήθηκαν πιλοτικά σε 27 Δήμους σε όλη την Επικράτεια με σκοπό την ενημέρωση των Αγροτών και Αλιέων σχετικά με τα προγράμματα επιδοτήσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη Χερσονήσο, η Γωνιά του Αγρότη ενημερώνει με τακτικές ανακοινώσεις τους αγρότες των κοινοτικών διαμερισμάτων του Δήμου, για όλες τις καινούργιες υπουργικές αποφάσεις που σχετίζονται με τα προγράμματα των επιδοτήσεων. Οι ενδιαφερόμενοι αγρότες ενημερώνονται πάνω στη διαδικασία την οποία πρέπει να ακολουθήσουν σε κάθε περίπτωση, τους δίδεται ενημερωτικό υλικό και διευκολύνονται στην υποβολή των αιτήσεων

4.7.1. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΥΠΑΙΘΡΟΣ" ΜΕ ΤΗ "ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ" ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

Το πιλοτικό πρόγραμμα ΥΠΑΙΘΡΟΣ είναι μια καινοτόμος υπηρεσία που έχει σκοπό την ενημέρωση των πολιτών που ζουν και εργάζονται στην ύπαιθρο. Το έργο μπορεί να χαρακτηριστεί ως πρωτοποριακό, δεδομένου ότι απευθύνεται αποκλειστικά σε κοινωνικές ομάδες οι οποίες μέχρι σήμερα ήταν αποκλεισμένες από την έγκυρη και έγκαιρη πληροφορία και πολύ περισσότερο όταν αυτή παρέχεται με την χρήση κάποιας μορφής τεχνολογίας. Η ενημέρωση αφορά στα κοινοτικά και εθνικά προγράμματα επιδοτήσεων, στις επιχειρηματικές ευκαιρίες, στις τάσεις της αγοράς, στις τιμές προϊόντων, στα έκτακτα καιρικά φαινόμενα κ.α. Οι πληροφορίες που παρέχονται δωρεάν μέσω της υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘΡΟΣ αφορούν κυρίως επιχειρηματικές δράσεις στον χώρο της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, του τουρισμού, καθώς και μεμονωμένες επιχειρηματικές δράσεις. Οι πληροφορίες αυτές είναι ταξινομημένες σε διάφορες κατηγορίες επιχειρηματικών δράσεων. Κάθε παραλήπτης λαμβάνει πληροφορίες σχετικές με τα επαγγελματικά του ενδιαφέροντα τα οποία δηλώνει κατά την εγγραφή του και καταχωρούνται στη βάση δεδομένων του συστήματος ΥΠΑΙΘΡΟΣ.

Οι τρόποι με τους οποίους παρέχονται οι πληροφορίες στους ενδιαφερόμενους επαγγελματίες της υπαίθρου είναι μέσω μηνύματος σε κινητά τηλέφωνα, μέσω email ή μέσω ηχογραφημένου μηνύματος σε σταθερά τηλέφωνα. Το γραφείο λειτουργεί ως αποδέκτης αιτήσεων εγγραφής στο σύστημα του ΥΠΑΙΘΡΟΣ, για όσους δεν έχουν πρόσβαση στο Internet, και ως αποστολέας πληροφοριών στην κεντρική βάση δεδομένων για τα προκηρυσσόμενα αγροτικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες της υπαίθρου που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, μπορούν να επισκέπτονται την ιστοσελίδα του ΥΠΑΙΘΡΟΣ (www.ypaithros.gr) και να εγγράφονται δωρεάν ως παραλήπτες ειδοποιήσεων σχετικές με τις επιχειρηματικές δράσεις που τους ενδιαφέρουν.

4.8. ΛΥΣΗ.

Μια λύση για την εύκολη και γρήγορη ενημέρωση των δικαιούχων αγροτών θα ήταν η εφαρμογή ενός συστήματος ηλεκτρονικής οικονομικής ενημέρωσης των αγροτών μέσω της ιστοσελίδας του Ο.ΠΕ.ΚΕ.ΠΕ. με σκοπό οι αγρότες να ενημερώνονται ανά πάσα στιγμή για τις πληρωμές των προηγούμενων ετών, αλλά και για τις πληρωμές που εκκρεμούν και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν με τη διαδικασία έγκρισης των αιτήσεων και λοιπών δικαιολογητικών.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ- ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.

- 1. ΦΥΛΛΟ :** Άντρας
Γυναίκα
- 2. ΗΛΙΚΙΑ :** Μέχρι 25
Μέχρι 50
Μέχρι 79
80 κ άνω.
- 3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ :** Δημ. Υπάλληλος
Ιδιωτ. Υπάλληλος
Αγρότης
Φοιτητής
Άνεργος
Συνταξιούχος
Ελευθ. Επαγγελματίας
Αυτοαπασχολούμενος.
- 4. ΟΙΚΟΓΕΝ. ΚΑΤΑΣΤ. :** Εγγαμος
Άγαμος
Χήρος/α
- 5. ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ :** Πόλη
Κωμόπολη
Χωριό

B. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ : ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΣΤΑΣΕΙΣ.

Πόσο σημαντική θεωρείς την ενημέρωση πάνω σε αγροτικά θέματα

πολύ σημαντική

αρκετά

λίγο

καθόλου

Υπάρχει σήμερα ενημέρωση των αγροτών

Ναι

Όχι

Υπάρχουν κατά την γνώμη σας τρόποι ενημέρωσης

Ναι

Όχι

Πιστεύετε ότι οι παρακάτω τρόποι ενημέρωσης θα σας βοηθήσουν? Και αν ναι βάλτε τους με σειρά προτεραιότητας.

Σεμινάρια

Τηλεόραση

Εφημερίδες / Περιοδικά

Ειδικές εκδόσεις

Διαδίκτυο

Άλλο

Κατά την γνώμη σας το επάγγελμα του αγρότη είναι παρεξηγημένο? Και αν ναι ποιοι ευθύνονται γι' αυτό?

Τι θα ζητούσατε σήμερα εσείς σαν αγρότης από τον Υπουργό Γεωργίας?

Συμπεράσματα :

-Έλλειμμα γνώσεων για το είδος των αγρο- οικοσυστημάτων και τις αλληλεπιδράσεις με φυσικά οικοσυστήματα (χλωρίδα – πανίδα)

- Επάρκεια γνώσεων για ορθές και λανθασμένες πρακτικές διαχείρισης (ιδιαίτερα για άρδευση και αναβαθμίδες και λιγότερο για βόσκηση)

- Έλλειμμα γνώσεων σχετικά με τους κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και Ολοκληρωμένης Γεωργίας.

Ομάδες Στόχου και ανάγκες τους.

Νέοι/νέες που κατοικούν σε ακριτικές περιοχές ,νησιώτικες ,ορεινές και μειονεκτικές περιοχές και θέλουν να ασχοληθούν με :

Αγροτικά επαγγέλματα

Μεταποίηση και εμπορία Αγροτικών προϊόντων της περιοχής τους.

Επαγγέλματα που συνδέονται με το ζωτικό χώρο της υπαίθρου.

ΑΝΑΓΚΕΣ.

-Ενημέρωση/ Πληροφόρηση

-Συμβουλευτική Στήριξη

-Επιμόρφωση

Από όλη την έρευνα που κάναμε βγάλαμε τα εξής συμπεράσματα :

Γενικά Συμπεράσματα :

Έλλειψη ενημέρωσης και πληροφόρησης σε θέματα Αγροτικής Πολιτικής ,προστασίας περιβάλλοντος και προγραμμάτων της Ε.Ε.

Έλλειψη στρατηγικής και σχεδιασμού για την ανάληψη επιχειρηματικής δράσης.

Μικρή συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Αρνητική άποψη των νέων για το επάγγελμα του αγρότη.

Θέματα Αγροτικής Πολιτικής

- Επιδότησεις και Αποζημιώσεις
- Προγράμματα της Ε.Ε.
- Νέες καλλιέργειες
- Νέες δραστηριότητες εκτός Γεωργίας και Κτηνοτροφίας.

Αγροτικός Συνεργατισμός

- Συνεταιρισμοί
- Αναγνώριση Συνεταιριστικών και Ομάδων Παραγωγών
- Νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των παραγωγών.
- Νομοθεσία Συνεταιρισμών.
- Διοίκηση Συνεταιρισμών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.

Ευχαριστίες

Στον Δήμο Γόμφων και στον Δήμο Τρικκαίων για όλες τις πληροφορίες που μας παρείχαν καθώς και κατοίκους του Δήμου Γομφών τον οποίο απαρτίζουν 6 χρονιά. Τα ερωτηματολόγια απαντήθηκαν από μια μερίδα κατοίκων οι οποίοι ασχολούνται και επιβιώνουν με το επάγγελμα του αγρότη και ένα ευχαριστώ επίσης και στον πατέρα μου για την πολύτιμη βοήθειά του σαν ενεργός αγρότης και φυσικά στον Κ. Σάββα Μαυρίδη για όλη του την βοήθεια και στήριξη .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

Εθνικό ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας

<http://www.nagref.gr>

Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας

<http://www.gesase.gr>

E-go

<http://www.e-go.gr>.

www.statistics.gr

Agrotypos

www.agrotypos.gr

Agronews

www.agronews.gr

Agrotis.

www.agrotis.gr

Bioport.

www.bioport.gr

Agriculture.

www.agriculture.gr

Agrotikos.

www.agrotikos.gr.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ :

Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας

<http://www.nagref.gr>

Ο Δικτυακός τόπος του ΕΘ.Ι.ΑΓΕ. του Εθνικού φορέα που είναι υπεύθυνος για την διεξαγωγή και ανάπτυξη της αγροτικής έρευνας και τεχνολογίας στην Ελλάδα. Διεξάγει εφαρμοσμένη έρευνα και αναπτύσσει τεχνολογία για την γεωργική, δασική, ζωική και αλιευτική παραγωγή, την προστασία των καλλιεργειών, την κτηνιατρική, τη διαχείριση αλιευτικών πόρων, την εδαφολογία, τις έγγειες βελτιώσεις, τη μεταποίηση και συντήρηση αγροτικών προϊόντων καθώς και την αγροτική οικονομία και κοινωνιολογία.

Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας.

<http://www.gesase.gr>

Ο Δικτυακός τόπος της ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε. της επαγγελματικής οργάνωσης των αγροτών. Σκοπός της είναι η διασφάλιση των οικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των αγροτών καθώς και η συνεργασία με τις Δημόσιες Αρχές, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις, τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις άλλων παραγωγικών ομάδων. Επίσης παρέχεται ενημέρωση για την επιμόρφωση των μελών της με σεμινάρια, συνέδρια, διαφημιστικές εκστρατείες καθώς και με την έκδοση εφημερίδας και εντύπων.

E-go

<http://www.e-go.gr>

Μηχανή αναζήτησης που δίνει βάρος στην ενημέρωση για όλα τα θέματα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.